המחיר 2.25 ל"י כ"ב טבת תשל"ג, 27.12.72 שנה 36 מספר 1843

העולם הזה

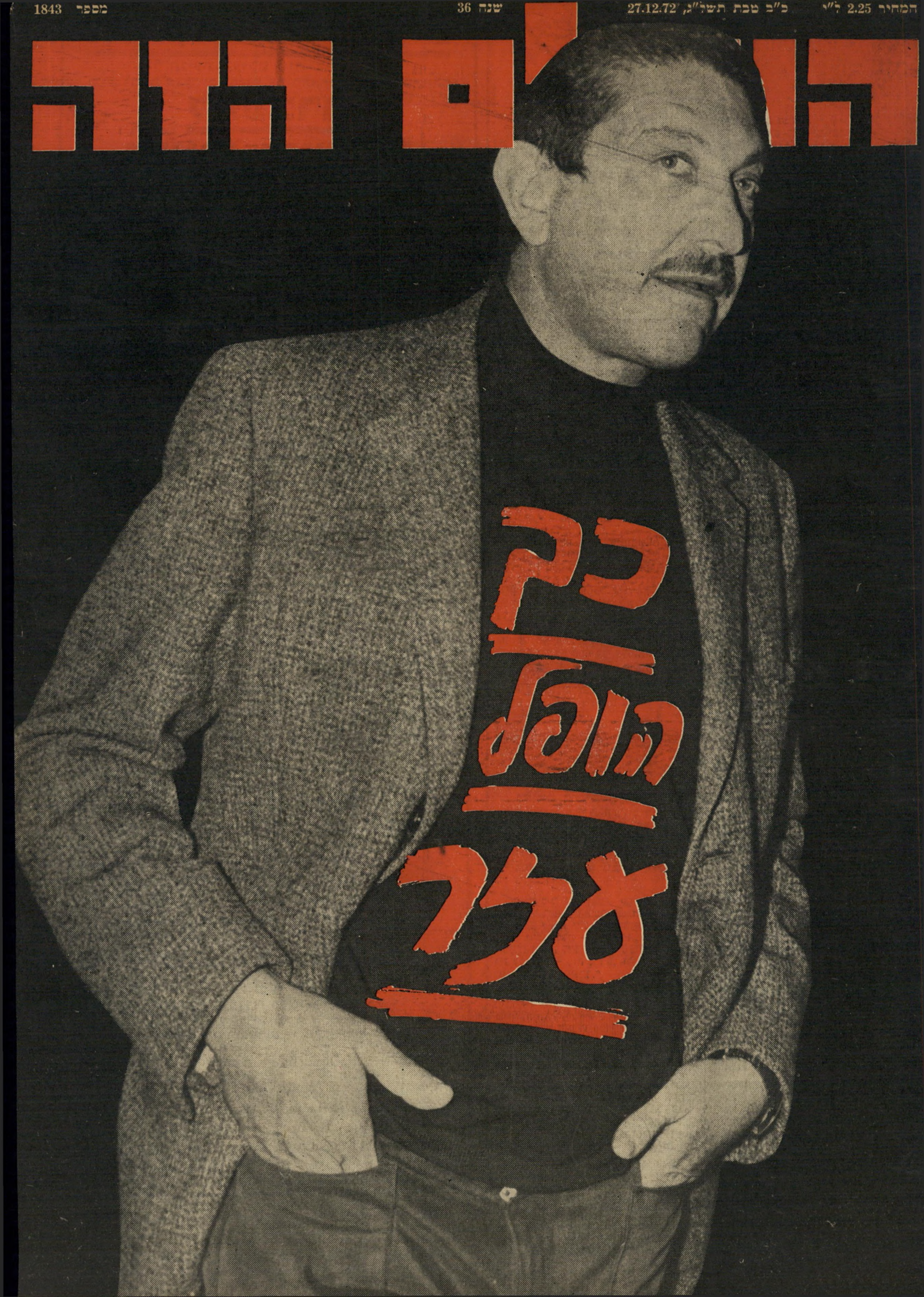

אירגון הזוגות הצעירים

ליד תנועת העולם הזה — כוח חדש
קורא לזוגות הצעירים להפגין את מחאתם עלידי הצטרפותם

למעברת הזוגות הצעירים

שתקום בשבת, 6 בינואר 1972, בשעה 10.00 בבוקר, בכיכר המדינה, תל־אביב.
מעברת־האוהלים שתקום במקום תמחיש לאזרחי המדינה כולה את מצוקת הזוגות הצעירים, שמדיניות הממשלה מפקירה אותם לחסדי ספסרי־קרקעות, קבלנים ובנקים למשכנתאות.

לא נמתין עד בוש לגג מעל לראש!

בואו, הקימו אוהל בין דירות המיליונרים, השתתפו באסיפת המחאה הנוגעת לכם, לחבריכם, לילדיכם, לכל אזרח במדינה.

הביאו את המישפחה, הצטיידו בשמיכות, וקחו חלק

ב„הייד פארק"

הבמה החופשית של הזוגות הצעירים שתיערך במקום, ושבו יוכל כל זוג להביע את תלאותיו ורחשי ליבו!

■ ■ ■

פגישת הכנה תתקיים ביום 31 בדצמבר בשעה 8.00 בערב בבית „בני ברית", רח' קפלן (פינת המאספים) תל־אביב. כל מי שמוכן לתת יד למיבצע — מוזמן להשתתף.

זה כל כך פשוט...

מה יותר קל מלהשתתף בהגרלת הלוטו. תמורת 50 אגורות תוכל לסמן 6 מספרים בכל אחת משתי הטבלאות שבטופס.

עשה חישוב פשוט פעולה בת שניות ספורות, מביאה לך סיכויי השתתפות בזכיה בת 75,000 לירות בפרס הראשון ואלפי לירות ביתר הפרסים.

זה כל כך פשוט..

זו השיטה

נלאה יקר.

הדואר נשא אלי השבוע חבילה מעולם אחר. עולם המתים.

היא הכילה חוברת דקה, בת 12 עמודים בלבד, מעוטרים בציורים ובמילים.

היא נשאה עליה את הכתובת הלאטינית Mens Rea in Corpore Sano, שאינה אלא פראפרזה על האימרה העתיקה ופירושה: נפש אשמה בגוף בריא.

אל החוברת היה מצורף פתק קטן, עליו היו מודפסות ארבע מילים: לפי בקשת עידוא — אביו.

זוהי חוברת שאינה מיועדת למכירה. היא נועדה אולי להיות מצבה. שכן החוברת — המכילה כמה שירים ותרגומים מפרי עטו של עידוא בן־גריון, הסופר התל־אביבי הצעיר בן ה־34, ששם קץ לחייו בראשות חודש זה — הופיעה אחרי מותו. כאילו לפי תיכנון מראש.

בחייו ובמותו, כתב עיתון זה יותר מכל עיתון אחר בארץ על עידוא בן־גריון. הוא היה גם אחד הקוראים המושבעים של עיתון זה. איני יכול לקבל את חוברת השירים העגומה אלא כהבעת מישאלה אחרונה מצד צעיר מתייסר וחבר. אילו היה להעולם הזה מוסף ספרותי היינו מפרסמים ודאי את שיריו של עידוא, המלווים בציוריה של אדית קמחי, במלואם. בהיעדר מדור כזה, יהיה אולי שיר אחד, ללא שם, מפרי עטו, כפרח על קברו.

* * *

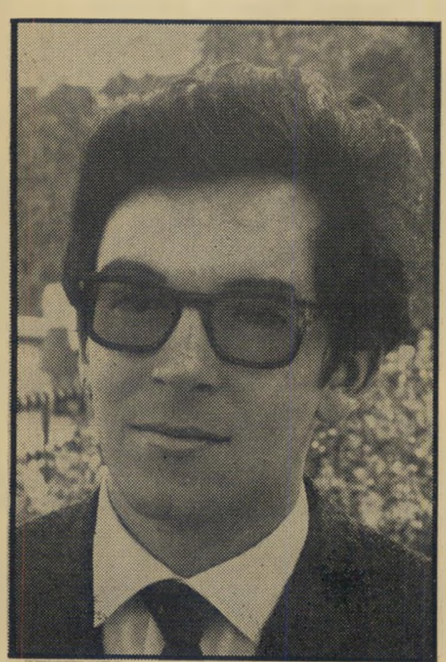

עידוא בן־גריון
פרח על הקבר

והפחד, או הפחד / המיסר אותנו יחד / עד אחד.
האימה המתעלסת / בליבנו וקוססת / את ורידיו.
אין מרגוע אין מפלט / וגם את אותו מקלט / כבר תפסו.
כבר תפסו בני־בליעל / שידם היתה במעל / עד אחד.
ורק קומץ בני־בלי־ישע / שנפלו קורבן לפשע בלא יודעין.
הם, רק הם יורקים לחה / מארמת החשיכה / בלא יודעין.
והתופת, או התופת / מעליהם כפרוכת / מהסה את הסופה / את התופת וסופה / האיום.
הם מצטופפים ביחד / מורעלים מחץ הפחד / שבלב.
ולמרות הכל כפשע / בין שחורו של ההדום / לבין אופל הגרדום.
חרבות תלויים ממעל / הרמחים מכוונים / החיים ימשיכו הלאה / על חודם של כידונים.
אם משפט זה או זה רצח / אז לעזאזל הנצח. / שיקוריו של מר־המוות / הם רק המה בני אלמוות. / החיים ימשיכו הלאה / בכוחות מנוונים / ורק הגורל־של־מעלה / כרמחים מכוונים / יסחרר את מר־המוות / בשיקוי של אין־אונים / עד שצללי צלמוות / ינצחו את המנצחים וידבירו את החומר עד יצחין.

* * *

באותה חוברת נדפס גם תרגומו של עידוא בן־גריון לפואימה המפורסמת של אדגר אלן פו הערב. התרגום העברי הראשון לפואימה זו, היה תרגומו של זאב ז'בוטינסקי שנעשה בשנת 1914. צר המקום מכדי לפרסם את התרגום במלואו. אבל כדאי אולי להשוות, זה מול זה, את תרגומיהם של עידוא ושל ז'בוטינסקי ולוא רק כדי לבכות. לבד מהאדם, כישרון שאבד.

הנה הם. מימין תרגומו של זאב ז'בוטינסקי. משמאל, אותם בתים מהעורב, בתרגומו של עידוא בן־גריון:

כחצות ליל קור וסער, עת אני, שבור־הצער, / בספרי חוכמה נשכחת הסתכלתי נים־ונער, / בא קישקוש סתום בדלת, קל כדפק יד נחשלת — / יד חוששת — יד שואלת מחסה לדל או גר. / „זה אורח" — כה לחשתי — „זה אורח, זר או גר — / זה אורח, לא יותר."

זכרוני: ליל־עצבת — סופת־חורף מיבבת — / אש כיריים, נעזבת, גוססה באור חיוור; / ליל אין־סוף, אין קץ לחבל — לא הועילו ספרי הבל / השכיחני את האבל — את הצער הבוער — / את לנורה שנמוגה כהימוג חלום עובר — / כחלום, ולא יותר.

וילונות הומים ברחש צקו לחש, בוגנחש — / ארגמן יריע משי נף אימתה בהסתר. / להרגיע לב קודח, אל עצמי בקול בוטח / שוב אמרתי: „זה אורח, החן־לילה מאחר — / גר אחר תועה בדרך, זר בנשף מאחר — / זהו, זה ולא אחר."

באישון ליל שכול ואבל, ואני, נלאה בהבל, / בגוילי חוכמה נסתרת התבוננתי מהרהר — / על דלתי פתאום נשמעת, עמומה ולא־מודעת, / נקישת יד זר נכנעת, זר שאל ביתי חותר. / אז לחשתי: „זה אורח אשר אל ביתי חותר, / זה אורח, לא יותר."

עוד אזכור את ליל הסער, ליל דצמבר סרוף־הצער, / עת כל אוד עומם הגיה את צילו המפרפר. / מספרי אתמול נחלתי, לגאולת מחר יחלתי, / כל היום, היום שכלתי, נתימתי כה מהר / מלנורה, עולת־מוות, זיכרה נידף מהר / ובליבי אך יותר.

יריעת־שני רוחשת, מואשת, מרשרשת, / ביעתתני בעת־מוות, לא יכולתי עוד מגר: / להניס אימה מורסת מליבי אחוז־הרטט, / סחתי: „זו יד זר שורסת, זר שאל ביתי חותר, — / זהו מאחר־בנשף, שאלי ביתי חותר, — / זר הוא זה ולא יותר."

עד כאן. ועצוב.

איך לגמור עם האופוזיציה

מפלגת העבודה הישראלית

סודי! פנימי!

לוח אירועים לשנת הבחירות 1973

15 בינואר. נשיא המדינה זלמן שז"ר מעניק את פרס הנשיא לסאטיריקאי והמחזאי חנוך לוין, עבור מחזהו חפץ. ראש־הממשלה, גולדה מאיר, נושאת נאום בשבח ההצגות קטשופ ומלכת־האמבטיה.

15 בפברואר. שר־החינוך יגאל אלון מורה להכליל את מחזהו של עמוס קינן, חברים מספרים על ישו, בתוכנית הלימודים של בתי־הספר התיכוניים. החוגים הדרמתיים מתחייבים להציג את המחזה בהכנה לבחינות הבגרות.

15 במרס. שר־האוצר פנחס ספיר מעניק את עיטור השירות המצויין לח"כ שמואל תמיר, על תרומתו בהבהרת תעלומות אוטוקארס, ורד ושכר־הפרקליטים.

15 במאי. לרגל יום־העצמאות מחולק פרס חוכמת־ישראל לביטוח יוסף רצייה; פרס ביטחון־ישראל למאיר וילנר ופרס ישראל למדע לח"כ מנחם פרוש. פרס העבודה מוענק במשותף ליהושע פרץ ויצחק בן־אהרון.

15 ביוני. פסטיבל לבני המיעוטים באיקרית ובירעם. שר־הביטחון, משה דיין, נושא קולו אל ראש ממשלת־ישראל לשקול מחדש את האפשרות להחזרת בני הכפרים לאדמותיהם. ראש־הממשלה, גולדה מאיר, משגרת מיברק ברכה לכנס.

פרטים נוספים בעיתונים ובלוחות המודעות.

הצחוק המצוי

מי אומר שאין הומור בארץ. יש חמל הומור. על כל צעד ושעל. רק צריך לדעת להביט. הנה למשל, יום אחד בהיר אתה פותח לך באופן הכי תמים את **ידיעות אחרונות** (מה־16.11.72), במדור **אורות הב־מה**, ואתה קורא שם את הקטע הבא, שהוא ממש „קטע":

„כבר ראינו רקדניות טובות מאלה שהופיעו. אך הן מחפות על חוסר גמישותן בתלבושות מרהיבות ומלהיבות. הרקד־נים, לעומתן, רמתם גבוהה, אך לא היה מזיק להם, לו נעלו מעט מן התלבושות של חברותיהם ללהקה. שכן, לא תמיד(!) מראהו של גבר עירום אסתטי במיוחד, קל וחומר כשהוא בתנועה."

תשימו לב: לא תמיד! כלומר, לפעמים רחוקות, כשהוא אומנם עירום, אבל לא בתנועה, אז בכל זאת יש עוד איזה צ'אנס שהגבר כן ייראה אסתטי. וזה כבר מזל גדול. אבל תמיד, אם הוא ישמע לעצה של העיתונאי, ויעצום את השמלות של החברות שלו — הוא יהיה מלך האסתטים. הוא אפילו יוכל להיות בתנועה.

הנחיות למנהל החדש:

כמו שאתה נכנס לעבודה — הבא איתך תמונת פסנתר מגיל צעיר, נאמר מהפלמ"ח, או מהבגרות. אז כשהיחסי־ציבור יבקש ממך תמונה, בשביל לתת קומוניקאט לעיתונים שנהיית מנהל, שלוף את התמונה הזו, ותגיד שבמקרה יש לך רק אותה. אז:

- היחסי־ציבור יחמוץ אותה, כי זה פחות בלגן משלצם אותך מחדש.
- העיתונים כבר ישאירו את התמונה הזו לנצח, כל פעם שיזכירו אותך. ככה הם עושים תמיד.
- התדמית הציבורית שלך תישאר צעירה לנצח.

המודעה המפקששת

הנובו־חכמים מה הם אומרים:

„לפני שתטיל דופי בחבר פנחס — טול קורה במדבר!"

(נרשם במסדרונות מיפלגת העבודה)

תמיד־תמיד הם „השתלבו" בתנועה, מזתמורת השתלבו — נכנסו בכוח, אפילו בלי ווזלין.

ופתאום — הם מבקשים: „אנא", ואומרים: „תודה"...

יה־אללה, אגד! מה קרה לכם?

פשוט רחמנות. ככה זה מתחיל ובסוף הם עוד יבקשו שנעשה להם יום־סרט.

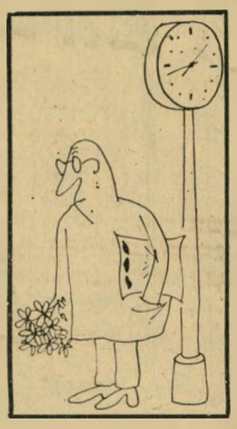

חדשות מהאימפריה של הדוסים:

● הודלף לנו מן החוגים החרדיים, כי חוק לבישת הקסדות לנהגי אופנועים וקטנועים יוזם בראשיתו על־ידם, כחלק מן החוק המקיף יותר, שהדתיים מקווים להשיגו לאחר הבחירות, בדבר חובת־לבישת כובע לכל יהודי זכר בארץ. כדי למנוע זעזועים חברתיים הוחלט על החלת חוק זה בשיטת השלבים. שלב ראשון היה חוק הקסדות.

מי זה?

יאנוש מאיר
מה־מהדהד .זכה אלוהי הזה בפרס ראובן־דרמר

חדריך לאזרח:

כשאתה רואה שלא הולך לך עם הפקיד, אף פעם אל תגיד לו: „אני אראה לך! מי הבוס שלך!" הרבה יותר טוב שתגיד לו: „למה לך לקחת את הטינופת הזו על אחריותך? בוא נזרוק את זה על הבוס שלך!"

זה דופק — מאה אחוז.

דיין – תחטוף מטוס!

כמה שאנחנו לא סובלים את התופעה של חטיפת מטוסים — מוכרחים להודות שזה פטנט חזק. מי יודע אם אנחנו לא היינו משתמשים בפטנט הזה בעצמנו, בזמן המאבק נגד הבריטים, ואם לא האנחנו־של־ההגנה־והפלמ"ח, אז בטח ה־אנחנו־של־הלח"י־והאצ"ל. רק שזה לא עלה על דעתנו. איזה מזל.

מה שברור זה, שכל יום כל יום — הדרישות של החוטפים נהיות יותר ויותר חצופות. והם גם משיגים כל פעם יותר.

תראו את הדרישות של התורכים: פססססס, שינויים בחוקה ובפרלמנט וזה! מי היה מעיז לא להצדיק חוטפים, אם למשל היו חוטפים מטוס מרוסיה ונותנים אולטימטום: „תשחררו את כל האסירים הפוליטיים ממחנות הריכוז ומבתי־המשוגעים — או שאנחנו מפוצצים!" או: „תבטלו את הק.ג.ב.". או: „חת־שתיים תצאו מצ'כיה!" מה רע בזה?

הצד החלש תמיד היה צריך להמציא כל מיני פטנטים: הנשק של החלש. ז'יו, פרטיזנים, הפתעות, התגנבות בורדדים, התחפשויות, סליקים וכו' וכו' — רשימה ארוכה. עכשיו נוספה לה — חטיפת מטוסים. ואם החוטף על הצד הצודק — אז זה פטנט לא נורמלי! אחד חלש־צודק — יכול ללכת נגד מעצמה שלימה! צריך רק שלושה תנאים: מלחמה; להיות צודק; להיות חלש.

עכשיו הגעתי להצעה המוגשת בזה לדיין (בחינם):

* זה שאתה במצב של מלחמה נואשת על הכסא של ראש־הממשלה — כל ילד יודע. לא צריך להוסיף כאן כלום.
* זה שאתה צודק — חביבי, זה תלוי במה שאתה חושב על עצמך. ואם הביטחון העצמי שלך מתערער — תוכל תמיד לעשות שוב־פעם „משאל־עם". והפעם תוכל גם לאסוף חתימות מהשטחים.
* זה שאתה חלש — זה גם ברור. אם אהה כבר לא מוצא השמצות על האויב שלך, ואתה נזקק להמציא סיפור שהוא ראש הש.ב. — אז אדוני! אתה חלש מאוד מאוד!

שמעון כמו תמיד, בטח יסכים בקלות לסדר לך את כל העסק בלוד, והוא גם יוכל לארגן לך איזה טריטוריה צרפתית שתוכל להנחית שם את המטוס החטוף. יש לו עוד בצרפת קשרים טובים עם כמה אחדים. ומשמה אתה תודיע: „או ראש ממשלה — או מפוצצים!"

ופה בארץ ייבהלו — המחץ. כי הרי אתה בטח לא תשכח לקחת איתך איזה שניים־שלושה צלמים־חברים ואיזה עיתונאי־ידיד. וכל מה שמופיע בעיתון — מבהיל אותם פה נורא.

נו, אז יללה! אודרוב!

נתן זך

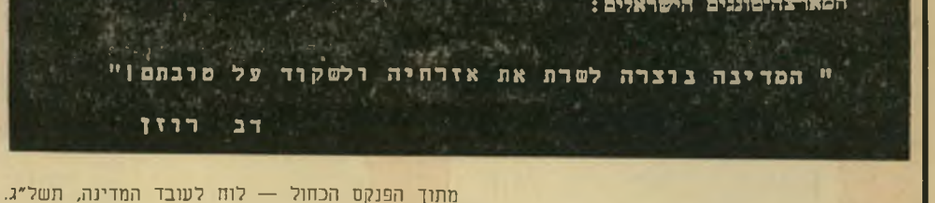

מתוך הפנקס הכחול — לוח לעובד המדינה, תשל"ג.

חדשות מהממשלה:

המכון הממשלתי למחקר נכסי צאל הברזל בישראל התכנס אמש, לרגל יובלו העשרים וחמש למן ראשית היווסדו. המנהל הכללי, מר ישראל צאנברזלי, נכס יקר למכון, שהחל את עבודתו הברוכה במכון עוד לפני הירות המכון, סיכם בנאומו את פעולות המכון:

„נעשה בתל־אביב — מחקר **מי־קיף**; בירושלים — מחקר **כוללני**; בחיפה — מחקר **לעומק**; בטבריה — מחקר **שוטף**; בדימונה — מחקר **שיטתי**; בכרם בן־זמרה — מחקר **גדוד**; באילת — מחקר **טבעי**; בצפת — מחקר **רגיל**; ובאשדוד — מחקר **מאקף**.

„מנתונים מאלפים אלה אין אלא להסיק," סיים צאנברזלי את נאומו, „כי הזמן קצר והמלאכה מרובה!"

עזר וייצמן ומנחם בגין ב־1969.

תנו לאשה...

INTIMATE

תכשירי־העדנה הנשיים מבית „רבלון"

פרסום אדמון בע"מ

INTIMATE BATH POWDER
אבקת־התפנוקים
טלק־ריחני ומעדן לפינוק עור־הגוף לאחר הרחצה. נספג קלילות בנקבוביות ומפיץ ניחוח־בושם שעות ארוכות. במיכל מהודר בצבע התפוז עם מפרֶרת־ענק רכה ומלטפת.

INTIMATE PERFUMED GUEST SOAPS
מיני־סבונים
סבונים־חטובים – נוחים להחזקה ולשימוש. ספוגים בניחוח בושם ה"אינטימייט" העדין והאלגנטי לשימוש אישי של "כל אחד מבני־הבית והאורחים". אריזת "שקית־הקפה" הכתומה עמידה בפני מים.

INTIMATE CREAMY MILK BATH
הענק־הלוחש
אבקה־מקציפה ומבושמת לטבילת־עינוגים במי־האמבטיה. הררי־הקצף מעדנים, מרככים ומרווים את עורך כולו. ב"שקית־הקפה" כף מדידה למנת־אמבטיה שאותה יש לפזר מתחת למי־הברז הזורמים.

וכל יתר תכשירי INTIMATE – המעדנים את גופך מכף־רגל ועד ראש
ואופפים אותך בניחוח בושם־ה"אינטימייט":

EAU DE TOILETTE * TALC * BODY LOTION *
DEODORANT ANTI PERSPIRANT * SILK OF INTIMATE

REVLON

מכתבים

הדשות

מקופת־חולים

המנהל החדש של קופת־חולים, אשר ידלין, עושה רעש. לעיתונים הוא מספר על הצורך בשיפורים ומוסיף שאין זה דבר קל. אבל מה כן קל? פשוט: לשלם עבור התרופות. זה קל. על חדשה כזאת ייאמר: שיפורים בקופת־חולים לא יבואו מהר, אבל בעיסה במבוסה כן תגיע מהר: הוא ישלם עבור תרופות.

כסף בשביל אנשי המנגנון יילקח גם ממשלם המס האחיד, גם מהמשלם מס מקביל וגם מהמשלם עבור התרופות. אבל על עזרה יותר טובה לחבר קופת־חולים אין מה לצפות לפי הדיבורים של אשר ידלין.

לכל הרוחות עם חדשות כאלה!

שמואל ריי, חבר קופ"ח, ירושלים

צחוק

ורמץ

„העולם הזה" 1838, „תשקיף — אורי זוהר לתוכנית בידור חדשה בטלוויזיה", על התוכניות להפקת תוכנית בידור חדשה.

צר לי לאכזב אותך, אורי זוהר. הינך עומד בפני אתגר רציני — להחדיר תוכנית בידור נוספת על הקיימות. ה־תוכניות הקיימות תוכננו ברמה היטולית גבוהה. האם נדמה לך אורי כי תצליח להצחיק יותר?

הומור פולקלורי נשאב מחיי יום־יום, האם תתחרה במבט לחדשות למשל? בדרן טוב חייב במידת־מה להפגין מקור־יות. אני שואל אותך: היכן כושר ה־המצאה שלך? מדוע לא חשבת ראשית על למשל, פרשת ממזרים, נתיבי נפט, לא נחמדים, משרד־התיקשורת, ועוד ועוד?

מההומור שלך אני צוחק צריא וקצר. מהומורסקות, קומדיות ושאר חומר משעשע כמו הדוגמאות הנ"ל אני צוחק עד דמעות!

הכיצד תתחרה?

קורא, חולון

הצדקה

שלילית

„העולם הזה" 1841, „הם הכרי־זו: נפורר את צה"ל", על גי־לוייה של רשת הריגול.

בכתבה מצאתי את הקטע הבא: „ב־אותה תקופה, בטרם היה קו הגבול עם הירדן חסום, נאלצו החיילים בביקעה להילחם במסתננים שניסו לחצות את הגבול ולא תמיד היו חיילים נוש־אי נשק. ההיתקלו־יות הסתיימו לעי־תים בקטל."

קדר

מהמילה „נאלצו" אני מבין שהכותב מצדיק פעולות אלה. מהו הדבר ה־מכריח חיילים ל־הילחם ולפעמים ל־הרוג אנשים לא חמושים? אינני רגיל לקרוא הצדקה לפעולות כאלה מעל דפי העולם הזה ואני מקווה לא להתרגל.

לדעתי, לא רק שאין להצדיק פעולות כאלה, אלא כאשר הם קרו היה על העולם הזה וסיעתו בכנסת להילחם נגדן.

אדם קדר, תל־אביב

עלי גורן

נעלה נעלה

„העולם הזה" 1842, „קשה להיות גוי", חייו של אברהם בורוקוב־סקי קורבן פרשת הממזרים לא־חר הפיכתו לגוי.

יש לי הצעה לגרשון בן־אברהם, ידידו הגר של בורוקובסקי. למה שלא יתאחדו כל הגרים בארץ וייצאו למילחמת חור־מה בבעל השופר והמעשים הטובים, ש־יושב על כס הרבנות הראשית?

יחד, כולם יהוו כוח שיוכל לעמוד מול השילוש: גולדה, דיין, גורן. להבדיל מתלמידי הישיבות הנושאים כיום את נס המילחמה בגורן, לגרים תהיה מטרה הרבה יותר מוצדקת לעלייה על גורן.

אני אמנם יהודי כשר וקצוץ מגיל שמונה ימים, אבל סיפור יומו המר של בורוקובסקי, עורר בי כל־כך הרבה זעם וכאב שאני מוכן לשתף פעולה עם כל גורם כדי להוציא את הכיסא מתחת גורן.

יאיר כברי, חיפה

מהבריגדה

עד גורן

גרשון בן־אברהם הוכיח עצמו כלוחם אמיתי. הוא התחיל בגדודים העבריים של החטיבות הבריטיות ועד להצטרפותו למלחמה ברב גורן, מתברר שכוחו עדיין במותניו.

אני מחכה בכליון עיניים למישפט של גורן — בורוקובסקי ולפיצוץ שגרשון

גרודאי בן־אברהם
לוחם אמיתי

יכניס שם לכל קהילת מצילי הקואליציה שגמרה על בורוקובסקי המיסכן.

רמי נוריס, חיפה

● גרשון בן־אברהם כחייל בבריגדה — ראה תמונה.

העם

והשביתות

בזמן האחרון מתרבות השביתות שפוג־עות בעיקר בשכבות העם הרחבות. כואב הדבר שנפגע דווקא זה שאין לו שום אינטרס בשביתה ובגורמיה.

ראש־הממשלה אמרה שהשביתות היום אינן אמצעי אחרון אלא אמצעי ראשון. נכון הדבר, אולם כדאי היה שידונו במש־רדי הממשלה ויחפשו את שורש הבעייה, מהם לדעתם הגורמים לשביתות?

לדעתי, גורמי השביתות הם:

1) פקידי ממשלה ועסקנים מפלגתיים המעודדים את השביתות, כדי לעלות ב־סולם הקאריירה האישית שלהם.

2) ההסתדרות שמשחקת משחק כפול, לעתים מעודדת שביתה, ולעתים, בביכול, מתווכת.

3) מדיניות כלכלית גרועה ש־התרחקה מהתביעות המוצדקות של הפועל ומזלזלת במצבו ורגשותיו ולא רואה את המציאות הקיימת ומס ההכנסה הגבוה.

באם מצב זה ימשיך להידרדר, יאבד העם את רצונו ליצור ולעבוד.

ראובן בן־דורי, פוריה עלית

למבוגרים

כלבד

„העולם הזה" 1840, איגרת לקו־ראי על הוויכוח במערכת אם ל־פרסם או לא לפרסם תמונות עי־רום נועזות.

טיבעו של הקורא, המעלעל בעיתון, לבחון קודם את התמונות, אולי לקרוא את הכתוב מתחתן, ורק אחר־כך אולי יקרא את הכתבה עצמה. כלומר, מטבע הדברים הופכות התמונות המלוות את הכתבה לנושא בפני עצמו, בניגוד לאי־רוע אותו מתארת הכתבה. באירוע עצמו התמונות הנ"ל הן חלק אינטגרלי ואולי אפילו בלתי בולם מתוך יצירה או אירוע כיחידה שלימה.

(המשך בעמוד 8)

תשבץ העולם הזה 1843

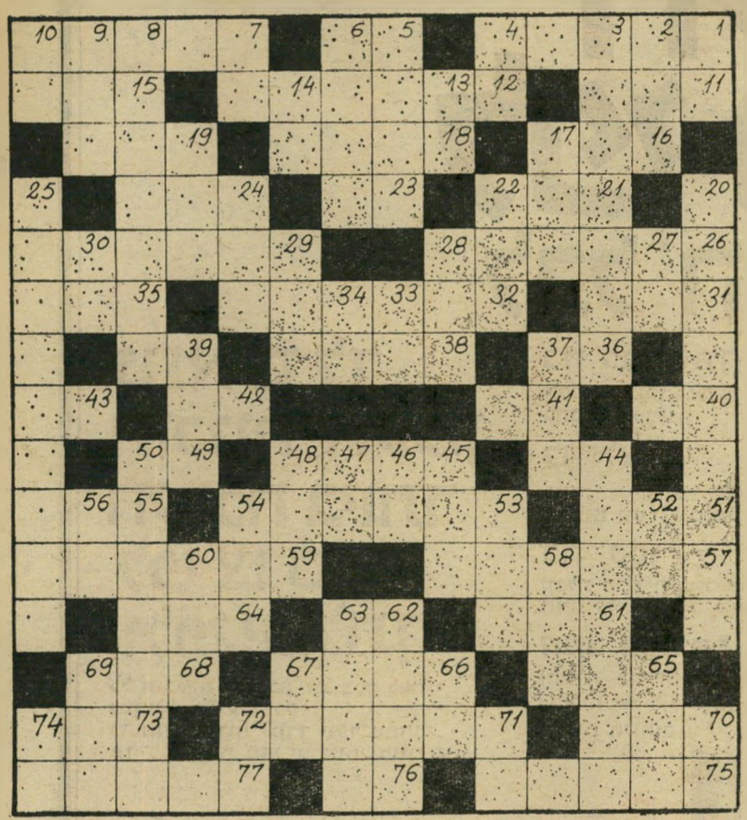

מאוזן:

1) מאכל מביצי דגים; 5) עוף טורף; 7) נהר באפריקה; 11) כאב, מחלה; 12) עשרה ליטרים; 15) אגם; 16) צורה ספרו־תית; 18) עיר בהודו; 19) עכשו; 21) חו־דש; 23) תו נגינה; 24) חומר הנפלט מה־פה; 26) תקופת גשמי הקיץ באיזורים טרו־פיים; 29) הופעה אמנותית זולה, שמט־רתה הכנסה צדדית; 31) יומן של אניה או מטוס; 32) משרה ציבורית ברומא ה־עתיקה; 35) דרגה צבאית; 36) סוד; 38) משחק של שתים־עשרה אבנים על לוח שחמט; 39) בסיס; 40) עיר בהולנד; 41) שקט; 42) ענן; 43) תולעת המכרסמת בג־דים; 44) מדת יבש; 45) ליצן; 49) מפלגה; 51) גרעין של אירגון עובדים, קציני מטה וכו'; 53) ליקר עשוי מביצים; 55) מאכל, תרביץ של בשר, ירקות ותבלינים; 57) שם הבית ווילינגטון את נפוליון; 59) תו צורפים המעיד על טהרת המתכת; 61) בצוותא; 62) בן משפחה; 64) נוזל לכתי־בה; 65) החלק הפגיע היחיד בגופו של אכילס; 66) אחות משה; 68) זמרה; 70) המשיח הנוצרי; 71) מצנפת פרווה יהודית; 73) האיש הרע ב„אותלו"; 75) גיבור הכ־דורגל הישראלי השבוע; 76) חצי תוף אפ־ריקאי; 77) מפלצת מיתולוגית יוונית, בע־לת ראש אריה, גוף של עז וזנב של דרקון.

מאונך:

1) מצב צבירה של מים; 2) מחצית ה־יממה; 3) גיבור שיחות השלום האמרי־קאיות עם צפון־ויאט־נאם, שהתפוצצו אחרי הבחירות; 4) בת קול; 5) שליח, בעיקר בשדה הדיפלומטיה; 6) מקום התגוששות, ארנה; 7) נכרי; 8) קיבוץ בהרי הכרמל; 9) פריצות; 10) מכינויי האלהים; 13) אוייב, שונא; 14) מגש; 17) חורבן; 19) עוף הניזון מנבלות; 20) מחזה על אפי־פיור, מאת רולף הוכהוט; 22) פתיל; 24) עיר בגרמניה; 25) דוכס צרפתי 1680־1613, המפורסם באמרותיו, בין השאר: „כולנו חזקים במידה מספקת כדי לעמוד באסונו־תיהם של אחרים"; 27) קולב; 28) בושם תנכ"י; 29) אם כל חי; 30) רסס בלי סוף; 33) צד מערב; 34) תואר כבוד בארצות המזרח; 37) האלכימאים ניסו לייצר אותו; 39) שרשרת; 44) התקופה הגיאולוגית ה־אחרונה בעידן המזוזואי, נקראת על שמו של אי ים תיכוני; 45) מין מס; 46) אצל נחשים הוא קר; 47) חס וחלילה (ר"ת); 48) גיבורת רומן הנקרא בשמה, מאת אמיל זולא; 50) יש כאלה המחכים שמישהו יר־ציא אותם למעגם מן האש; 52) תו נגינה; 53) עולם; 54) אלוף ישראלי; 56) נכרי; 58) זונה תנ"כית; 60) מלך שקספירי; 62) עליו נתחה תיבת נוח; 63) יחד עם המוות הם ביד הלשון; 65) זללן מספר בראשית; 66) המהלך האחרון במשחק השח; 67) אות באלפבית; 69) בגלל קנאה גורשה למדבר; 70) יראת אלהים (ר"ת); 71) בן צאן; 72) רשוב; 74) קריאת שמחה.

חשבץ 1843

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיסור, חיבור, כפל וחילוק, יש למצוא איזו סיפרה מציין כל סמל של ריבוע.

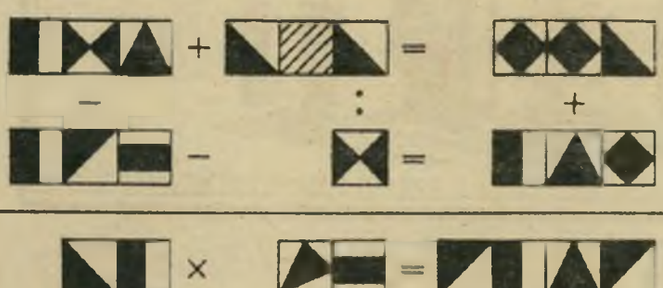

חסכון לפי מידה לכל המשפחה

נתאים לך תוכנית חסכון הטובה ביותר לפי צרכיך ולפי יכולתך

כל תוכניות החסכון של בנק לאומי שומרות על ערך כספך בהיותן צמודות למדד יוקר המחיה. אך בכל אחת מהן יתרונות מיוחדים:

כח כבקשתך

הכנסה גבוהה–אפשרות קבלת הריבית כהכנסה שוטפת

כח לצעיר

בטוח חיים של אחד ההורים (ללא תשלום נוסף) + מענק האוצר

כח–100

קבלת הריבית כהכנסה שוטפת–בטוח חיים ללא תשלום נוסף

חמד בריה*

(חסכון לדירה) הלוואה בלתי צמודה בריבית של 9% בלבד או מענק מיוחד במקום הלוואה זו

נח (נוער חוסך)

התכנית מיועדת לחוסך הצעיר המעניקה תשורות נאות לחוסכים.

(בקרוב תכנית חסכון נוספת לשיכון)

בכל תוכניות החסכון ההכנסה פטורה ממס ובכולן תוכל להוציא כספך בכל עת (תוך מתן הודעה מראש של 30 יום).

האם יש לך שאלות נוספות? בכל אחד מ-248 סניפי קבוצת בנק לאומי נשמח להשיב ולהבהיר

בנק לאומי לישראל בע"מ

הבנק הצועד עם הזמן

* תכנית החסכון של בנק אפותיקאי כללי בע"מ

פרסום א' בל' סטודיו רם

אנשים

יו"ר הכנסת ח"כ ישראל ישעיהו, היה בילדותו התלמיד היחידי בחדר שהתקשה בקריאה

■ סעיף אחד בסדר־היום של הכנסת עורר בקרב ה־ח"כים גל של בדיחות. היה זה הסעיף שהוקדש לזכר **חיים נחמן ביאליק**, וש־היה מורכב מנאום של יו"ר הכנסת, **ישראל ישעיהו** על המשורר. כשניגש אחד ה־ח"כים אל מזכיר הכנסת, שעה קלה לפני הנאום, שאל אותו **גידעון האוזנר**: „מה, נר־שמת לוויכוח?" ח"כ ענה: „לא, אבל אני עומד להגיש שורה של הסתייגויות על שיריו של ביאליק." ח"כ אחר התלוצץ כי ישעיהו עומד לקרוא משיריו של ביאליק בהברה אשכנזית.

■ על ילדותו של ישעיהו סיפר אזרח ישראלי, שלמד עם ישעיהו בחדר. „ישראל היה הילד היחידי בחדר שלא יכול היה לקרוא אותיות הפר־כות," נזכר. „לכן היו צריכים להושיב אותו תמיד לפני ה־ספר." בחדר התימני היה נהוג לשבת מסביב לספר, כך שלפחות מחצית הילדים קראו את הכתוב במהופך.

■ כתב מעריב **יגאל לב**, שערך בשבוע שעבר סיור ב־מעוזים שבתעלת־סואץ, שמע באחד המעוזים את הסיפור הבא: שר־הביטחון **משה דיין** הגיע אל אחד המעוזים ושוחח עם החיילים שם על הצורך בהחזקת קו תעלת ה־מים בסואץ לביטחון ישראל. בתום השיחה ביקש דיין מכל מי שסבור שיש להחזיק ב־תעלת־סואץ למען ביטחון ה־מדינה, להרים את ידו. כל חיילי המוצב הרימו את ידם. כאשר המשיך דיין ושאל מי סבור שיש לסגת מתעלת־סואץ, הורמה רק יד אחת: ידו של הקצין, מפקד המעוז.

■ ראש מחלקת ההדרכה במטכ"ל, האלוף **שמואל גורן** („גורודיש"), התפרסם לא מכבר בזכות כלבו הענק והשחור, נץ, שבגללו נאלץ האלוף לשלם פיצויים לחייל מילואים שנבהל ונפצע. הכלב השחור והמפחיד, שהפך לצילו של האלוף, ושהוחזק לאחרונה על גג הבניין בו נמצאת לשכתו של גורודיש, הוליד אגדות רבות. רובן היו בגדר שמועות בלבד. אבל כאשר הגיעה לאוזני גורודיש השמועה כאילו הוא היקצה לכלבו חדר ליד לשכתו ומינה סמל מיוחד כדי להובילו, החליט האלוף כי זה קצת יותר מדי, אפילו אם אין לשמועה כל יסוד. הוא נפרד מכלבו האהוב, שלחו לגלות אל אחד מידידיו באחד המוש־בים בארץ.

■ סגן פרקליט המדינה עו"ד **מיכאה קירש** חזר השבוע מארצות־הברית עם שבע מיזוודות מלאות מיסמ־כים בעניין **מרדכי** („מוטי") **פרידמן** המנכ"ל לשעבר של נתיבי נפט. הבודקים־הבטחו־נים בנמל התעופה לוד ראו באיש בעל מיזוודות המיסמכים אישיות חשודה. החלו לפתוח מיזוודה אחרי מיזוודה ולבדוק כל מיסמך לחוד. קירש, ש־חשש כי התהליך ימשך ימים, חיפש נואשות אחר עורה, עד שניתקל בקצין מישטרה ש־הכירו, וזה הסביר לבודקים כי המיסמכים החשודים הם אמנם מסוכנים, אבל לא לעם ישראל כולו.

■ אכזבה נגרמה לחוקרי המישטרה כאשר התברר להם כי **ג'ים בלום** אשר נעצר עם חברתו כחשודים בפרשת הריגיונות המזוייפים שנתגלו על האונייה דן, אינו קשור כלל לעניין והוא נעצר לשווא. ולא די בזאת, אלא שאביו, **מוריס בלום**, הוא אחד מ־עשירי בריטניה העוסק בענף ההלבשה ותורם נכבד למג־ביות, משקיע כבד ואף נשא לאשה ישראלית. מסתבר כי בלום וחברתו שנסעו באונייה דן לישראל, חשו ברע בזמן הנסיעה, ירדו בנמל גינואה והגיעו לארץ במטוס. המיש־טרה, שחיפשה נקודות אחיזה בפרשת הריגיונות המזוייפים, חשדה בזוג, עצרה אותם ו־הכניסה אותם ישר לכלא דמון. הפרשה צוטטה בהרחבה ב־עיתוני בריטניה. האב המודאג טילפן מייד לידידיו בישראל, עורך־הדין **רם כספי**, ו**דויד בורוביץ** מבעלי חב־רת התעופה כנף, והללו הצליחו לשכנע את צמרת המישטרה כי טעות בידם. ג'ים בלום, המתאושש עתה במלון הילטון בתל־אביב, רואה בכל הפרשה הרפתקה מעניינת.

■ בדיון בבית־משפט ה־שלום בתל־אביב בפני השופט **בורים רפופורט**, הוגש כמו־צג גליון העולם הזה. נציג ה־תביעה היפנה תשומת לב השו־פט לקטע במדור תשקיף כלא מדוייק. השופט עיין בתשקיף, אך עיניו נמשכו לתשקיף אחר שהופיע באותו מדור ושסיפר כי השופט בוריס רפופורט עומד לעזוב את האגף הפלילי ולעבור לאגף האזרחי. השופט חייך, קרא למתמחה שלו, ואמר לה: „זה דווקא כן נכון."

■ כאשר נעצרו חברי החזית האדומה נראה בעל דפוס מל"ן בתל־אביב, **גדיליי וי**, מחפש את ראשי מצפן. כשנשאל למה, השיב: „הם נתנו לי חומר להדפסה לעיתון הבא." „אז מה, אתה מפחד שיש שם חומר ביטחוני?" „מה פתאום," השיב גלילי, „ביטחוני שמיטחוני, אני מפחד שהם לא ישלמו עבור העבו־דה."

■ מסורת בת 31 שנים נשברה השבוע, אחרי שבמשך כל השנים הללו חגגו בני הזוג **גדיהה** ואל"מ (מיל.) **יעקב** („יאן") **ינאי** והזוג **כרמלה** ורב־אלוף (מיל.) פרופסור **ייגאל ידין**, את יום השנה לנישואיהם. ה־טקס הראשוני בין הזוגות נערך במשותף לפני 31 שנים. השנה ערכו גלילה ויאן מסיבה נפרדת בביתם בצהלה כשבין הנוכחים היו גם **רות דיין** ובעלה לשעבר משה. הסיבה למסיבה הנפרדת: ייגאל ידין היה עסוק באותו יום בהרצאה בפני משלחת מארצות־הברית.

■ בסרט הטלוויזיה הוואי חמש אפס שהוצג השבוע, מסכל הגיבור מק־גארט, המגולם על־ידי **ג'ק לורד**, מזימה להשמיד את כל שדות קני הסוכ־כר בהוואי. את האיש הרע גילם שחקן גבה קומה, מזוקן ורחב כתפיים. הצופים שטרחו ל־התבונן בסוף הסרט בשמות משתתפיו, גילו כי הרע לא היה אחר מאשר הישראלי ל־שעבר **תיאודור ביקל**, ש־מלבד עבודתו האמנותית הוא גם מראשי הפעילים למען ישראל בארצות־הברית.

■ על דרך עבודתה של מישטרת ישראל אפשר ללמוד מטיפולה בגניבת המכונית של מגיש התוכנית חיים שכאלה **עמוס אטינגר**. יום לפני שהוחזרה המכונית לבעליה, טילפן אזרח למישטרה והודיע על מכונית חשודה החונה מוז־נחת ליד ביתו. למחרת היום ראה האזרח כי המכונית עדיין חונה באותו מקום. רק אחרי שקנה עיתון ערב וראה בו את הידיעה על גניבת מכוניתו של עמוס אטינגר בציון מספר המכונית, הוא ויתר על שי־רותיה של המישטרה וטילפן ישר לעמוס, הודיע לו על מקום הימצאה של המכונית, שבתוכה היו שני תיקים עם חומר לשתי תוכניות של חיים שכאלה.

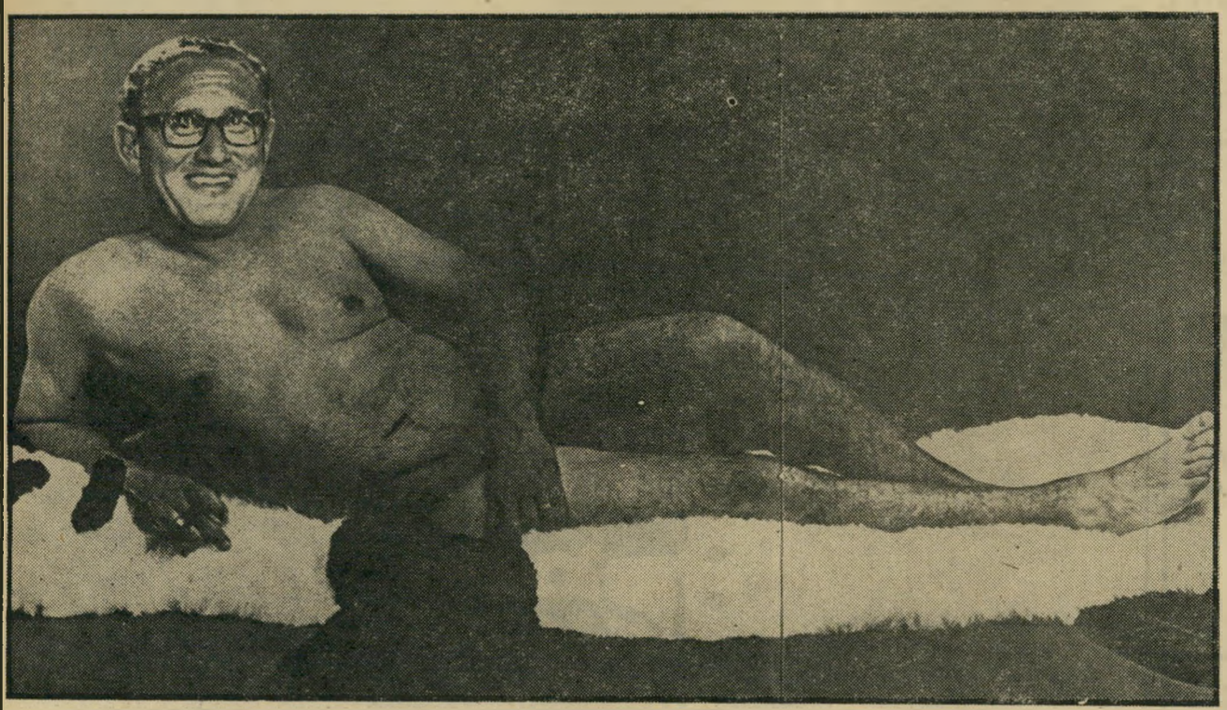

הנרי קיסינג'ר

יועצו של נשיא ארצות־הברית רי־צ'ארד ניכסון, בצילום פוסטמונטד שפירסמו הסטודנטים של אוניברסיטת הווארד בעיתונם **הווארד לאמפון**, המפרסם מתכונת סטירית של עיתונים אחרים. הפעם השתמש עיתון הסטודנטים בתמונה שהופיעה בשבועון הנשים האמריקאי **קוסמופוליטן** שפירסם תמונת גבר עירום תחת הכותרת **איש החודש**. הם הרכיבו לאיש החודש את פרצופו של הפרופסור להיסטוריה שלהם לשעבר הנרי קיסינג'ר שהפך לנער השעשועים של הדיפלומטיה האמריקאית. ההת־פעלות בארצות־הברית מהפוטומונטד היתה כללית והצחיקה גם את קיסינג'ר עצמו. בתמונה התחתונה נראה הנרי קיסינג'ר, שנולד בגרמניה בחודש מאי 1923, בגיל שמונה חודשים. הוא הגיע לארצות־הברית בשנת 1938 יחד עם הוריו היהודים שברחו מגרמניה הנאצית.

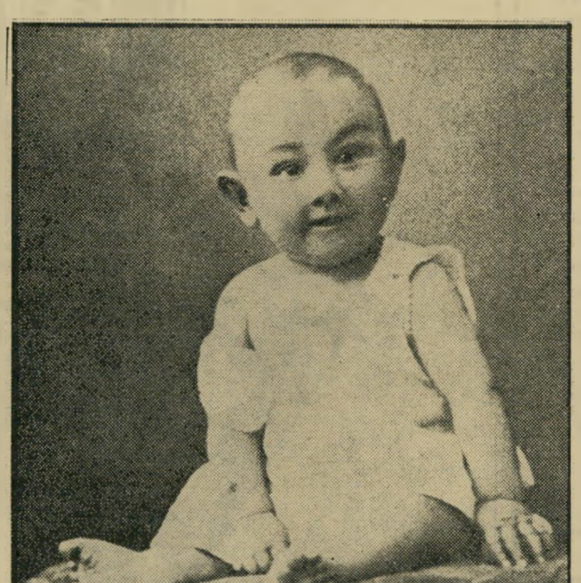

פסוקי השבוע

● **מזכ"ל ההסתדרות יצחק בן־אהרון**: „כל אלה שעסקו במאבק הסוציאלי — ממזכירי מועצות הפועלים ועד מזכיר ההסתדרות — הוכיחו עצמם כשומים בני שוטים."

● **יו"ר ועד התיפעול בנמל אשדוד, יהושע פרץ**, בכנס ועדי עובדים בתל־אביב: „סוף־סוף קם גבר בהסתדרות שתומך בפועלים. הוא אחד משלנו, כמו שאומ־רים, ואסור לו ללכת. אם ימשיכו לזרות חול בעיניו של בן־אהרון — נכניס להם זכו־כית בעיניים."

● **הנ"ל**: „מי זה ספיר שמפיר? אני שלחתי לו מכתב חריף ושאלתי אותו: מי מינה אותך לשר ההשמצות?"

● **יו"ר הנהלת תנועת החרות ישעיהו, עזר וייצמן**, לידיד שצילצל אליו לאחר ההתפטרות: „חבוב! אני במצב־רוח אלף־אלף. אתה יודע שאני הכי מבסוט בשעת קרב."

במדינה

לכן נראה לי שאת התמונות, עליהן ניטש הוויכוח, ניתן לסווג יותר במדור (אם יקום) בשם פורנו או למבוגרים בלבד, מאשר במיסגרת תמימה של ליווי לכתבה.

חנה אבני, שיקאגו, ארה"ב

■ לקטוף צלופח

למזכרת

„העולם הזה" 1842, „תפרחים החיים", על צלופחי הגן, שגילו ל־יד אילת.

זוין־נוי

אני קורא למי ששאריות היופי במעמקי ימינו יקרים לליבו להתאגד כדי שהאוצר החדש הזה שניתגלה לא ילך בעקבות כל האוצרות האחרים שגילו בארץ. אני בטוח שאחרי פירסום הכתבה יבואו עשרות חובבי צלילה, וכל אחד „יקטוף" לעצמו „רק צלופח" אחד למזכרת. רק אחד, וזה יביא על הגנים את הסוף.

יעקב זוין־נוי, באר־שבע

■ משמר הגבול

בראותי ברחובות את הבחורים על מדיהם הנאים של משמר הגבול, עולץ לבי.

בחורים עבריים אלה שוגרו לרחובותינו למען מטרה נעלה והיא: ביעור האלימות והפשע ברחוב העברי.

בתקוות רבות לווינו אותם לדרכם עם כניסתם לתפקידם, למרות שקצת התביישנו להביט איש בפני רעהו על מנת להודות במשימתם הנעלה של בחורינו.

רבים מאיתנו סברו שעם כניסתם לתפקידם אכן תשקט קצת הארץ, לא נקרא מדי יום ביומו על רצח, אונס ומעשי בירויונות לזוועתם.

אולם לצערנו הרב לא כך הוא הדבר, למרות שאני מרכינה ראשי לפני בחורים אמיצים אלה שמסכנים את חייהם לא במעט.

עתונינו מוסיפים לדווח על אלימות מתגברת, על אחוז גדול של בני נוער וילדים שנתפסו לסמים, על מקרי רצח של נשים וגברים ברחובות ובבתים וכו'.

האם ימצאו פסיכיאטרים ופסיכולוגים למיניהם שמסוגלים לעוץ לנו עצה כיצד לדכא את הנגע הנ"ל. מסופקני אם יימצא אחד ז!

מאשה פורמן, רמת־גן

■ מדור השידוכים

אנו ארבעה ישראלים צעירים המטיילים בקניה ועובדים לפעמים, מעוניינים בהיכרות עם ארבע בחורות צעירות המעוניינות להיות שותפות להרפתקאה מעניינת ברחבי אפריקה.

במקרה ויש לך דם, שלחי מכתב לכתובת הנוכחית:

P. O. Box 1193 KISOMO
KENYA

עבור י. ת.

ורצוי במהירות האפשרית.

אם יש לך דם ואת אוהבת לטייל, לבלות ולהנות, שלחי בנוסף למכתב תמונה.

יגאל, קניה

קוראים חשובים מכתבים מתבקשים לנסח אותם בקצרה. עדיפות תינתן למצרפים תמונות למכתביהם.

היונה הטורפת

כ אשר שקח נוח את היונה מתיבתו, כדי לבדוק אם הימים מעל פני האדמה, הוא יצר אגדה. כאשר חזרה היונה לעת ערב, והנה עלה־זית בפיה, היא הפכה סמל.

מאז ועד היום, היונה בעלת עלה־הזית היא סמל השלום עלי אדמות.

אולם סמל זה הוא מפוקפק.

המומחים טוענים שהיונה רחוקה מאוד מלהיות עוף טוב־לב, שוחר־שלום ומיטיב לזולתו. להיפך, היונה מרבה להתקוטט.

גרוע מזה: כאשר היונים מתקוטטות, עיקר הדבר להסתיים בְּרצח — דבר שאינו קורה אצל הרי עופות הדורסים.

יש לכך סיבה ביולוגית פשוטה. הדורסים, כמו העיט והנץ, מצויידים בכלי־נשק קטלניים. אילו פגעו איש ברעהו, היו כלים זה מכבר מעל פני האדמה. לכן דאג הטבע לצייד אותם במערכת־מעצורים, המונעת מהם להמשיך במילחמת־אחים עד הסוף המר. הנשק שלהם מיועד רק לצייד.

ליונה אין נשק כזה. אין היא זקוקה לו. ממילא גם לא טרח הטבע להתקין בה מעצורים חזקים.

משום כך, כאשר יונה משתוללת — זוהי סכנה לכל באי השובך. שום עוף טורף אינו מסוכן לבני־מינו כמו היונה הממורפת.

■ ■ ■

כ אשר חושבים על יונים, מבצבצת אוטומטית דמותה של היונה המדופלמת בשובך המערב — חבר־הכנסת אברהם עופר, נסיך הגוש, דוכס השיכון ואדון המגנגון.

מזה שלוש שנים הוא מלך היונים.

והנה מתברר כי ליונה המסוימת הזאת יש מקור טורף, ונכונות בלתי־מוגבלת להשתמש בו.

אברהם עופר הוא היוזם העיקרי של כל המזימות והקנוניות לחיסול הסיעות ה„קטנות" בכנסת, לשבירתן ולגירושן.

ידידיו טוענים שלא הוא האשם. אישיותו המזימות האמיתי הוא, לדבריהם, חבר־הכנסת יוחנן באדר מחרות. הם מציינים אותו בדמות הנחש בגן־עדן, המפתה את חווה לקטוף את התפוח.

אולם אברהם עופר אינו נערה תמימה, כמו חווה אמנו באותו שלב — וגם לגבי היחסים בין חווה והנחש עוד לא ברור לגמרי מי פיתה את מי.

מתקבל יותר על הדעת שקרה ההיפך: עופר פיתה את באדר לי השתות את עצמו שהוא מפתה את עופר. באדר נכנס למלכודת, הפך תבך ונתפס — ועכשיו נגזר עליו, ועל סיעת גח"ל כולה, לעשות את מלאכת צמרת מפא"י.

■ ■ ■

א ין חידוש בעצם הברית הסמוייה בין ראשי מפא"י וגח"ל בכנסת. היא קיימת מזה שנים רבות — עוד מן הימים שבהם לא חלם איש על ממשלת ליכוד־לאומי.

היתה זאת שותפות בין שני ראשי־כנופיות. הסיעה הגדולה בי יותר בקואליציה נעזרה בסיעה הי גדולה ביותר באופוזיציה, כדי לדפוק את כל האחרים.

בימים הטובים ההם ניצח על ברית זו הזוג אוניה—באדר. הם חילקו את עמדות־המפתח בכנסת, דאגו לסלק את הסיעות הקטנות מן הוועדות החשובות. כאשר חדרה לראשונה סיעה חדשה ולו חמת לכנסת, דאגו לשנות לכבודה את התקנון, כדי לחסום בפניה את דרכי הפעולה החשובות ביותר.

אבל ברוך אוניה לא היה אדם ברוטאלי. היו לו מעצורים. ידידיו אמרו עליו שלעולם לא ינעץ סכין בגבו של מישהו, מבלי לחטא תחילה את הלהב, כדי שהאיש לא ימות, חלילה, מהרעלת־דם.

החידוש בזיווג עופר־באדר הוא בהיעלם מעצורים עדינים אלה.

■ ■ ■

ס יגנון חדש, סיגנון ברוטאלי וציני, חדר לזירה הפוליטית עם הפיכת אברהם עופר למוציא־לפועל של מפא"י.

מטרתו היא להשיג למערך רוב מוחלט בכנסת הבאה, ככל מחיר.

איש כמוהו אינו יכול לסמוך על הכרעת הבוחר. אישיות כאריזמטית יכולה, אולי, לשכנע את עצמה שהודות להור פעתה בראש המחנה. יתקבצו אליו הנידחים מכל עבר וינחילו לו רוב מוחלט.

עופר אינו לוקה בשיגעון־הגדלות. הוא יודע מה הן האפשרויות. דרכו אינה דרך האריה, אלא דרך השועל.

לכן הוא רוצה להבטיח את הגמשמת המטרה בדרכים שאינן תלויות במזג העיוור או בבוחר הסמא. הוא מוכן לעזור למזג ולבוחר.

■ ■ ■

ר ֹעיון הראשון והפשוט ביותר היה להעלות את אחוז־החסימה. אילו הורשג הדבר, היה המערך זוכה אוטומטית ברוב המיוחל. עשרה נציגי הסיעות ה„קטנות" היו נעלמים מן הכנסת, המערך היה תופס למעלה ממחצית המושבים האלה — והוא היה הופך לרוב מוחלט.

מזימה זו הוכשלה, ברגע האחרון, על־ידי התעוררות דעת־הקהל, אזהרות העיתונות והכרעתו של מנחם בגין, שתפס מה תהיה התוצאה הפוליטית הבלתי־נמנעת.

אולם לא יתייאש איש כמו עופר. היונה היא עוף סבלני מאין כמותו. כאשר נכשל הגרזן, הוא שלף את הסנגין.

ההצעה המתוחכמת לשנות את חישוב חלוקת המנדאטים בבחירות („גזילת העודפים") היא מכשיר אידיאלי. הציבור אינו יכול להבין אותה, היא מבוססת על התחכמות מתימאטית, ואין לה הפשטות האכזרית של מזימת אחוז־החסימה.

אולם התוצאה המיוחלת היא כתוצאת החסימה: להעביר שלושה עד שישה מנדאטים מן הסיעות הקטנות אל הסיעות הגדולות. כימעט כולן יגיעו לידי המערך — ובכך יובטח הרוב המוחלט שלו בכנסת הבאה.

ויש לשיטה זו מעלה גדולה נוספת: בעוד מועד את הסכנה שבשיטה הראשונה, הוא מתעלם מאותה סכנה עצמה הטמונה בשיטה השניה. עופר מקווה להצליח במשימה בלתי־אפשרית: להבטיח למערך שיקטון טוטאלי במדינה בעזרת ידיו המורמות של גח"ל.

■ ■ ■

ה יחס הטורפני של אברהם עופר אינו נובע רק מפסיכוזיטיזם מיפלגתי שאיבד את מעצוריו. יש לו מניעים הרבה יותר אישיים.

לעופר יש אמביציות קיצוניות.

אין הוא מתכוון רק להגיע למעמד של שר חשוב בממשלה הבאה — עלייה מהירה ומסחררת כשלעצמה, בהשוואה לנתיב־הייסורים שעובר עסקן מפא"י שיגרתי במידבר המיפלגתי עד שהוא מגיע אל גבולות הארץ המובטחת.

כאיש הגוש, הוא מתכוון גם להשתלט על המיפלגה עצמה ולרשת את מקומו של פינחס ספיר כדיקטאטור מאחורי־הקלעים.

משום כך, נועדה לתוצאות הבחירות הקרובות חשיבות מכרעת על הקאריירה האישית שלו.

כי אברהם עופר קיבל על עצמו את ניהול הבחירות האלה מטעם המערך.

כך ניצחון יהיה ניצחונו — וכל תבוסה, תבוסתו האישית.

משום כך אין עופר מוכן להשתתף במישחק הדרוזטה הדמוקראטית, ולסמוך על סיבוב הגלגל. הוא רוצה להבטיח לחלוטין שמיספר המנדאטים של המערך לא יירד, ולעשות את הכול כדי שייעלה. אם יפסיד המערך שניים—שלושה מנדאטים, יהיה זה אסון אישי לעופר. אבל אם הוא יפסיד אחוז אחד או שניים בקלפי, ובאותה שעה יעלה בכמה מנדאטים בכנסת — יהיה זה ניצחון.

כי מה שיוראה בראיים הוא מיספר המושבים בכנסת — ולא חשבון האחוזים.

■ ■ ■

ב **עזרת ניצחון בזה**, יוכל עופר לצעוד לקראת השתלטות על המערך.

המכשיר העומד לרשותו הוא הגוש. זהו מיעוט קטנטן במערך הענקי — אבל המיבנה המיוחד של דינוזאור זה מאפשר לגוש להשתלט על כולו.

השיטה היא שיטת המעגלים בתוך־מעגלים.

כאשר הגוש מחליט משהו, הוא דואג לכך שההחלטה תתקבל במפא"י. אחרי שמפא"י החליטה, היא דואגת לכך שהחלטה תתקבל על־ידי מיפלגת־העבודה, בה יש למפא"י רוב. אחרי שמיפלגת־העבודה החליטה, היא דואגת לכך שהחלטה תתקבל על־ידי המערך, בה יש לעבודה רוב. אחרי שהמערך החליט, הוא דואג לכך שההחלטה תתקבל על־ידי הקואליציה, בה יש למערך רוב. והחלטת הקואליציה היא החלטת הממשלה, הכנסת, המדינה.

ובכן: בעזרת מערכת גלגלי־שיניים, משליט גלגל אחד את רצונו על המדינה כולה — למרות שהוא מהווה מיעוט מבוטל שבמבוטל בציבור.

איזו כל ראשי הגוש גם יחד הם מתייצבים ברשימה נפרדת בפני ציבור־הבוחרים, לא היו עוברים את אחוז־החסימה הקיים.

כך משתלבות המזימות הקטנות־לכאורה של עופר בכנסת, בעזרתו האדיבה של יוחנן באדר, בתכנית מקיפה להשתלטות על המדינה, על משאביה ועל עמדות־הכוח שלה.

יונה זו מגביהה עוף, ומכטה הוא כמכט חנץ.

■ ■ ■

ל **שאלים:** אולי זה טוב? מה רע ביונה טורפת, כל עוד היא יונה? האם לא יוטב למדינה עם איש כמו אברהם עופר, יונה מדופלמת, ישתלט על עמדות־המפתח במדינה?

זה מעורר שאלה מעשית ומוסרית.

השאלה המעשית: האם היונה הזאת היא באמת יונה?

בממלכת העופות שלנו, ציפורים רבות מתקשטות בנוצות לא־להן, עד שקשה מאוד לסווג את בעלי־הכנף.

לפני שלוש שנים נשא עופר כמה נאומים יונתיים בכנסת, ואף העלה על עצמו את דמות של גולדה מאיר. אבל מאז לא נשמע קול התור בארץ המערך.

בשעתו היה נדמה כאילו פינחס ספיר יעלה במהירות בשמי המיפלגה, וכי על כן כדאי לעוף בלחקתו. אבל בינתיים הפכה גולדה מאיר לשליטה־יחידה, וכל ראשי המיפלגה מתחנפים אליה ומתרפסים בפניה. היונים של המערך אינן יוצאות מכלל זה.

אם יש יונים אמיתיות במערך — מדוע אינן לוחמות? היכן המאבק היומיומי נגד הסיפוח הזוחל של משה דיין, נגד הנוקשות הטוטאלית של גולדה מאיר? כאשר נוצרות יום־יום „עובדות" בשטחים ובנפש הציבור, כאשר קמה מציאות ההורסת כל אפשרות של שלום לשנים רבות — האם יכולה יונה אמיתית להתחנף לגולדה „מטעמים טכסיסיים"?

היונים במערך אינן נאבקות. גולדה מנהלת את המדינה, ותמשיך לנהל אותה גם אחרי הבחירות. ולכל פעולת אברהם עופר מכוונת לחסל את הכוחות הנאבקים למען השלום בציבור ובכנסת.

■ ■ ■

ן **הו הצד המעשי.** יתכן שהצד המוסרי חשוב עוד יותר.

אין אדם יכול להיות שוחר־שלום אמיתי, לוחם אמיתי למען צדק וקידמה, כשיש לו השקפת־עולם של גאנגסטר מצוי.

המאבק על השלום מצריך נכונות להקרבה עצמית, מפני שלעולם לא יהיה פופולרי כתרועת שוחרי המילחמה והסיפוח. מי שכל שאיפתו היא לעשות קאריירה, בכל האמצעים, לא יעמוד לעולם במיבחן אמיתי במערכה זו.

כאשר מופעלות שיטות גאנגסטריות כדי להשיג, כביכול, מטרה טובה — קשה מאד להאמין שהמטרה היא טובה.

אוהבים יקן עלינו מפני ה„יונים". מפני הניצים נתגונן בעצמנו.

מין עוף שכזה — האם זו יונה?

סיקורת

תיאטרון

הוא הלך בשדות ויגיע מחר

„מזל בתולה", מאת אריה חן בתיאטרון „הבימה". במאי: שמואל עצמון. תפאורה: אלי סיני. תלבושות: רות דר. מש־תתפים: מרים זוהר, נחום בוכ־מן ויעל דרויאנוב.

ברוכים הבאים לפגישה המחזור ב־מזל בתולה. נוכחים: ניצולי הוא הלך בשדות והם יגיעו מחר — מבוגרים יותר בעשרים שנה. נוכחים גם ג'ורג' ומארתה, המפחדים מוירג'יניה וולף בקיצור, מכרים ותיקים. אומרים שוב ושוב את מה שאמרו בעבר — בצורה מקורית ונוקבת הרבה יותר — ושוטפים את הכל בגלים אדירים של ויסקי,

בוכמן וזוהר ב„מזל בתולה"
בתולה זקנה, אפילו במערומיה

בקצת ניבולי־פה, ובשינאה הדדית בריאה.

מה לעשות, ככה זה כשנפגשים עם מכרים ותיקים. אפילו כשהם חושפים את עצמם עד היסוד — אפילו במערי־מיהם — זה כבר לא חידוש. הרי עשו זאת פעמים כה רבות לפני כן.

אמנון ויעל הם זוג יורדים החוזרים למדינה, אחרי ח"י שנות גלות, לחגיגת יום־העצמאות העשרים. יעל היא ניצולת־שואה שאהובה הראשון ניספה במלחמת־השיחרור. היא הכירה את אמנון במוצב מבודד על חוף הרצליה. ושם נצטרפה אליהם גם הדמות השלישית במחזה, שוש.

היום יש לזוג בת, הנודדת על פני אירופה בחברת כושי מן הכוח השחור. הבעל בז לאשה, שבזה לבעל. ריגשותיהם מאוחדים בתוך בקבוק הוויסקי, ונוכחותה של שוש עוזרת להם להוציא החוצה את כל הרעל שהצטבר במשך 20 שנות נישואין.

אם יש במחזה גם משהו מבעיות היורדים המנסים לשוב ארצה, או משינוי פני האומה בעשרים השנים הראשונות שלה, הרי זה מובלע וחסר חשיבות לצד הבעיות של הזוג.

ובעיות אלה, למרות שהן באות ב־מסגרת מתוכננת היטב, שבה צילצולי טלפון, או חריקות בלמי מכונית דוחים רפליקה זו או אחרת בצורה דרמטית כביכול — אבל בולטת לעין עד כדי־כך שהיא מלאכותית — אינן מסוגלות להוציא עוד איש משלוותו.

בדיוק כפי שמרים זוהר, בגירסה נוספת של מארתה — על ההיסטריה והאמוניות המכוונת שבה — אינה יכולה עוד לגרום להתרגשות. נחום בוכמן נאבק כל הזמן עם תפקיד שלא כל־כך הולם אותו, עם מיבטא אנגלי שאינו הולם אותו כלל. ואילו יעל דרויאנוב (שוש) צריכה לעשות הרבה פחות: התפקיד

650 שקופיות!!
לשמחתנו קיבלנו שוב את
„סדרני השקופיות"
לאחסנת 650 שקופיות,
שזכו לאהדה גדולה
בקרב לקוחותינו!!!
40 אגורות — גלויות 9/13
בשחור — לבן!!!
פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החלוץ 12

ארנקי „תל־אביב"
מרכז מכירות לארנקים
אופנתיים
דגמים חדישים מעור וסקאי
ייצור עצמי. בסיטונות וליחידים
פינסקר 36 תל־אביב, טל. 229991

מכירת חיסול של
עודפי EXPORT
בסיטונות וליחידים
מיטב דגמי פריז חורף 1973
במחירים מפתיעים!!!
שמלות • חליפות • חליפות־מכנסיים • מכנסיים • חולצות • שמלות ערב חגיגיות ועוד.
מחסן הסריגים האקסקלוסיביים לגברות
רחוב הגרא 5 ת"א, ליד התחנה המרכזית.
פתוח כל יום מ־8.00 עד 15.00 וביום ד' עד 18.00
(חניה בחניון אילון, ע"י בית הדר)

חברי מועדון הבריאות „עד - 120"
הנם היחידים בארץ הנהנים, ללא כל תשלום נוסף מ:
* מסג'ים (עיסויים)
* סאונה פינית
* שמוש באולם התעמלות
מועדון „עד — 120", שלמה המלך 130 (פינת ליברמן)
טלפון: 240495

SCHAUB-LORENZ
מקלט הטלויזיה הטוב בעולם!
מחלקה מיוחדת לשרות ולמכירה לעולים חדשים פטורים ממס.
הסוכן הבלעדי לישראל:
כנורי בע"מ
ת.א. רח. פרץ 4

ספר חנ"ך והברית החדשה להשכלה כללית ולידיעת הדתות בעולם.
בשפה העברית ובשפות שונות
יישלח לכל דורש
מת. ד. 7089
ירושלים.

סיקורת

שלה פשוט אף פעם אינו מתפתח, או זוכה למימדים אנושיים של ממש.

שמואל עצמון מזיז את השלושה ב־יעילות רבה, על־פני התפאורה של אלי סיני, ומשתדל לתכנן כל כניסה וכל יציאה. אבל בסופו של דבר, זו מהומה רבה על לא דבר.

בידור

קאסיוס קלי

זקוק לדיאטה

„נישואין נוסח גירושין" בתיאטרון העממי. כתב ובייים: נסים אלוני; הנהלה מוסיקלית: יאיר רוזנבלום. משתתפים: רבקה מיכאלי ויוסי בנאי.

אפילו קאסיוס קליי אינו תמיד בכושר. לפעמים הוא משמין, מסתרבל, ואם פיו מפיק מרגליות, הרי שאגרופיו הולמים באוויר יותר מאשר ביריב. ואם זה קורה לקאסיוס קליי, זה מותר גם לניסים אלוני.

בהשוואה לכל המטורפים התופסים־ככל־יכולתם־את־נשות־השכנים על בימת הבידור־הקל בארץ, „נישואין נוסח גירושין" הוא ממש מעשה גאוני. באוסף המערכונים והפזמונים שרקח יחד ניסים אלוני, לא מתייחסים לקהל כאילו היה מורכב רק מדגנרטים, אלא נותנים לו לפחות אשראי של ידיעת השפה העברית הבסיסית, והשימושים השונים שאפשר לעשות בה.

בסופו של דבר, אין כמו אלוני ל־שימוש יוצא־דופן בשפה זו, ובהפלגות מהירות מקצה גבול ההגיון של השפה אל האבסורד: „מצא אשה, מצא טוב. לא מצא אשה, עוד יותר טוב", מתקן אלוני את התנ"ך. או: שמו של גנב, הוא פורצלן — משורש פורץ. או: שני אוהבים יכולים לחיות כמו זוג יונים, או כמו זוג יו... גורט. או: את חודשי השנה אפשר למנות כך: ינואר, פברואר, תשרי, וכר. או: אשה עמלה כל השבוע, ורק יום אחד בו היא זוכה להיות — מזוזה. או: פזמון שלם, וערב מאד לאוזן, מוקדש לנושא: עבירת קשה שפה.

אלה, ושכמותן, הן המהלומות של קליי הפוגעות בדיוק במטרה. לעומת זאת, מערכונים על מתיחות בטלפון — משחקי־לשון על שמות להקות־קצב נוסח אבנים בכליות (אפילו ניסים אלוני אינו יכול להציא שמות מוזרים יותר מאלה שבוחרות הלהקות לעצמן) — האב ש־מחנך את בתו, שמחנכת את אביה — או התחכמויות כמו „אלהים המציא את הכסף משום שלא מכרו לו שום דבר בהקפה" — אלה הן כבר מכות־סרק.

ומשקלן כבד ורב בתוכנית. אפילו תרגום שירו של פיליפ קליי הנרצח, מאבד משום מה את ההומור המאקאברי החד של המקור. בקיצור, זה כמו גישור־שים חיוורים אחרי הגשש.

אבל בסופו של דבר, יוסי בנאי ורבקה מיכאלי הם צמד בדרנים משופשפים היטב, שאינם מחמיצים אף פואנטה. ואפילו ממציאים כמה משלהם. יאיר רוזנבלום מוכיח פעם נוספת כי הוא מיטיב להפיק הרבה מוסיקה, באמצעים מועטים, ולהתאים לחנים למשחקים ה־לשוניים המוזרים ביותר.

בנאי ומיכאלי ב„נישואין נוסח גירושין"
כמו זוג יוגורט

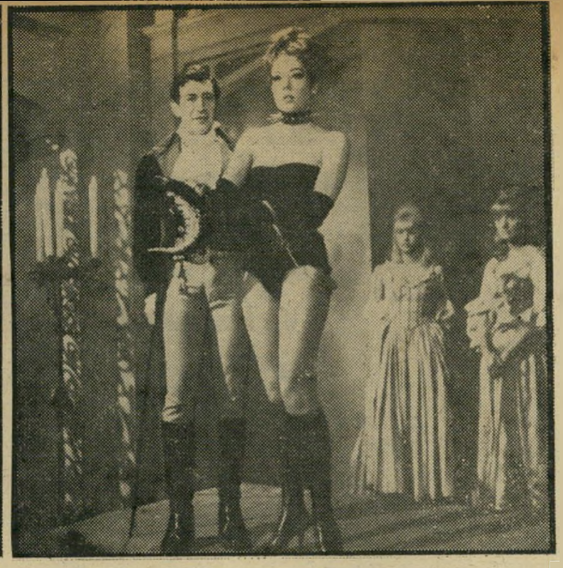

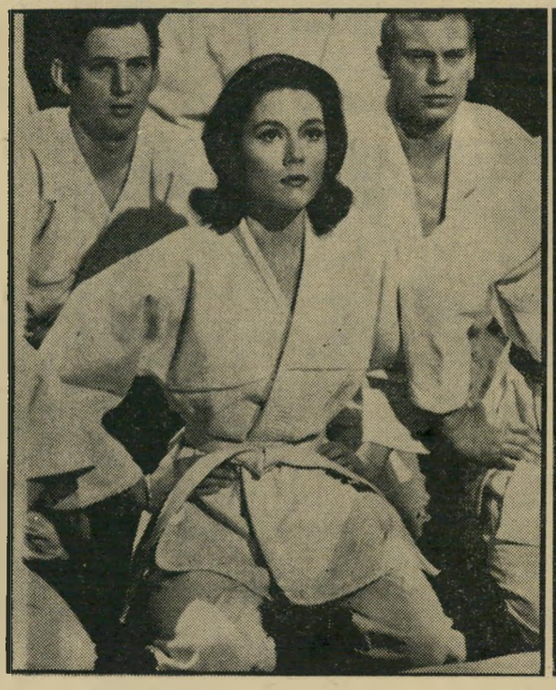

הגומלים: פטריק מקני ודיאנה ריג
רוצחים בדבש

כך שגם כאשר קאסיוס קליי אינו בכושר — הרי בהשוואה לכל החלפונים המדלפונים של הבידור הישראלי, הוא עדיין אלוף.

טלוויזיה

המשכנעים הולכים.

הגומלים באים

ברבים מבתי ישראל ירד העצב. לרגל הפרידה בטרם־עת מזוג ידידים ותיק הסימפטי — ברט (רוג'ר מור) סינקלר, ודני (טוני קורטיס) ויילד, צמד המשכנעים שהפכו את ימי ב' בשבוע לערבים עצובים במיוחד לבתי־הקולנוע.

אבל אין צורך להתעצב יתר על המידה. השניים הלכו — אבל שניים אחרים באים במקומם. ואם לשפוט לפי הצלחתם בארצות־נכר, הרי שתוך זמן קצר יתפסו הצמד מקני־ריג את מקומם של מור־קורטיס בלב הקהל.

פטריק מקני, שחקן שהוא היום כבן 50, הופיע על הבימה ובסרטים בתפקידים קטנים (בין היתר בהמלט של אוליביה) עד שנבחר לככב בסוכן־הריגול המצוחצח והבלתי־מנוצח בהגומלים.

מאז, במשך שנים, נמנה על האלילים הפופולריים של אנגליה. בקאריירה ה־ארוכה שלו החליף כמה פעמים בנות־זוג — שנדמה כאילו בכל פעם דווקא ג'יימס בונד חטף אותם. הראשונה היתה הונור בלקמן, שזכתה לפירסומת עצומה בדמותה של המרגלת השולטת בכל רזי הקאראטה והג'ודו. כאשר פרשה מן הסידרה — נכנסה ישר לגולדפינגר ול־נעליה של פוסי גאלור.

דיאנה ריג, שתופיע בסידרה שתוצג בארץ — עלתה לגדולה בזכות היותה המחליפה של הונור בלקמן. גם היא עברה מן הסידרה ישר לידי בונד (בשורות הוד מלכותה). עתה, היא שחקנית מכובדת ונערצת בתיאטרון הלונדוני ו־בקולנוע (בית־חולים).

מה שמעוללים שני הגומלים, גם ב־טכניקה המופלאה שלהם בחלוקת מהלו־מות, וגם בהמצאות שמספקים התסריטאים — אינו נופל בהרבה מן הרעיונות של בונד עצמו.

כמה דוגמאות מן הצפוי לעם ישראל בקרוב: בנערה מן הדודה הם מפענחים סידרת רציחות שכל קורבנותיה נדקרו למוות במסרגות. בדבש לנסיך מתגייסת דיאנה ריג להרמון, רוקדת ריקודי־בטן, עורכת דו־קרב בחרבות, ומחפשת רוצ־חים בכדי־דבש.

יותר מדי עצים לחג המולד מוצף חלומות־זוועה נוסח צ'ארלס דיקנס, היפ־נוזה ומוות. בקיברנטיקה, חושדים ב־מומחה לקאראטה — ומגלים רובוט ש־מחסל את אויבי אדונו במהלומות מכוו־נות היטב.

חדר בלי נוף מטיל את השניים לתוך סידרה של הרפתקאות הכוללות עינויים סיניים, כלא במנצ'וריה שבעצם אינו ב־מנצ'וריה, ופושע חולני שחי בחממה.

יותר מדי מימן מביא מעשיה על בית־חרושת להפקת מבול מידי, ויקב שבו מנסים להטביע את הגיבורה.

כפיל לפטריק מקני, צוללות מיניאטו־ריות ואווירונים זעירים אבל רצחניים תוקפים מכל עבר בשניים זה יותר מדי.

(המשך בעמוד 12)

כשתבוא לעבוד בנמל אילת...

לנמל אילת דרושים עובדים עד גיל 32 אחרי שירות צבאי ובעלי כושר גופני מעולה למקצוע הסווארות.

נמל אילת מציע לך: ✲ עבודה קבועה ומסודרת במפעל דינמי עם סיכויי קידום בעתיד ✲ בתקופת הנסיון מגורים בבית נמלך (מלון) עם ארוחות, תמורת תשלום מינימלי ✲ בשנה הראשונה זכות של 8 טיסות לתל־אביב וחזרה, על חשבון הנמל ✲ עזרה כספית ברכישת דירה בתוספת הלואה ל־10 שנים ✲ (יש צורך להמתין בתור לקבלת דירה באמצעות חברת עמידר באילת). הנחה במס הכנסה ומס אחיד. למחוסרי נסיון בעבודת נמלים, תינתן הכשרה מתאימה והדרכה בנמל אילת.

המעוניינים לעבוד בנמל אילת ולהשתקע בעיר, יפנו למשרד הראשי: רשות הנמלים, בית מעיא דרך פתח תקוה 74, תל־אביב, קומה 11, חדר 1121 בכל יום שישי, בין השעות 9.00—12.00 ויביאו עמם תעודת זהות ופנקס מלואים; ניתן גם לפנות בכתב למדור כח אדם, נמל אילת, ת. ד. 37, אילת.

אילת הקסומה קוראת לך!

סיקורת

(המשך מעמוד 11)

בשעה שלא היתה, נעצרים כל השעונים באזור מסויים באנגליה בעת ובעונה אחת. ציפצופים מסתוריים גורמים לאנשים לאבד את ההכרה והגומלים מכים את הנבלים בתוך עננת גז־צחוק. בקיצור — המשכנעים מתו, יחי הגומלים.

יובלות

רצח ביאליק

החודש חל יום־הולדתו ה־100 של ביאליק. זו הזדמנות לעשות חשבון נפש כלשהו. לא שיצירתו של ביאליק זקוקה לרווזיזה או להרהביליטציה. אלא שביאליק פשוט נמאס מכל מה שעשו עימו. מאה שנה אחרי הולדתו ועשרים וחמש שנה אחרי תקומת המדינה — ביאליק הוא אחד הערכים היותר שנואים והיותר מגוחכים בארץ הזאת.

כיום ביאליק הוא מפלצת לאומית שאין מנוס ממנה. ספחת שבלעדיה אי־אפשר. אלה שהטביעו את דמות דיוקנו על השטר של עשר ל"י רצחו אותו קודם נפש.

לרצח ביאליק חברו כמה גורמים. זהו רצח בכוונה תחילה. אבל לא עם מוות מידי ומהיר, לא! זה לא. את ביאליק החליטו לרצוח לאט לאט, כמו אצל אגאטה כריסטי. כל פעם הוסיפו עוד טיפת רעל. המניע לרצח אינו ברור. אבל איך אומר הגיבור של אגאטה כריסטי, הרקולה פוארו: „יש לי השערות מסויימות".

רצח קבוצתי. האמת היא שזהו רצח קבוצתי מתוך קינאה, בורות ושמחה לאיד, להתעלל בענק, גדולי הדור החליטו שהוא מתאים לתקן של משורר לאומי. לכן הלאימו אותו, הרכיבו מקהלה מדברת ומזמרת של כל מיני נמושות מושכות בעט המכונים סופרים ומשוררים ועתה פתחו בשירת הלל ושבח, כמינהגם של חסידים המספרים כל מיני ניסים ונפלאות, בדיות ובדותות על רבם. כולם היו חבריו, כולם היו ממשיכיו ומה יש להסביר על יצירתו, הוא הלא משורר לאומי, ומשורר לאומי הוא נורא לאומי וזהו זה.

לכך הוסיפו את בדהנותו וחריפותו של ביאליק. ביאליק יושב אצל הספר, ביאליק הולך ברחוב ונפגש עם פלוני אלמוני כשהוא מחזיק מקל ביד, ביאליק אמר כך ועשה כך, ביאליק פה וביאליק שם, כמעט כמו פיגארו.

אל חבורה זו הצטרפו פקחי החינוך, גזע מאוד נאור, חניכי אוניברסיטאות בויבריק וכתריאליבקה, אנשי שלומנו וה־עולם הגדול. בעלי האופקים הכי רחבים בכל המזרח התיכון. אוהבי ספרות שאין כמותם ובפרט ביאליק. הם כתבו לו ספרי עזר מאוד מוצלחים ומאירי עיניים. אחר־כך הסקידו הקומיסרצ'יקים הללו את ביאליק בידי גזע לא פחות אינטליגנטי, רגיש וחכם: הלא הם המורים, אלה הבקיאים הגדולים ביותר בספרות. אהבי השירה ומפרשיה המוסמכים והמבריקים, השואלים שאלות כמו, „למה התכוון המשורר?" ועוד מיני שאלות לא פחות חכמות ועדינות.

את כל זה טחנו במשך שנים בשקדנות רבה בעזרת קטלוג דובשני ועוד מיני מטעמים דומים לו. שלא להזכיר המטרה הנעלה שלמענה כוונה הכיתה: הפרה הקדושה של בחינות הבגרות. אחר־כך עוד מתפלאים כמה אוהבים את ביאליק.

אין לדעת מתי ייפסק התהליך הזה של ההתעללות בביאליק. אין ספק של־שיקומו יידרשו ודאי מאת השנים הבאות, בתנאי שיתחילו במלאכה מייד. עד אז, בקשה אחת אל אוהביו המובהקים של ביאליק: עשו משהו שביתו ייראה פחות מוזנח, שהספריה לא תירא כמו שירותים של בית תמחוי, שהשמשות תהיינה נקיות, שיצבע על התקרה ועל הכתלים לא יתקלף, שהווילונות לא יהיו קרועים ומיכתמים, שהשולחנות — עליהם מציגים מוצגים שונים — לא יהיו מכוסים בירי־עות פלסטיק עכור ומקומט, ושבכלל לא יהיה גורלו כגורלה של גימנסיה הרצליה ושלא יוסיפו לו קומות כשם שהוסיפו לו את האולם המכוער, חסר הטעם והמטרה, הדומה למוסך, שנקרא על־שם רעייתו מניה.

להשיג בבתי הכל־בו של "המשביר לצרכן", חנויות ספורט, בתי מרקחת וחנויות לאורטופדיה

תחת חמונת ז'בוטינסקי חוגג בגין את נצחונו על עזר וייצמן (ליד אשתו ראומה)

הבליץ של בגין

מאת **אורי אבנרי**

למראית־עין היה זה סרט־מתח. הסתערות. מארב. קרבות־יריות. חפתעות בדי סוף.

מה יהיה הסוף? מי ינצח? עד הרגע האחרון, הכל יכול היה לקרות. לציבור הרחב, ולרכילאים הפוליטיים, זה באמת נראה כך. אבל יודעי־דבר ידעו שאין הפתעות, שכל הקרבות היו מוכרעים מראש.

הם ישבו באולם כחובבי־מוסיקה בקונצרט של התזמורת. לפניהם היתה מונחת הפארטיטורה. הם ידעו מראש כל קטע וכל צליל. הם עקבו אחרי הנגינה, כשהאצבע מלווה את התווים, ונהנו מן הדיוק האלגנטי של הביצוע.

כי כל מה שקרה בשבוע שעבר בוועידת חרות, כבר קרה פעם. כמה מן הגיבורים השתנו — אבל העלילה עצמה חוזרת על עצמה בדיוק נמרץ.

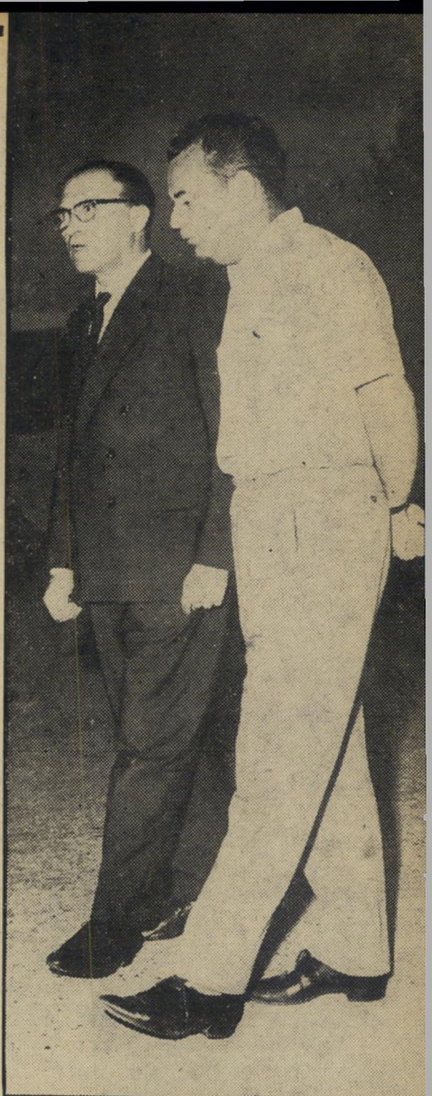

סוף עזר

בא כמה שעות אחרי שצולמה תמונה זו, בישיבת־הפתיחה של הוועידה הי״א, כשפנה בגין במיחוה ריטורית אופיינית אל היו״ר של ־הנהלת מיפלגתו, אותו כינה כעבור ארבעה ימים „שובב נחמד״. בעוד שבגין עורר בחודשים האחרונים את הרושם כאילו אינו יודע מה מתרחש סביבו, הוא ערך חשבון מדוייק, כיילכל את מעשיו בחוכמה והכין את התקפת־הנגד שלו בקפדנות רבה. עזר נראה בתמונה עומד על במת הכבוד מעל לנשיא זלמן שז״ר.

סוף תמיר

בא כמה שעות אחרי שצולם תצלום זה, בוועידה השמינית, תמיר הולך לציידו של בגין, בנסיון למנוע את הפיצוץ.

לפני שש שנים ניסו שמואל תמיר ואליעזר שוסטק לחולל בחרות בדיוק את אשר ניסו לעשות הפעם עזר וייצמן ויו־סף קרמרמן.

בגין - לאולימפוס!

דיאסטראטגיה של שוסטק היתה, ככו זו של קרמרמן, לכבוש את מנ־גנון התנועה.

זה לא היה קשה גם אז. שוסטק שלט בהסתדרות העובדים הלאומית, שהיתה אז המוקד האירגוני החשוב ביותר של חרות. להסתדרות זו היו פונקציונרים בשכר, שיכלו להקדיש את כל זמנם למיפלגה. הם כרתו בריתות עם קבוצות פחות־חשו־בות, וכך נוצר רוב בוועידה השמינית.

שוסטק לא ראה בשעתו בעין יפה את החלטתו של מנחם בגין להכניס את חרות לזירת ההסתדרות הכללית. הוא ידע שזה ידון את ההסתדרות הלאומית הקטנה שלו לחידלון. לכן התמרד.

הייעד היה לסלק מן השילטון המוחלט בחרות את „קבוצת הקולונלים״ — ותיקי אצ״ל, המלוכדים מאחורי בגין. היו אלה בעיקר אריה בן־אליעזר המנוח, חיים לנ־דאו, אסתר רזיאל־נאור וגם יוחנן באדר. סילוקם של אלה היה מבודד את בגין.

מכרי דהיכנם לעימות ישיר עם בגין עצמו, רצה שוסטק דהשמיט את הקרקע מתחת לרגליו, לחרי־חיק אותו מן השילטון הממשי כ־תנועה, ולהעלותו לראש האוירי־פוס כמנהיג רוחני — מעין קישוט חי לצידו של ז׳בוטינסקי המת.

ואכן, הדברים דפקו היטב. הפונקציו־נרים הקטנים השתלטו על הוועידה השמי־נית, הניצחון היה בכיס — — —

בעיטה למעלה

כך בדיוק חשב ופעל גם יוסף קר־מרמן.

קרמרמן, רחב־המידות, הוא איל־ההון של חרות. הוא נולד עשיר, והתעשר מאז עוד הרבה יותר. מאחוריו עומד חותנו, יעקוב מרידור, איל־הספנות (והרבה עס־קים אחרים, החובקים את העולם.) מרי־דור, קודמו של בגין כמפקד ראשי של אצ״ל, הועמד בצל על־ידי בגין למן הרגע שזה הגיע לארץ, כחייל הצבא הפולני של הגנרל אנדרס, אחרי הפלישה הנאצית לרוסיה.

למרידור—קרמרמן היתה עילה מעשית מאוד לסיוק בגין מן ה־שילטון המעשי בחרות. כשם ש־שוסטק רצה למנוע כניסה לחס־תדרות, רוצים מרידור—קרמרמן להחזיר את חרות לקואליציה.

הם התנגדו לפרישה מממשלת הליכוד־הלאומי — אך הובסו על־ידי בגין, שהח־ליט לבדו על צעד זה וכפה אותו על חרות ועל גח״ל. בשביל איל־ההון החרותיים היתה זאת מכה קשה. בישראל הרבה יותר נעים לנהל עסקים כשאתה יושב בממ־שלה, וכשהאיש שלך הוא שר־התחבורה, החולש על הספנות.

האיסטראטגיה של קרמרמן, כמו זו של שוסטק לפניו, היתה להשתלט על המנ־גנון, ולנצל את המנגנון כדי להשתלט על הוועידה. בעזרת הקופה העצומה של קבו־צת מרידור־קרמרמן, המממנת את תנו־עת־חרות, ניתן היה להשיג זאת.

הייעד היה גם הפעם: לסלק את ותיקי אצ״ל, לכידד את בגין, „לכ־עוט כו כלפי מעלה״, להפכלו לקני־שוט.

כשהתכנסה הוועידה הי״א של חרות, הניצחון היה מונח בכיס — — —

ילדי „חנובה״

שוסטק היה זקוק למנהיג, שיעמוד בראש ההפיכה. הוא מצא את שמו־אל תמיר. קרמרמן היה זקוק למנהיג, והוא הביא את עזר וייצמן.

יש דמיון רב בין השניים. למרות ההב־דל הרב בין תכונותיהם.

שניהם באו ממישפחות טובות. הנשיא הראשון של המדינה היה דודו של עזר, הנשיא השלישי הוא דודו של תמיר.

שניהם צברים, שפונקו מילדות, שהכל בא להם בקלות, והחיים בהרגשה ש„מגיע להם״. שניהם הגיעו לצמרת חרות כ„צב־חנים״. הם לא היו צריכים לטפס לראש־העץ באיטיות, כמו עסקני־מיפלגות רגי־לים. הם הגיעו ישר.

תמיר היה פעם חבר חרות, פרש, הת־פרסם בזכות המישפטים שניהל, הקים קבוצה פוליטית כושלת שהתפרקה במהרה („המישטר החדש״), השמיץ את חרות בכל הזדמנות כחלק מן המישטר הישן והרקוב, והחליט ערב הבחירות של 1965 לחזור לחרות. ניתן לו מייד מקום בצמרת.

במשך קרוב לשנתיים היה תמיר נושא־כלים (פשוטו כמשמעו) של בגין. ואז היה נדמה לו שבאה ההזדמנות הגדולה לצאת מן „המחנק״ של מישטר פנימי, בו איש אחד מואר באור של סמכות עצומה, וכל האחרים נאלצים לחיות בצילו ולרסן את האמביציות שלהם.

כשהיה ברור כי לשוסטק יש רוב בוועידה, הוא חגיש את הרוב עם צחת לתמיר. תמיר חרים את נס־המרד, ולשעה קלה היה נרמה שהנה הבים את „קבוצת בגין״, וחוזל את ההפיכה בתנועת ה־חרות.

ואז — — —

צנחן על הגג

כך הרמרמן הבין את ההפיכה שלו ב־הקפדה רבה עוד יותר. הוא הכין לעצ־מו את המנהיג מראש.

יש חשיבות רבה לשיטה שבה נחת עזר וייצמן בצמרת חרות, כשהוא קופץ מן המטוס של צה״ל, במיצנח של קרמר־מן, ישר לגג מצודת־זאב. כי הדבר מעיד הרבה על אופיו הפוליטי של עזר, ומס־ביר את אשר התרחש לאחר מכן.

עזר לא הצטרף לתנועה לפני הבחי־רות, ולא השתתף במערכת הבחירות. אילו עשה זאת, יתכן מאוד שהופעתו המפתיעה של האלוף עטור־התהילה במערכה היתה מוסיפה מנדאטים לגח״ל.

אבל עזר לא רצה ככך. הוא רצה לזכות „על כתוף״. רק אחרי שנסתיימו הבחירות ואחרי שחוח־לט שגח״ל מצטרף לקואליציה (ולא רק לזיכוד־הלאומי, שהיה קיים גם קודם לכן), קפץ עזר את לפיצתו — ישר מן המטל״ל אל כס שר־התחבורה.

הדבר הוכן ובוצע באופן חלק על־ידי קרמרמן, שהיה מעוניין באיש שלו ב־מישרד־התחבורה דווקא. לבגין לא נותר אלא לברך על המוגמר.

משם היתה הדרך סלולה לתפקיד יו״ר ההנהלה של תנועת־החרות, ולריכוז סמ־כויות גוברות ובידיו. עזר, שהמשיך כל העת לקבל את שכרו כמנהל בעסקי־הענק של מרידור—קרמרמן, ושניהל בחסותם, גם עסקים משלו, הקדיש את זמנו לאיר־גון תומכים פוטנציאליים בסניפי התנו־עה, ובניית הכוח שלו במיפלגה בעזרת הכוח הכלכלי של קרמרמן. אמצעי־התק־שורת עזרו לו על־ידי כך שהעניקו לו פירסום אישי עצום.

יחי בגין!

עורך־הדין משה נחשון, (הנראה כאן כשהוא קורא לעבר הבמה בלהט הוויכוח) אופייני למאות באי הוועידה, שהתייצבו ברגע המכ־ריע מאחורי בגין והביסו את ההפיכה, למרות שקודם לכן השמיעו נאומים אופוזיציוניים. נחשון הפציר בבגין להתערב במאבק, לא ידע שבגין רק המתין לרגע המתאים.

בסיס המרד

היה נדמה שגם הפעם ייגר הכל בקזות לעזר בעל המזג. המיפלגה השנייה בגודלה בארץ עמדה ליפול לידיו כפרי בשל.

מילחמת 84 השעות

אז קרה מה שקרה לפני שש שנים. בדיוק־בדיוק אותו הדבר.

מול האיסטראטגיה של שוסטק—תמיר וקרמרמן—וייצמן הופעלה הטאקטיקה של מנחם בגין.

המיבצע היה, על־פי המזיצה המפורסמת של חיים ברייבר, „חזק, מהר, ובאופן אינגנטי." או, בלשון הגרמנים, „מילחמת בזק."

הטאקטיקה של בגין היא להמתין, לחכות בסבלנות. לא לשים לב, כאילו, למה שמתרחש סביבו במשך חודשים. לרהף, כאילו, בעננים. להרהר בראש האולימפוס על גורל עם־הנצח.

הוועידה מתחילה. אנשי בגין מתגוננים בפני הגוש החדש. בגין כאילו נטש אותם, כאילו מניח להם להילחם לבדם על נפשם.

בביטחון גובר מגלה הגוש החדש את קלפיו. הוא משתלט על המוסדות. הוא שליט בוועידה. ההמשך נתון — מינוי המרכז החדש על־ידי הגוש החדש, ולאחר־מכן מינוי ההנהלה הבאה, הרכבת רשימת־המועמדים לכנסת, כיבוש השילטון בתנועה ועל מהלכיה.

ואז עושה בגין מה שעשו גדולי המצביאים בכל התקופות: הפעלת הכוח המכסימלי בתנופה המכסימלית ברגע המכריע בנקודה המכרעת.

הוועידה הי"א נמשכה 84 שעות. ברגע המכריע הופיע בפניה בגין והעמיד אותה בפני הברירה הפשוטה: או — או. הוא העמיד את עצמו בראש המחנה שלו, העמיד את המחנה הזה מול המחנה השני, הכריח את הוועידה להצביע בעד או נגד בגין.

ברגע זה התקפל כל המערך המפואר של שוסטק־תמיר וקרמרמן־וייצמן כבניין קלפים. הוא פשוט נעלם כאילו רוח גדולה באה וניקתה את השטח.

וייצמן, כמו תמיר לפניו, חשקיע סביבו ונוכח לפתע לדעת שהצבא המפואר שלו נעלם כלא־היה. כאילו שלח את הקוי מטוסיו להפציץ את שדות־התעופה של האויב, ואלה נחתו שם והצטרפו אל האויב. זה לא קורה בצה"ל. אבל זה קורה בזירה המדינית.

קרמרמן נעלם, יחד עם צבא הפונקציונרים שלו. חוץ מקומץ זעיר של סטודנטים, תינוקות פוליטיים דבית־רבן. נותר וייצמן לבדו.

מדוע?

יש סיבה גלוייה, ויש סיבה חבוייה.

הדברים הגלויים נרשמו בעיתונים. כאשר בגין מרים את הדגל, עומדים כל מתנגדיו מהופנטים וחסרי־אונים. הסמכות האישית שלו, מעמדו כמייסד התנועה, עליונותו האינטלקטואלית והריטורית, פשוט אינם מאפשרים לפונקציונרים הקטנים להעלות על דעתם שניתן לעמוד בפניו. הם שיקשקו בנעליהם — לא מפני שבחוץ חיכו להם קלגסי־הבולשת. אלא מפני שבלבם פנימה הם משועבדים לאיש.

בשנות ה־30 נשאר זאב ז'בוטינסקי ב־מיעוט במיפלגתו הרביזיוניסטית, אותה הקים והנהיג. כל ההנהגה פנתה נגדו, בגלל החלטתו להקים הסתדרות ציונית „חדשה". ופורשת. ז'בוטינסקי התפטר, ו־היה נדמה שהובס והודח סופית. למחרת היום ביטל את התפטרותו, לקח עימו את כל המיפלגה והשאיר את ההנהגה הקודמת בעירום ובחוסר־כל. עסקני ההנהגה ניסו אז להקים מיפלגה משלהם („מיפלגת המדינה היהודית"), אך זו נשארה אבר מדולדל בשולי הזירה. היא הפיחה את נשמתה כאשר הרצל רוזנבלום חתם, ב־שמה, על מגילת העצמאות ב־1948.

כעבור כמה חודשים עלה מנחם בגין מן המחתרת והקים את תנועת־חרות. המיפלגה הרביזיוניסטית, הז'בוטינסקאית סירבה לקבל את התכתיב שלו. מנגנון המיפלגה בהנהגת אליעזר שוסטק, התייצב בבחירות לכנסת הראשונה ברשימה משלו. רשימה זו נחלה תבוסה טוטאלית, בעוד שמנחם בגין נבחר בראש סיעה גדולה. שוסטק מיהר להצטרף לחרות.

לפני שש שנים פרש „הגוש החופשי" של שוסטק ותמיר, שהיה לו לרגע קט רוב בוועידת חרות, והקים את „המרכז החופשי." זה נשאר פלג קטנטן, בעוד שגח"ל, בהנהגת בגין, צבר בבחירות של 1969 את אותו מיספר המנדאטים שהיה לו לפני הפילוג.

איזו פרשה עכשיו קרמרמן וויצמן, היה קורה להם אותו הדבר בדיוק. הם היו נשארים רסיס זעיר, והשיירה היתה ממשיכה בדרכה כשבגין צועד בראש.

משום כך התקפל קרמרמן ברגע המכריע. ומשום כך הבין אפילו וייצמן שאין טעם בפריישה.

שגיאת ראש־אג"ם

בזלט לעין ההבדל המהותי בין מעמדו זה של בגין, ובין מה שאירע לדויד בן־גוריון במפא"י.

בן־גוריון אינו אישיות פחות כאריזמטית מבגין, ושילטונו במיפלגתו לא היה פחות מוחלט, ובכל זאת, כאשר הרים את דגלו האישי נגד מנגנון מיפלגתו, נחל תבוסה ונשאר בראש פלג אופוזיציוני עלוב. גם נוכחותם של משה דיין, שמעון פרס ואשפי־פירסומת אחרים בפלג זה לא שיפרה את סיכוייו. המנגנון של מפא"י דרס את הכל וניצח.

מדוע אין המנגנון של חרות יכול להצליח במקום שמצליח המנגנון של מפא"י?

המנוצחים

אברהם קרמרמן ואשתו רחל, בתו של איל־הספנות החרותי יעקוב מרידור. כאשר צולם תצלום זה כבר היה ברור לקרמרמן שהמערכה הגדולה שלו להשתלטות על התנועה נכשלה. ברגע המכריע נטש את וייצמן ואת הקרב האבוד, למרות שעזר טען השבוע, כי קרמרמן עדיין ניצב מאחוריו.

מי מפחד מבגין?

תכן שגם קרמרמן עצמו הגיב כך. ברגע שהיה צריך להחליט אם לצאת למילחמה גלוייה נגד מורו ורבו. אבל יתכן שאיש כמו קרמרמן עשה גם חשבון קר יותר.

מבחינה מעשית, אין תנועת־חרות יכולה להתקיים בלי בגין.

„אתה, שחוק!"

אסתר רזיאל־נאור, אחותו של מפקד אצ"ל דויד רזיאל, אופיינית בקנאותה ובנאמנותה המוחלטת לבגין ולזווית־קי־אצ"ל, שאותם רצה עזר וייצמן לסלק מן השילטון בתנועה. בתמונה נראית חברת כנסת רזיאל־נאור כאשר היא משתיקה את יוסף שמאי, שהעז להציע הצעה.

(המשך מעמוד 15)

הסיבה לכך נעוצה בהבדל המהותי בין שני סוגי מיפלגות בישראל.

יש סוג של „מיפלגות־מנגנון". בהן, המנגנון חשוב לאין שיעור יותר מקהל החברים. המנגנון מספק פרנסה, במישרין ובעקיפין, לחלק גדול של הבוחרים. אין הוא זקוק למנהיג. חבורות של פונקציונרים, שכל אחד מהם הוא אפס אנושי, שולטים בכיפה.

זהו המצב במפא"י בכך גיליה, במפד"ל, בכ"ע, באגוי, בפא"י ואפילו במפ"ם, בעלת המנהיגים ה„היסטוריים".

לא כן המצב בחרות. חלק גדול מאוד ממצביעיה כלל אינם חברים בה, ואינם מתעניינים כהוא זה בנעשה בה. גם חבריה הרשמיים אינם תלויים, ברובם, במנגנון. אין בה חיים מיפלגתיים אמיתיים. מאות עסקנים מעוניינים בכיבודים ובתקציבים, במישרות ובשליחויות. שיש בכוחה של המיפלגה לחלק בשפע, בסוכנות, בהסתדרות הכללית, בעיריות, בגופים ממשלתיים ובמנגנון שלה עצמה. אבל, עסקנים אלה הם מיעוט קטן בקרב 200 אלף בוחרי חרות.

בעיני הבוחרים האלה, בריכוזי העולים החדשים, בשכונות־העוני של עדות המיזרח, וגם במרכזי הערים הגדולות הוותיקות — מנחם בגין מסמל את התנועה, והם יצביעו בעדו גם אם כל מנגנון תנועת־חרות ייקבר מחר באדמה.

כל איש בתנועה מבין זאת. לכן יתמוטט כל כוח, שיקום נגד בגין, ברגע המכריע. אין צורך בשום אמצעי־כפייה. ההכרעה יכולה להיות „דמוקרטית" לחלוטין — כפי שאכן היתה בשבוע שעבר. הוועידה הכריעה למען בגין.

כישלונו של עזר וייצמן לא היה מיקרי. הוא היה מובטח מראש. קרה לו דבר שלא היה צריך לקרות לאלוף בצה"ל, שהיה פעם ראש אג"ם: הוא תיכנן טאקטיקה תוך התעלמות גמורה מן הנתונים הממשיים, אי־הערכת הירידה ואי־הבנת המציאות האיסטראטגית.

הוא לא נחל תבוסה מיקרית בקרב. הוא לא היה קורבן של אלילת המזל. הוא הפסיד במילחמה בגלל סיבות אובייקטיביות, שהוא התעלם מהן.

„הפלמ"ח פורק. אצ"ל לא פורק!" התמרמר השבוע עזר וייצמן. הוא רצה להגיד בזה שאחוות־הנשק של ותיקי אצ"ל, שהתלכדו סביב בגין, הביאה אותו. אבל זה היה רק חלק מן האמת. בגין אינו שולט רק באנשי אצ"ל. הוא שולט במאות אלפי בוחרי התנועה.

אלה היו חיין

מ־בחינה אחת היתה תועלת בנסיונו הצבאי של וייצמן. בניגוד לתמיר, הוא ידע מתי נוצח.

תמיר המשיך להילחם אחרי שהובס. הוא השמיץ את בגין ואת אנשיו. אלה זרקו לעברו מוצצים של תינוקות. בגין אמר שתמיר דומה לילד מפונק ומרוגז ה„נושך את השטיח".

על וייצמן התכבצה בגין השבוע ביתר אלגנטיות. הוא התייחס אליו כזיזזוך עדין כאך יקר חביב שאין לכעוס עליו, הגדירו כ„שובב נחמד".

מה יעשה השובב הנחמד, שרק את־מול היה יו"ר הנהלת המיפלגה של בגין?

השבוע העמיד פנים כאילו ימשיך להיאבק בחרות, כראש האופוזיציה. אך זו־הי התיימרות־שווא. אין אופוזיציה בחרות. ולווייצמן, הצעיר רק בעשר שנים מבגין, אין סבלנות לחכות שנים רבות עד שיישמט השילטון מידי בגין. וגם אין לווייצמן, בצדק, החשק להקים מעין „מרכז חופשי יותר".

יש להניח שגם מבלי שבגין או וייצמן ירצו בכך, יגיעו הדברים במהרה להאשמות הדדיות, תהיה הסלמה מילולית, יתעופפו השמצות באוויר ותוך כמה שבועות ימצא עזר וייצמן את עצמו בחוץ.

אילו התפלג גח"ל, ייתכן שהיה מקום לווייצמן אצל הליברלים, אולי יחד עם המרכז החופשי וע"מ. אך סיכוי זה נראה עדיין רחוק.

ייתכן שמקומו האמיתי של וייצמן הוא בצד גיסו לשעבר, משה דיין, ברפ"י־לשעבר שבמיפלגת העבודה. אך נראה שקפיצה גדולה כזאת אינה אפשרית.

משום כך נראה השבוע שחיוי הפוליטיים של עזר וייצמן נסתיימו לפי שעה. באותה מהירות וקלות בהן זינק מטוסו כשמי גח"ל, הוא נפל לקרקע והתרסק.

אולם אי אפשר היה למנוע מן הפרשנים לתרגל לעצמם מהלכים אפשריים של וייצמן. וגם לדמיין לעצמם מהלכים הנוחים להם.

כך, למשל, נולדה השבוע התקווה בחוגי המרכז החופשי, שוויצמן ילך בקו הבא: אחרי שיתפוטר סופית מחרות, יקים מפלגה חדשה בהשתתפות חסידיו אנשי הרשימה הממלכתית והמרכז החופשי. רשימה זו תצבור בבחירות ארבעה עד שישה מנדאטים. אחרי הבחירות יתפלג גח"ל מפני שהליבראלים ירצו להכנס לקואליציה הבאה. אז תורכל המיפלגה החדשה של עזר וייצמן להתאחד עם הליבראלים ויקום מערך ימני חדש שיהיה לו כ־18 מנדאטים בכנסת ויהיה הסיעה השניה בגודלה לפני חרות. בינתיים אלו הן תיקוות בלבד. ע"מ והמרכז החופשי ששניהם נמצאים לפי הסקרים האחרונים בקירבת אחוז החסימה. יכולים לראות באפשרות כזאת הצלה ויציאה למרחב מכיון שעזר יעמוד בראש כל רשימה כזאת, פותר הדבר גם בעיות פרסונליות.

אולם רק איש אחד יכול היה לדעת מה יעשה עזר — עזר עצמו. ונראה כי השבוע גם הוא לא ידע.

אב ובן

בפנים קמוצות מסתכל חיים לנדאו, מראשי הוותיקים, במנהיגו הנרגז, בשעה שזה מחייעץ עם בנו, בנימין זאב בגין. ליד בגין יושב זאב מאירפלד, מתומכיו. הבעות הפנים מתארות היטב את המתיחות.

העם

אושוויץ מן השמיים

כשהיא עסוקה ברכיזות פוליטית פנימית, התעלמה ישראל משואה נוראה

העולם כולו הזדעזע. במיזרח ובמערב, קומוניסטים ואנטי־קומוניסטים, צעירים וזקנים, ממשלות וסתם אנשים, הביעו בעשרות שפות את מחאתם על חידוש הזוועה בוויאט־נאם, כאשר חיל־האוויר העצום ביותר ממטיר על ארץ קטנטנה כמויות של פצצות שהעולם עדיין לא ראה כדוגמתן.

רק ישראל והישראלים לא הגיבו כלל*. קורבנות השואה היו אדישים לשואה. הם עסקו ברכילויות הפוליטיות הקטנות שעמדו במרכז השבוע.

האפיפיור, שהיה עסוק בהכנות לחג־המולד, מצא זמן להרים את קולו נגד הזוועה. שום רב בישראל לא השמיע קול.

אורחי המדינה ישבו מול מקלטי הטלוויזיה, הקשיבו לדבריו של טייס־מפציץ אמריקאי, שאמר באדישות אייכמנית: „בשבילי זה רק ג'וב, שצריך להיעשות. אתה מבין, רק ג'וב!" ואחר־כך עבר האורח למישחק־הקלפים השבועי.

העיתונים לא התעלמו לגמרי מן הנעשה בוויאט־נאם. הם התייחסו אל הספצות בהנאה בלתי־מוסווית, הודיעו בשימחה שהדבר עשוי לדחות את היוזמות האמריקאיות להשכנת השלום במיזרח התיכון.

„עם לבדד ישכון." ישראל שכחה את הפסוק: „כי מציון תצא תורה," מקוה להשיג זאת על־ידי המשכת ההשמדה והחרג בצפון — כפי שקיוו הוא וקודמו במשך שנים כה רבות. הם לא למדו דבר.

„השומר אחי אנוכי?" ישראל מעורבת בטראגדיה זאת לא רק מפני שהיא שייכת למין האנושי, ומפני שה־תנ"ך מגנה את האיש ששאל: „השומר אחי אנוכי?"

ישראל מעורבת בצורה הרבה יותר ישירה. זה עתה קישרה יחסים עם מישטרו של הנשיא תיו.

עוד לפני שבועיים נראה הדבר כצעד תמוה ביותר. עכשיו מתבהר הרקע. נראה שהנשיא ניכסון, שהחליט בחשאי לתמוך בתיו עד הסוף גם בשעה שהיה נדמה שהוא נוטש אותו, הכריח את ישראל לתת את הגושפנקה שלה לאושוויץ החדשה בשמי ויאט־נאם.

עיתונות

לפיד של שינאה

כ„מעריב" מצטערים על ההשוואה בין אייכמן ליאודי אביב

אחרי הרעש הגדול השתררה הדממה. הסערה הציבורית שהתעוררה סביב הגילויים על תפיסת רשת הריגול הסורית, בה היו חברים מספר חברים יהודים, שככה השבוע. רבים החלו לערוך את חשבון הנפש ולבדוק אם ההתרגשות לא היתה מוגזמת. ברור היה כי הפרשה לובתה בצורה חסרת תקדים על ידי שירותי־הביטחון, שסיפקו לאמצעי התיקשורת מידע בשפע בנושא זה, בצורה חורגת מהמקובל. חוגים ביטחוניים גם שאר חלקי העולם חזו בסלידה גוברת נהגה על פי הכלל „עם לבדד ישכון." אחרי הטראגדיה, שהאמריקאים עצמם נפלו לה קורבן כמו בני־האדם שהמוות נפל עליהם מן השמיים בוויאט־נאם.

לפני חדש וחצי היה העם האמריקאי בטוח כי המילחמה נסתיימה. עכשיו עולה בלבו החשד הנורא כי ריצ'ארד ניכסון רימה אותו, שיקר לו במצח נחושה, ולא התכונן כלל לקבל את סיוטת־השלום שהנרי קיסינג'ר הציגה ערב הבחירות.

טיוטא זו היתה צריכה להביא להפסקת־אש, על פי המציאות הצבאית הנוכחית. חלקים ניכרים של ויאט־נאם עמדו לישאר תחת שילטון הוויאט־קונג. גורל המדינה הדרומית עמד להיחתך במאבק פוליטי בין הפלגים — ולדעת רוב הפרשנים היה המישטר של הנשיא תיו מתמוסס תוך זמן קצר.

ניכסון לא רצה בכך. בניגוד לקיסינג'ר, שהשלים עם נפילת תיו השנוא, רוצה ניכסון להחזיק בו בכל מחיר. הוא העלו ספק אם הידיעות שפורסמו בדבר הנזק הביטחוני, שגרמו כביכול אנשי הרשת לבטחון המדינה, לא היו מגוחכות.

בין הראשונים להתאוששות ולתגובה היה נשיא מועצת־העיתונות הישראלית, נשיא בית־המישפט העליון לשעבר, יצחק אולשן. מסתבר כי הפירסומים המגמתיים בעיתונות הישראלית סביב מעצר החשודים בריגול הוציאו משלוותו אף את הנשיא בן ה־77. הוא תבע לכנס את חברי נשיאות מועצת העיתונות כדי לדון בפירסומים אלה. הדיון התקיים באווירה מתוחה, שכן מרבית חברי הנשיאות מייצגים עיתונים שנגד פירסומיהם התרעם אולשן.

השוואה עם הנאצים. לדעתו היפרטית של אולשן מתחיל מצב הסובייזציה, בו אסורה התערבות בענין הנמצא בבירור מישפטי, כבר מרגע הוצאת צו־מעצר על ידי שופט נגד חשוד, ולא כפי שמקובל בישראל, רק עם תחילת הבירור המישפטי. לדעתו קיים חשש כי מה שקרוי „מישפט העיתונות" יפגע בזכויות האזרחיות של הנאשם. אולשן תבע לכנס את מליאת מועצת העיתונות כדי לדון בנושא מבחינה כללית.

(המשך בעמוד 18)

עיתונאי לפיד
לזלזל את החשודים

* מילבד סיעת העולם הזה — כוח חדש בכנסת, שתבעה מנשיאות הכנסת לקיים דיון דחוף על נושא זה.

גיבור מרד הגיטו מואשם בהפקרת יהודים

הילל זיידל: אבא קובנר:

„קובנר הפקיר גברים ונשים בגטו וילנה!"

„זיידל רואה מהירהורי לבו. הוא פחד!"

ב משך שלושים שנה, ריחפה ה־אשמה הנוראה באוויר. בתחילה בצניעה. מפה לאוזן. בין חב־רים.

ואז, לפני שנה — הוטחה, לראשונה, בפרהסייה.

וחזרה והוטחה מאז שוב ושוב.

ובמשך שלושים שנה, שתק המואשם.

גם כאשר פורסמה ההאשמה נגדו בד־פוס — המשיך ושתק.

השבוע, פתח סוף־סוף אבא קובנר את פיו. בראיון להעולם הזה, גילה את גירס־תו שלו לפרשה המזעזעת.

מצפון החטיבה

מו שך אבא קובנר הפך להיות שם נרדף לשואה, לגבורה, למלחמת־השיחרור.

מיליוני יהודים, ולא־יהודים, עקבו ב־נשימה עצורה אחרי עדותו הדרמטית ב־מישפט אייכמן, בדבר מותו של מפקד גיטו וילנה, יצ׳יק ויטנברג, ב־1 בספטמ־בר 1942. בהיסטוריה של השואה, נקבע מקומו של קובנר כמפקד הגיטו לאחר מכן — לוחם ללא־חת, שעזב אחרון את הגיטו לפני חיסולו, המשיך להילחם בנא־צים ביערות.

אחר, עלה ארצה, והפך במלחמת־השיח־רור למצפון של חטיבת גבעתי, בתפקיד קצין־התרבות שלה.

הדף הקרבי שהוציא במלחמת השיחרור הפך כבר לסימן־היכר באפופיאת־הגבורה של החטיבה המהוללת. כרוזים אלו דמו, בכוח־ההלם שלהם, לכרוזו המפורסם של אבא בתחילת 1942 ליהודי הגיטאות, בו קרא להם לא ללכת כצאן לטבח, אלא להתנגד בנשק.

כיום, נחשב אבא קובנר לאחד מטובי הסופרים והמשוררים בישראל. ספריו על מלחמת־השיחרור — פנים אל פנים והצו־מת — הפכו לנכסי צאן־ברזל. ספרי־ה־שירה הרבים שלו זיכוהו בפרסי שלונס־קי, ברנר ופרס ישראל.

במאי 1970 נבחר כיו״ר אגודת הסופ־רים העבריים. כיום, לאחר שפרש מתפ־קידו זה, הוא עוסק במחקר היסטורי ב־בית־התפוצות באוניברסיטת תל־אביב.

להאשים דמות כזו בהפקרת יהודים למוות — גובל בחילול הקודש. להאשים את הלוחם ללא־חת ואיש־המצפון הנודע בעריקה והשתמטות מהצלת נשים וטף ממוות — הרי זו יריקה בזכר הקורבנות. הרי זה כמעט חוצפה.

אולם זה בדיוק מה שעושה אישיות נכבדה אחרת: הילל זיידל, ניצול גיטו וילנה אף הוא, וכיום מנהיג תנועת העבר־דה הליבראלית, ואחד מראשי המפלגה הליבראלית העצמאית.

חדירה לתוך הגיטו

ב ספרו האוטוביוגרפי אדם ב־מיבחן, אשר הופיע לראשונה בתחי־לת 1971, סיפר זיידל את הקורות אותו בשואה. בין היתר, כולל הספר פרקים מדהימים על נפלאותיו של הנזיר אוס־ואלד רוספאייזן.

ופה ושם, לאורך הספר, מופיעות כמה פיסקאות הנוגעות לאבא קובנר.

פיסקאות המכילות חומר־נפץ.

זיידל היה בגיטו וילנה מנהיגה של קבוצה ציונית שנקראה עקיבא. לדבריו, לא היתה קבוצתו מיוצגת בהנהגת ה־ע.9.או. — האירגון היהודי הלוחם — ולכן קופחה תדיר.

זיידל יצא ליער מן הגיטו עם קבוצת לוחמים, החליט לאחר מכן לחדור בחזרה לגיטו כדי להוציא משם את שרידי עקי־בא שנותרו שם — „שאיש בין העומדים בראש אירגוני המחתרת לא היה מוכן להתחשב בהם, בגלל הרוב הנשיי."

כשחזר לגיטו, פנה מייד למפקדת ה־ע.9.או., הודיע כי הוא מוכן להוביל קבו־צת אנשים חדשה ליער — בתנאי אחד: זיותן לצאת גם לשרידי קבוצתו.

מספר זיידל: „המשא־ומתן היה ממושך ומייגע. אברשה חבוריק, חבר המיפקדה מטעם הבונד, היטה אוזן קשבת והתייחס בחיוב לדברי — מה שאיני יכול לומר לגבי אבא קובנר, ראש המיפקדה ואיש השומר הצעיר.

„לבסוף סוכם שעלי להשיג בכוחות עצמי שני אקדחים — ואז ירשו לשארית הקבוצה לצאת עמי."

מיקרה עיוור — או — ?

ז יידל השיג את שני האקדחים ה־חיוניים — האחד מקצין פולני, השני ממשה ברנר,* וחזר למיפקדה ה־ע.9.או.:

„שוחחתי ארוכות עם חבויניק ואבא קוב־נר, וסוכם בינינו שאתייצב עם קבוצתי ליד פתח־הכניסה אל רשת־המים ברחוב רודניצקי, ובאמצעות רשת הצינורות נע־בור ליער.

„המועד שנקבע היה חמש לפנות בוקר, למחרת היום, ב־24 לספטמבר."

זיידל אסף את קבוצתו, שמנתה כעש־רה גברים ונשים, הגיע לשער הביוב כ־מוסכם.

מספר הוא: „נפגשנו בשעה היעודה ל־יד פתח רשת המים. אולם לתדהמתנו, מצאנוהו סגור ומסוגר. הקבוצות האחרו־נות עברו כבר לפנינו — ובשבילנו נסג־רה הדרך.

„איך נעשה הדבר? האם ההודעה ש־מסר לי אבא קובנר — שעלינו להתייצב בשעה חמש — היתה מעיקרה הידעת־שקר, או היה זה רק מקרה עיוור שגרם לתקלה חמורה זו? לאבא קובנר ול־היסטוריה פיתרונים."

היו אלה שאלות חמורות ביותר — ב־עיקר נוכח משקלם הציבורי הכבד של ה־מאשים והמואשם, והעניין הרחב שעורר הספר — שהופיע כבר מאז בשלוש מה־דורות.

נשלחנו למחנות

ב שיחה עם כתב העולם הזה, הש־שבוע, חזר זיידל על כל האשמותיו, ואף הסבירן:

„קובנר היה ראש המחתרת, ויום היצי־אה המתוכנן היה יום חיסול הגיטו. מי ש־נשאר בתוכו — חוסל. המינהרה היתה סגורה — ולא היתה לנו אפשרות לברוח. קובנר היה צריך לפתחה. הוא יצא קודם — ולא חיכה לנו. נשארנו בגיטו ביום החיסול, ובגלל זה נשלחנו למחנות השמ־דה. וחלק מאיתנו הושמד."

לדברי זיידל פנה אליו קובנר בפבר־ואר 1971 בכתב, ביקש פגישת־הבהרה בהשתתפות ניסן רזניק — בזמנו נציג העובד הציוני בהנהגת ה־ע.9.או., וכיום רואה־חשבון רמת־גני.

אך מאז ועד היום, טען זיידל, קבע קובנר כמה פגישות — וביטל את כולן: פעם כי חלה, פעם כי נסע לחו״ל.

לקראת הופעת המהדורה הרביעית של הספר, נקבעה עוד פגישה שלא קויימה. זיידל עיכב את המהדורה הרביעית, ב־צפיה לפגישה זו, אולם עתה היא בהדפ־סה.

האשמותיו החמורות של זיידל, שהוש־מעו שוב ושוב ללא כל תגובה — אילצו גם את מורשת — כתב־העת הרשמי של הקיבוץ־הארצי השומר־הצעיר, המוקדש לחקר השואה — להתייחס לספרו של זיי־דל.

(המשך בעמוד 24)

במישפט אייכמן

אבא קובנר בעת מתן עדות במישפט אייכמן. עדותו הדרמטית, אודות מותו של הגיטו, זיעזעה מיליוני יהודים ולא־יהודים ברחבי העולם. אחרי מישפט אייכמן, נקבע סופית מקומו של קובנר בהיסטוריית השואה. עתה, העלה ניצול־שואה אחר סימן־שאלה מכוער.

---

* ברנר, כיום בעל חנות נקניקי אס ב־רמת־גן, אישר קטע זה בשיחה עם כתם העולם הזה.

תשקיף

צפוי

פיחות הלירה

לא מן הנמנע כי פיחות בשער הלירה הישראלית יבוצע תוך שבועות ספורים ביותר.

למרות שלהערכת רבים במשק הישראלי לא יבוצע הפיחות בשער הלירה לפני הבחירות לכנסת בנובמבר 1973, משום שהממשלה תשתדל למנוע בשנת בחירות זעזועים במשק, הרי שישנה אפשרות מעשית לפיחות הלירה הישראלית בזמן הקרוב ביותר.

במישרד־האוצר בכר קיימת החלטה להצמיד את שער הלירה הישראלית לשער הלירה שטרלינג. כאשר יבוצע פיחות בי־שער הלירה האנגלית, יבוצע פיחות אוטו־מטי גם בשער הלירה הישראלית. גם בעבר עשתה ישראל פיחות מיידי אחרי פיחות הלירה הבריטית וכאותו שיעור.

בשבועות האחרונים גובר לחץ מדינות השוק האי־רופי המשותף על בריטניה לפחת את הלירה שלהם, בעוד האנגלים מבקשים להמשיך עוד מיספר חודשים בשער נייד ללירה שטרלינג לעומת הדולאר. אולם מומחים טוענים כי האנגלים ייכנעו ללחצים בזמן הקרוב ביותר. השאלה היא רק מתי.

אחד הסימנים המובהקים לפיחות קרוב הוא מחיר הדולאר השחור בשוק חיש־ראלי, המשמש כברומטר לזעזועים צפויים בשער המטבע. בימים האחרונים חלה עליה ניכרת בשער הדולאר השחור בישראל. ה־שער השחור שעמד עד כה על 4.30 ל"י (לעומת השער הרשמי של 4.20 ל"י) עלה עד ל־4.55 ל"י הדולאר, וזאת למרות הע־לאת קיצבת מטבע־החוץ ליוצאים לחו"ל.

גל של שביחות

צפוי במשק

כניעתו של שר־האוצר פנחס ספיר לתבי־עות המורים והסכמתו להעלות את שכרם בשיעור של כ־45%, תגרור אחריה גל של תביעות שכר מצד חוגים שונים שתחיינה מחדש בשביתות העלולות לשבש את חיי המשק הישראלי.

בנוסף לעובדים האקדמאים ולמהנדסים, שיתבעו עתה תוספות שכר גדולות יותר, לחצו גם עובדי השי־רותים בשירות המדינה לקבל את דרישותיהם, שכן הוכח שאיום השביתה בשנת בחירות הוא נשק יעיל ביותר.

שערוריות סביב

עופר וורטמן

הגילויים על מעשיו של ח"כ אברהם עו־פר בחברת „שיכון עובדים" ההסתדרותית יגרמו לזויכוחים סוערים בכנסת, בהסתדרות ובמיפלגת העבודה.

תישמע הטענה כי עופר מנצל את שילטונו בחב־רת השיכון כדי לשחד בעלי שררה במיפלגת העבודה, על מנת לרכז בידו את השילטון במיפלגה ולקדם את הקרייירה האישית שלו (ראה הנידון).

בינתיים כבר נתפס אברהם עופר לתגובות היס־טריות. אחרי הופעתו העלובה במסגרת התוכנית מוקד בטלוויזיה השבוע, הגיב עופר בהשמצות פרועות על ההאשמות שהועלו נגדו בקשר לחלוקת הדירות של שיכון עובדים לקרוביהם של אנשי הצמרת.

בהקשר זה תבזוט דמותו של ח"כ משה ורטמן, שהשתלט על סניף חיפה במיפלגה מאז מותו של אבא חושי. ורטמן הוא מעיו־רב בניירות פרשת „אוטוקרס", כאשר נת־ברר כי קיבל מכונית בהנחה. עכשיו מס־תבר כי בנו הרווק קיבל דירה שחיתה מיו־עדת העולים חדשים, זאת בשעה שחוסר הדירות מסכן את העליה.

המפד"ל חחבע

את חיק הקליטה

המפד"ל עשוייה לתבוע את תיק הקלי־טה בממשלה הבאה שתורכב אחרי הבחי־רות לכנסת השמינית. בכנס של עסקני המפד"ל שהתקיים השבוע הועלתה דרישה זו במפורש. הדבר יהיה נוח במיוחד לרא־שי הקואליציה השלטת במפד"ל, הרוצים כי הד"ר יוסף בורג יהיה שר־הקליטה ויפנה את תיק הפנים לד"ר יצחק רפאל.

נראה שבקרב ראשי מיפלגת העבודה תהיה נטייה להיענות לתביעת המפד"ל נוכח כישלון השר המפמ"י, נתן פלד, בניהול המישרד. החלטת מפ"ם לצרף את ח"כ שלמה רוזן למישרד כסגן שר־הקליטה, מוסברת ברצון לחזק את ניהול המישרד.

מי יהין

החי"כים של מפ"ם?

המאבק על מקומות מפ"ם ברשימת המועמדים של המערך לכנסת כבר החל, ערב כינוס ועידת מפ"ם.

קרוב לוודאי כי ועידת מפ"ם הנפתחת השבוע תאשר את החלטת מועצת הקיבוץ הארצי, כי ייאסר על נציגי מפ"ם לכהן במוסד נבחר יותר מאשר שתי קדנציות. מתוך שבעת החי"כים של מפ"ם בכנסת השביעית, רק שניים מכהנים בכנסת תקופה ראשונה: דב זכין, הנמנה על האגף הימני במיפלגה וחייקה גרוסמן, מראשי השמאלנים במפ"ם. כל יתר החי"כים יצטרכו לפרוש מהכנסת אם תאשר הוועידה את הח־לטת הקיבוץ הארצי.

כמעט ודאי כי ועידת מפ"ם תאשר כי מאיר יערי ויעקב חזן להמשיך בכהונתם כחברי כנסת. כתוצאה מכך יתפנו שתי מקומות ריאליים במפ"ם, במקום הח"כים שלמה רוזן, ראובן ארזי ועבדול עזיז זועבי.

נראה שבמקום רוזן ייבחר מאיר (ורקם) תדמי, העומד להחליף את מאיר יערי כמזי־כיר הכללי של מפ"ם; במקום זועבי עשוי להיבחר העיתונאי ועסקן מפ"ם בנצרת איב־רהים שבאט, ואילו על מקומו של ארזי יתי־חרו כמה אישים. בעוד הצמרת תומכת כי מועמדות יהודה יודין, חבר הוועדה המרכזת של מפ"ם בתל־אביב, מתנגד סניף תל־אביב למינוי זה ומעדיף את צבי נתנזון השולט במנגנון הסניף.

אבנר שאקי

בראש ה„פנתרים"?

מתנהלים מגעים לבירור האפשרות כי ח"כ המפד"ל אבנר שאקי, מי שהיה סגן שר־החינוך וסולק ממישרתו בעיקבות הצבעתו בפרשת מיהו יהודי, יוצב בראש רשימה עדתית של הפנתרים השחורים בבחירות ל־כנסת השמינית.

הפנתרים השחורים החליטו השבוע כי וועדתם הארצית שנערכה בירושלים לכבת ברשימה עצמאית לבחירות. גם לאבנר שאקי יש כוונות דומות. אולם לשאקי יש מה שאין לפנתרים: כסף. נראה כי הרכי מדו־בביץ', שהפך בחודשים האחרונים לאויב מושבע של המפד"ל, מתכוון לתקוף קרן ש־תאספה כספים לרשימתו של שאקי. עתה מנסים לקשר בין הכסף המובטח לשאקי לבין הפנתרים.

צפויים פקקים

בכניסה לתל־אביב

החל מהשבוע הבא צפויים פקקי תנועה חמורים בכניסה לתל־אביב מכיוון צפון, כאשר יחלו העבודות לסלילת מנהרה מתחת לנשר הירקון, שתחבר את תל־אביב הי־מערבית עם שיכון בבלי.

גשר הירקון אומנם לא ייסגר, אבל עבודות הבנייה שיימשכו כחמישה חודשים עלולות לשבש את התנועה.

חברת נתיבי איילון, המבצעת את העבודה, עומדת גם להתחיל בסלילת כביש מהיר שיחבר את יד־אליהו עם רחוב הרצל, ושייסלל לאורך מסילת־הרכבת הישנה.

עובדי חברת החשמל

מחנגדים לעמיעד

לממלא־מקום ראש עיריית תל־אביב אריאל עמיעד, העומד להתמנות בראשון לינואר כמישנה למנכ"ל חברת החשמל, צפוייה הפתעה לא נעימה.

התברר כי ביניגוד למה שפורסם בעי־תונות, לא יאושר מינויו כמנכ"ל החברה בסוף שנת 1973.

מועצת המנהלים של חברת החשמל החליטה אומנם כי עמיעד יחליף את המנכ"ל אברהם בלוך כמנהל כללי בסוף שנת 1973, אולם בגלל התנגדות נציגי העובדים במינהלת החברה נמנעה ההנהלה מלקבוע החלטה זו בכתב.

נראה כי כאשר תרצה ההנהלה לממש את החלטתה הבתתי כתובה, היא עלולה להתנגש בעובדים המתנגדים למינויו של עמיעד כמנכ"ל.

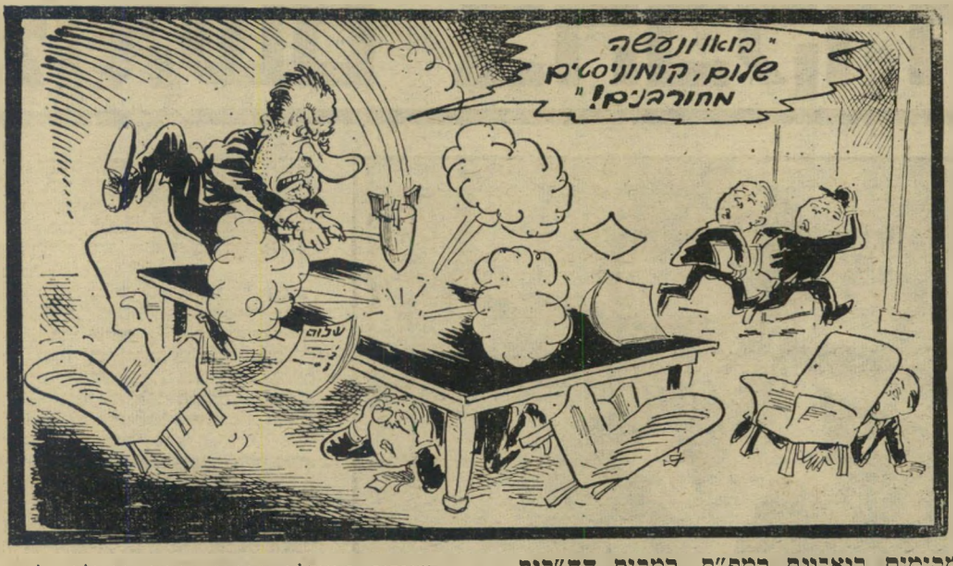

סרט על גרי

סאן־ניקאנדרו

פרשת הגרים מסאן ניקאנדרו שבאי־טליה, תוסרט בסרט תעודתי עבור הטל־ויזיה.

כת הגרים המופלאה ששכנה בכפר הררי נידח, התגלתה בתום מילחמת העולם השנייה בידי איש הבריגדה העברית סנחס לפיד, שפעל למען עלייתם של הגרים לארץ. בשעתו יושבו הגרים במושב עלמה בגליל העליון, אלא שבמרוצת השנים התפזרו על פני כל הארץ וריכוזיהם בעיקר ברמלה ובירושלים.

הסרט, שיופק על־ידי חברת עידן בניהולם של עוזי פלד ואבשלום כ"ץ, יוסרט בין השאר גם בכפר האי־טלקי המקורי ממנו באו הגרים.

הפגנות

„בשנה הבאה -

בבירעם הבוי״ה"

הניצחון הכפול בהפגנת השכת האחרונה של עקורי איקרית וכירעם

איש מהמארגנים — החל בביטוח ריא, המקורב ביותר לבורא־עולם ולגבואותיו, וכלה באחרון העוזרים — לא ניבא ל־מחזה כה מרשים.

מארגני חגיגת יום־השנה לעקירת תוש־בי איקרית ובירעם מכפריהם ציפו, במק־רה הטוב ביותר, לכמה עשרות בודדות של משתתפים. בעיקר, בגלל מזג־האויר המקפיא ששרר בגליל בסוף השבוע.

לעומת זאת, החלה נוהרת, סמוך ל־11 לפני הצהריים — השעה שנקבעה לתחי־לת הטקס — שיירת־ענק של מאות יהו־דים וערבים. רובם הגיעו למקום ביוזמ־תם, ללא מיסגרת מיפלגתית כלשהי.

קהל המאות הקשיב בדומיה לדברי ה־כומר אליאס שקור, יליד בירעם, שנשא נאום נלהב בזכות המאבק לצדק. „אם אשכחך איקרית, תישכח ימיני!" קרא אליאס שקור בערבית. לברכתו של עורך־הדין החיפאי אניס שקור — יליד בירעם גם הוא — שנשא ברכה בשם בני בירעם, ולנאום קצר של אחד מזקני איקרית.

דמות נוספת שבלטה על בימת הנוא־מים: איברהים אוסמאן, מזכירו הצעיר של הוועד הארצי למען עקורי איקרית ו־בירעם.

ומעל כולם, כמובן, התנשאה דמותו ה־פטריארכלית של הארכיבישוף יוסף ריא, במדיו הסאקוניים.

גירוש. מדי שנה, ב־23 בדצמבר, חו־גגים בני איקרית חג מוזר: לפני 24 שנים בדיוק, עלו הדחפורים על בתי־כפ־רם וגילחו אותם לחלוטין. הפעולה בוצ־עה בעיקבות פסק־דין של בית־הדין הג־בוה לצדק, שהכיר בזכותם של בני איק־ריית לחזור לבתיהם, מהם גורשו בזמן מלחמת הקוממיות.

האתר היחיד שנמלט מן הגילוח — היתה הכנסיה הכפרית הצנועה.

במשך השנים, עברו על הכנסייה גיל־גולים שונים. היא שימשה דיר צאן לבני המושב הסמוך — מקום חניית־לילה לחיי־לי צה״ל, שחרטו את שמותיהם על קי־רותיה — מחסן כלים ליערנים. ולאחרונה — קורת־גג ארעית לחבורת זקני איקרית, המקיימים במקום מישמרת־קבע ושביתת־שבת אין־סופית.

בשבת האחרונה קושטה הכנסייה ב־סירטי־נייר צבעוני, והמתינה לבני־הכפר המפוזרים בכל רחבי הצפון שיבואו לח־גוג את „חג יובל הגירוש." בני־הכפר צי־פו לבואו של ריא, למשלחת־הזדהות של בני בירעם, שהוא המפורסם בשני הכפ־רים, שבניהם נאבקים על זכותם לשוב הביתה — ולמשלחות מצומצמות של יהודים וערבים מטעם הוועדים המקומיים למען איקרית ובירעם ברחבי הארץ. ב־

הארכיבישוף ריא בחג היובל לחרס בירעם
הלחצים נכשלו

כוכב על 2 כיסאות

יועץ כוכב
גיבור מדומה?

ח כרי הוועדה המשותפת למישרדי הפנים והתיירות שיפשפו עיניהם בתימהון. הם מונו להחליט למי מן ה־חברות הישראליות תינתן עבודת הכנת תוכנית־אב לתיירות. בזה אחר זה הופיעו בפניהם נציגים של כמה חברות, ועתה אמורים היו להיכנס נציגי חברת תה״ל (ראשי תיבות של תיכנון־תמים־לישראל, חברה בבעלות ממשלת ישראל). והנה נכנס בראש נציגות תה״ל היועץ־הכלכלי למישרד־הביטחון, דויד כוכב. „כנראה שאין לסמוך על העיתונות," אמר בליבו אחד מחברי הועדה. שכן בהודעה רשמית פורסם כי דויד כוכב שהיה מישנה למנהל הכללי של תה״ל, עבר לעבוד במישרד־הביטחון ב־6 ליוני 1972, כיועץ כלכלי לשר־הביטחון.

מבוכה זו של חברי הוועדה נמשכה זמן קצר. חיש קל הובהר כי דויד כוכב ממשיך לספל בענייני תה״ל ובעיקר בהשגת חוזים חדשים, למרות תפקידו החדש במישרד־הביטחון. דבר זה הובהר לא רק לחברי ועדה זו, אלא לחברי ועדות מיכרזים שונות במשק, שהיו צרי־כים להכריע למי למסור עבודות. כל המצוי במשק הישראלי ויודע את משקלה המכריע של מערכת־הביטחון השולטת על שליש מהתקציב הלאומי, יבין כי כאשר מופיע בפני חברה אדם המייצג את מערכת הביטחון, משקלו שונה לאין ערוך מאשר הופעת אדם המייצג את תה״ל בלבד.

מסתבר כי דויד כוכב, רק הושאל ל־מישרד־הביטחון מחברת תה״ל, אולם ממשיך לקבל משכורת ותנאים נילווים מתה״ל. הסיבה האמיתית: המשכורת ב־תה״ל עם כל הכרוך בה, גבוהה לאין ערוך ממה שמישרד־הביטחון מוכן ל־שלם, גם עבור כוכב כלכלי כמו דויד כוכב. כוכב עצמו אמר כי הסדר זה נעשה כדי לשמור על מקומו בתה״ל, שכן עבודתו במערכת הביטחון היא זמנית.

כאשר נשאל על כך ניסה דויד כוכב להכחיש מכל וכל כאילו הוא קשור עוד בענייני תה״ל, טען כי ניתק כל מגע עם תה״ל והוא עוסק רק בענייני מישרד־הביטחון. כאשר הובאו לפניו דוגמות להתערבותו בענייני תה״ל ב־חודשים בהם כבר היה עובד מערכת־הביטחון, הסכים לאשר כי טיפל ב־השגת תוכנית האב לתיירות, תוכנית האב לכיוגרת ועוד כמה פרויקטים, אולם טיפול זה היה רק במסגרת הסדר ש־נקבע מראש של תקופת מעבר קצרה בת כמה חודשים בה יסיים עבודות שהחל בהם. לאחר שנגמרה תקופת ה־מעבר, אומר כוכב, שוב אין הוא עוסק כלל בענייני תה״ל.

■ ■ ■

ב פי מנכ״ל תה״ל, אהרון ויגר, היה סיפור שונה. לדבריו, ממשיך כוכב וימשיך לטפל בנושאים שהחל את הטיפול בהם. וכך יהיה משך כל התקופה בה יכהן כיועץ למערכת־הביטחון, גם יועץ מיקצועי לתה״ל ב־תחום הכלכלי בבעיות קשות. הוה אומר, לדברי ויגר: כוכב ימשיך לשבת על כיסאו בתה״ל תוך עבודתו במערכת־הביטחון. כפילות בקרב חברות ממשל־תיות ופרטיות המעוררות תרעומת קשה.

ריקוד זה על שני כיסאות מעורר את חמת כל גורמי התיכנון הצריכים להת־חרות בתה״ל. לא די בכך שחברה זו נהנית ממימון וגיבוי ממשלתי (רק עתה הסדיר שר־החקלאות, חיים גבתי, כי תה״ל תקבל את תיכנון רשת הביוב הארצית במחיר של 9 מיליון לירות. זו מתנה לחברה כדי לאוששה מהפסדיה. גבתי הוא, במקרה, השר האחראי על תה״ל והוצאתה מן הבוץ תוציא גם אותו מן הבוץ). עתה נוספה גם פרשת כוכב.

מי הוא הכוכב שתה״ל כה רוצה ביקרו? כוכב, 46, עלה ארצה ב־1939 מליטה. במלחמת העצמאות היה מפקד מחלקה בגוש עציון, נפל בשבי הירדני. סיים לימודי כלכלה באוניברסיטה ה־עברית, וב־1953 התמנה כמנהל המחלקה למחקר של בנק ישראל ועוזרו של הנגיד דאז, דויד הורוביץ. כוכב רכש את אמונו של הנגיד, שהציעו ב־1956 לשר־האוצר לוי אשכול המנוח כיועץ־כלכלי. ב־1961 התמנה מנהל הרשות ל־תיכנון כלכלי והכין לראשונה בישראל תוכנית חומש שנתית לפיתוח המשק הישראלי. שנה לאחר מכן היה אדריכל הפיחות של 1962. כוכב הוא אישיות מבריקה, פיקחית, בעלת ידע רב ותאוה לתיכנון וסדר. ברור כי כאשר אשכול הפך ראש־ממשלה ופינחס ספיר לשר־האוצר, לא הסתדרו הכוכב עם בעל שיטת הפינקס השחור. בשנת 1965 כוכב עבר לבנק העולמי שם עבד עד 1969, רכש לעצמו מעמד חשוב ביותר. עד היום הוא נקרא ליועץ להנהלת הבנק העולמי.

ב־1969 הציעו לכוכב להיות יועץ כלכלי לשר־הביטחון, אולם הוא העדיף את תפקיד מישנה למנכ״ל תה״ל. זו רצתה אותו בגלל קשריו בבנק העולמי הממלן עבודות ברחבי העולם. ואכן, תוך שנה החלה תה״ל לבצע בדרום אמריקה עבודות ב־6 מיליון דולר מכספי הבנק העולמי. בכמה ארצות אחרות מתכוננת תה״ל לגשת לעבודות ענק: בברזיל, למשל, היא מכינה תוכנית ל־סכר ענק על גדול נהרות העולם — האמזונאס.

נראה כי כוכב עצמו מבין את הפסול שבשבתו על שני כיסאות, לכן, ניסה כנראה להכחיש בכל תוקף את העובדות שאישר המנכ״ל ויגר.

השבוע היו שדרשו התערבות בפרשה זו מצד מבקר המדינה, כדי שתה״ל תשיג עבודות בזכות כישוריה בלבד, ללא הגיבוי המדומה של מערכת ה־ביטחון.

עסקים

עסק יוצא מן ה„כלל"

ענק בכדי חדש מתפתח במשק הישראלי

קונצרן כלל החובק־כל הצליח השבוע סוף־סוף לממש את תוכניתו בת השנתיים: לרכוש את החברה המרכזית. בכך הופך הקונצרן לאחד מענקי המשק הישראלי.

כלל היא חברה שהוקמה בשעתו על־ידי יהודי דרום־אמריקה, המהווים בה כ־יום רק אחוז קטן של בעלים. הבעלים העיקריים הם שלושת הבנקים הגדולים, המחזיקים במחצית המניות. יתר המניות נמצאות בידי הציבור באמצעות הבורסה. סך כל הון המניות של כלל מסתכם ב־80 מיליון לירות. עסקיה הבולטים של כלל הם מפעלי המכוניות מכשירי תנועה, המרכיבים את מכוניות האסקורט בנצרת; מפעלי הטקסטיל הענקיים בבית־שאן ו־נצרת; הוצאת הספרים כתר המוציאה עתה את האנציקלופדיה יודאיקה; מפעלי תעשיה ובניין רבים ושונים.

בשנת פעולתה הראשונה בארץ ניסתה כלל לפעול באמצעות רכישת מניות ב־בורסה. כשבא המיתון ירדו שערי המניות והחברה עמדה על עברי פי פחת. שר המסחר־והתעשיה דאז, פנחס ספיר, נקט בצעד קיצוני, מינה כמנכ״ל החברה את אהרון דברת, צעיר שהיה אז בן 33 בלבד.

לדברת היה יתרון בולט אחד, בהיותו דובר ספרדית. הוא עצמו יליד ארגנטינה, בעל מפעל לא גדול שם, עלה ארצה בש־נות החמישים והצטרף למישרד המסחר־והתעשיה. לפני שקיבל את ניהול כלל היה מנהל חטיבת התעשיה, הכין והשלים תוכנית חומש לפיתוח התעשיה שהיכתה אז גלים. מאז בא דברת לחברה לפני כ־חמש שנים הוא העלה אותה לדרך־המלך.

השנה עתידה החברה להרוויח 16 עד 17 מיליון לירות, ובשנת 1973 מורה ה־תחזית על רווח נקי של 22 עד 23 מיל־יון לירות. רווחים עצומים אלה אינם כו־ללים את הכנסות חברות הבנייה הגדולות של כלל, הפועלות באמצעות חברה בת בשם אזורים.

(המשך בעמוד 23)

הבית הראשון בישראל שתוכנן ו

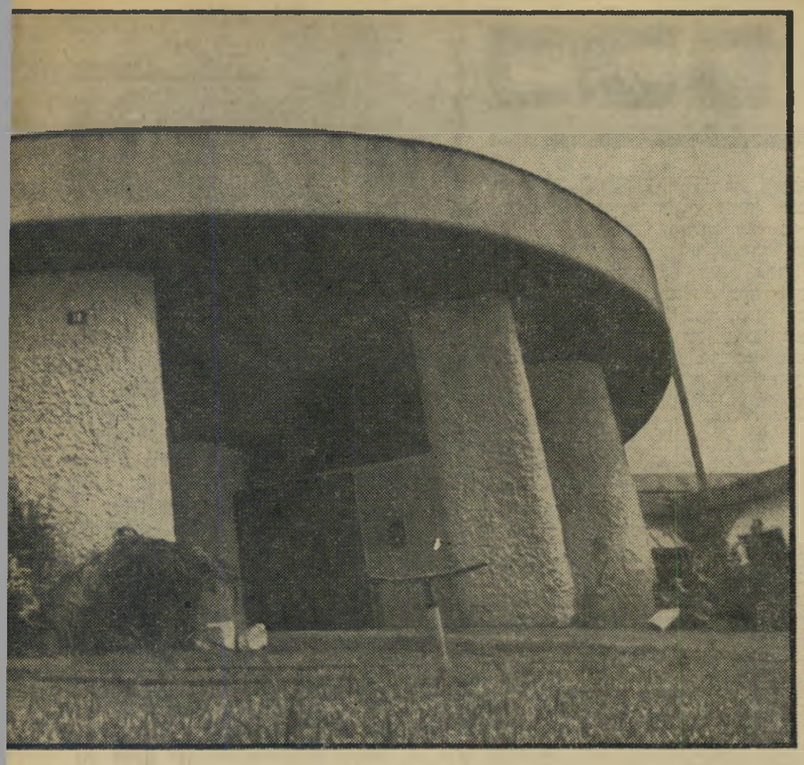

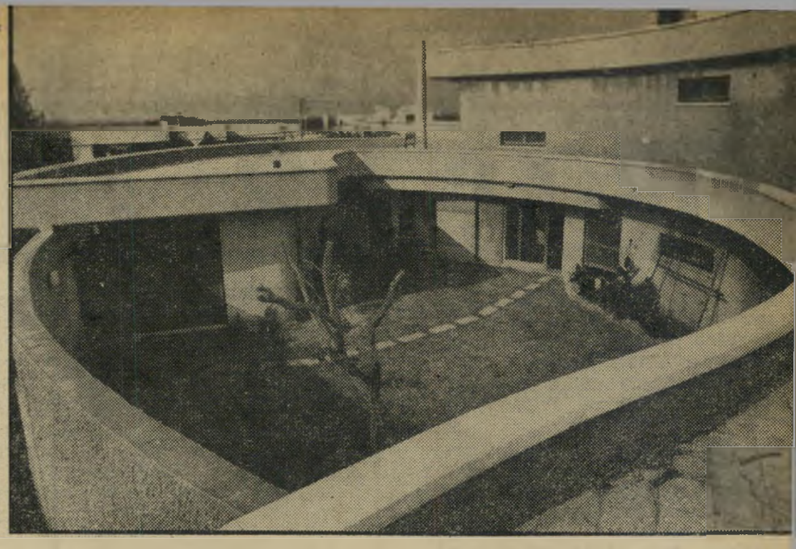

בית לו

גן פנימי

„אילו היה לי אומץ," אומר הפסיכולוג, „הייתי בונה את הבית במתכונת יפנית — חדרים נפרדים שביניהם מחברים גגים." הפשרה שאליה הגיעה דוקטור רודי: גן פנימי גדול המחבר את כל אגפי הבית העגול.

האש המקרבת

דוקטור רודי יושב בסיטינג פיט נמוך המיפלס, ליד האח. גיזרי העצים שמימין האח משמשים להבערת האש. „אין כאש חייה ומוגנת לקירוב לבבות," גורס הפסיכולוג, „בייחוד לקירוב ילדים."

סביב השולחן ליד התנור, מלוכדת במיטבח. בישראל החום המיטבחי הזה שופע דווקא מן הפריז'ידר. מעניין שהמקרר הוא שמחמם את הלב. הוא מבטיח משהו. אבל בית חם באמ זקוק למיטבח פתוח.

חדר האורחים. כאן יש בעייה. איך לשמ

א תה מחפש בית מחוץ לעיר? רוצה לבנות וילה מרוחקת מפקקי תנועה ואוויר מפויח?

נדמה לך שבכך תיפטר את בעיית עצביך הרופפים ובריאותך המתערערת. נדמה לך!

מה שאתה זקוק לו באמת הוא אדם שמתמצא בפסיכוטקטורה.

הראשון בארץ שהשתמש במדע צעיר זה, ובנה בעזרתו את ביתו, הוא הפסיכולוג דוקטור דוד רודי. על גבעה ברמת־השרון בנה במשך שבע שנים בית, אותו תיכנן ועיצב ושינה כמעט מידי יום ב־משך אותן שבע השנים. בהיותו הקבלן של המיבנה, הרי האיש היחיד עימו נא־בק בדרך להשלמת הבית, היה הארכי־טקט ג'ו ארד, שהפך את רעיונותיו של הדוקטור לשירטוטים.

לרוב, אם לא תמיד, גבר הפסיכוטקט על הארכיטקט. התוצאה — מיבנה ש־עלה לבונהו 200,000 ל"י, אותו העריך לאחרונה קבלן של מיליונר אמריקאי שהתעניין בווילה המעוגלת במיליון ו־200,000 ל"י טבין ותקילין.

משפר דוקטור דוד רודי על התת־מו־דע של ביתו:

מיטבח כמו בטן מלאה

ל בנות בית זה כמו לבנות חיים. היה לי זמן. היה לי מקום לגור בו. ישבתי, חשבתי, שירטטתי ומחקתי, ובני־תי לי לאט לאט את המקום שבו אני רוצה לחיות. אין בו חלק, אפילו לא מיר־צפת, או משקוף, שאינם בעלי משמעות וסיבה.

נתחיל במיטבח. מיטבח הוא כמו בטן. לכן עליו להיות באמצע הבית. מיטבח, כמו בטן מלאה, מחמם אותנו. לכן צריך לראות אותו. אדם מקשר מיטבח עם אם — הספקה — אהבה. אחד הדברים הנעי־מים ביותר בארצות הסלאביות הוא המיט־בח באמצע החדר. כל המישפחה יושבת

אמבטיה כמו רחם

דרייה רודי, בתו, קצינת צה"ל, של הפסיכולוג, נה־נית מאמבט קצף. דרייה נראית בטלה בשישים באמבט הענק. החדר כולו בנוי בהתאם לתיאורייה, לפיה האמבט הוא מעין תחליף רחם. לכן

על המקום להיות נוח מאוד לכל תנוחה אפשרית, לכתיבה, לקריא לעישון ולשתייה. הכל כדי שאפשר יהיה לבלות במקום ככל שמחוש האריחים המרצפים את האמבט והחדר, הוזמנו על־ידי הפסיכולוג. כ באי הבית והמתגוררים בו מסכימים כי זה החדר, בהא הידיעה בווי

נה על־ידי תיאוריות פסיכולוגיות

דפוסי

על מרחב וגודל שכל אחד יוכל למצוא בו פינה משלו, ובכל זאת לגרום ש־אפילו שני אנשים בלבד ירגישו בו יחד. הפיתרון שמצאתי הוא הסיטינג־פיט. חלק מריצפת חדר־האורחים, שבנוי במיפלס נמוך מאד יחסית לשאר החדר. דפנותיו משמשים כמושבים ובתוכו את עם אש חייה. בתוך הפיט הזה, מרגישים כולם יחד. נוסף לכך האש כשהיא מאורגנת ולא מפחידה היא מומנט מקרב מאוד.

ותמיד נשאר מקום לאינדיבידואלים לצאת מתוך הפיט ולמצוא להם את הפינה שלהם במרחבי החדר.

אמבטייה כמו רחם

א חד החלקים החשובים ביותר ב־בית היא האמבטייה. באמבטייה לא רק מתרחצים. יש בה תדמית־רחם: לחות, חום, מרחב קטן וסגור. ואת ההרגשה הזו אנחנו הרי אוהבים מאוד להחזיר לעצמנו.

לכן המקום צריך להיות מאוד אסטטי. נוח, שאפשר יהיה לשכב בו בכל תנוחה שנרצה, לקרוא, לכתוב, לעשן ולשתות. להוסיף מים חמים כמה ומתי שנרצה — הכל כדי שנוכל לבלות שם כמה זמן שמתחשק.

הבית כולו בנוי בצורת חצי פרסה עגולה ויש בו הרבה חלקים עגולים. עיגול נותן תחושה של שייכות. פינה סגורה מפחידה. לכן מייפים אותה. הופכים אותה לסמל: פינת הנוי. אבל פינה זה דבר סגור, מחניק. עיגול או קשת לעומת זאת, נותנים לנו להרגיש בפנים ובכל זאת בלי קלאוסטרופוביה.

הרעיון המרכזי בבית, הוא שיש מקומות בהם אנחנו צריכים להיות מוגנים על ידי חוסר אנשים ומקומות שבהם אנו מוגנים על ידי אנשים. לכן כל היחידות ב־בית נפרדות.

גרים במקום גם בני הנשוי דני, עם אשתו ודרייה, בתי החיילת. לכל אחד מהם חדרי הנוחיות הפרטיים, כניסתו הנפרדת, ובחדר השינה המרכזי יש גם מיטבחון כדי שלא יהיה צורך לרדת למיטבח ולהתגשבאחרים.

אתה יודע שאתה נמצא בתוך מישפחתך אבל אתה חופשי. אתה בטוח שסתם כך לא יגיעו אליך. סתם לא יתנגשו בך. ישנה בבית ההרגשה של מישפחה שחייה יחד, אבל בלי שאחד ייאלץ לדרוך על השני בגלל מיבנה החדרים.

המיסדרון העגול

„עיגול או קשת נותן תחושה של שייכות," אומר דוקטור רודי, „להבדיל מפינה המעניקה תחושה של סגירות ומחנק." את תחושת השייכות מפגינים דרייה וחברה יוני בייו אה"ל.

עולם סגור בתוך היחד

זבס ממיפלס החדר לתוך מיגרעת הישיבה של"ד האח. דפנות המיגרעת הם גם מושביה. הרעיון: למצוא בעת ובעונה אחת מרחב ופרטיות עם צפיפות אינטימית קרובה. הדבר מושג בעזרת הסיטינג פיט, שהוא סגור ומקרב, בו יכולים אפילו שני אנשים בלבד לחוש קרובים מאוד.

רעיונות

לדירה

שלוש שנים חיכינו לדירה שלנו - וברגע האחרון גזל אותה משרד־השיכון מידינו. מוטב לנו להתפגר בשביתת־הרעב - ולא לגור ברחוב."

דירה שלנו פשוטה מאוד: לקחת את המישפחות שלנו, עם התינוקות, ולגור ברחוב — או להמשיך בשביתת־הרעב שלנו. אם נגור ברחוב — זה באמת לא איכפת יהיה לאף אחד במדינת־ישראל. אז יותר טוב שנמשיך בשביתה. כשנגיע לבית־חולים, או אם תינוק ימות — אז יזוז סוף־סוף משהו."

21 זוגות צעירים. מעולם לא ראו אחד את השני לפני כן. פועלים ואקדמאים. ווזוזים וספרדים. שונים בכל מכל. רק דבר אחד משותף להם: חוסר־האפשרות להגיע לדירה משלהם, מעמל־כפיהם, בכלכלה הפורחת של ישראל 72'.

שלוש שנים הם חיכו לדירה המיוחלת. מאז נירשמו לתוכנית לדירות לזוגות צעירים של מישרד־השיכון. שלוש שנים של סבל והצטופפות בדירות־ארעי.

ואז, הגיעה סוף־סוף ההזמנה המיוחלת: לבוא לקבל את הדירות.

הם באו. היה זה אז ש־21 המישפחות ניפגשו לראשונה. אלא שבמקום לקבל דירות, פתחו המישפחות הצעירות ב־שביתת־שבת, נעצרו והושלכו לכלא כ־פושעים, שוחררו בערבות, והמשיכו ב־שביתת־רעב.

על מה שהתרחש, סיפר השבוע אלי מושקוביץ, מנציגי השוב־תים, בקול צרוד לאחר יום של

שביתת־רעב וצעקות:

היתה לנו אפשרות לבחור בין שלושה מקומות: קריית־חיים, קריית־שפרינצק ומחנה־דויד. כולם בסביבות חיפה. בחרנו בקריית־שפרינצק.

הבטיחו לנו דירה של שלושה חדרים על שטח של 74 מ"ר, במחיר של 42 אלף ל"י. היינו צריכים לשלם בהתחלה 11 אלף, עד הכניסה. אחרי זה, משכנתה בתשלומים של 160 ל"י לחודש.

ביום חמישי האחרון, בשעות אחר־הצהריים, הזמינו אותנו למישרד של חברת שיכון עובדים כדי לחתום על החוזה.

ביקשנו לראות את החוזה. עד אז, כימעט ולא הראו לנו דברים כתובים. הכל רק בבעל־פה.

כשראינו את החוזה — ראינו תיכף שזה לא מה שהבטיחו לנו. ראינו שאנחנו לא יכולים להסכים לתנאים כאלה.

שטח הדירה הצטמצם, במפתיע, ל־69 מ"ר. אבל המחיר שלה, קפץ ב־15 אלף ל"י נוספים. זאת המשכנתה רצו שנשלם בתשלומים של 220 ל"י לחודש — במקום 160 — בעשר השנים הראשונות, ואחרי־זה 400 ל"י לחודש, במשך 15 שנה.

ואת כל זה — גילינו ברגע האחרון, במקרה, רק בגלל שהתעקשנו לראות. וזה — אחרי שחיכינו לדירות במשך שנים וכבר שילמנו את הסכום הראשוני.

זה לא שאנחנו לא רוצים לקבל את התנאים האלה. אנחנו פשוט לא מסוגלים. איך אני יכול להתחייב שעוד עשר שנים תהיה לי כזאת משכורת, שאוכל להפריש ממנה 400 ל"י כל חודש? ונניח ש־באמת ארוויח יותר — אבל אז יהיו לנו גם יותר ילדים, וילדים גדולים זה יותר הוצאות. ומה עם כל החובות שלקחנו בשביל לשלם את הסכום ההתחלתי? גם את זה צריך להחזיר. זה ממש בלתי־אפשרי.

בו במקום החלטנו, שלא רק ש־אנחנו לא חותמים — אלא אנחנו גם לא יוצאים מהמישרד, עד שלא שומעים את הטענות שלנו.

בערב עברנו לדירות החדשות, הריקות, עם הנשים — חלק מהן בחודשים אחרונים של הריון — ועם הילדים.

היה קור־אימים. בדירות החדשות אין עדיין חשמל ומיים. אפילו מקום לישון לא היה. כוס קפה אי־אפשר היה להכין. אבל החלטנו שאין לנו מה להפסיד. אנחנו הולכים עד הסוף.

אני מוכרח לציין את העזרה הגדולה של השכנים. כולם הזדהו איתנו. הביאו לנו קפה, נתנו לנו מיזרונים ושמיכות. באמת עזרו לנו.

נשארנו שם עד יום ראשון, השבוע. ביום ראשון בבוקר, באו עשרות שוטרים, עם זנזנות. הראו לנו צווי־מעצר, ולקחו את כולנו לבית־המישפט.

השופט אפילו לא רצה לשמוע אותנו. ישבנו במעצר כל היום. גם הנשים. עד שעורך־הדין שלנו, אמנון לין, שיחרר אותנו בערבות.

אז, החלטנו להמשיך במשרדי מישרד־השיכון בחיפה את שביתת־הרעב ש־התחלנו בה עוד בבוקר.

עד כאן, אלי.

שפכנו דם בשבילה

עם חברו, בנימין ששון: „שרתנו בצבא. שפכנו דם בשביל המדינה. ומה היא מוכנה עכשיו לתת לנו? הכסף ש־אנחנו מרוויחים מספיק בקושי בשביל אוכל, מיים וחשמל — והם עוד מבקשים ילודה. ממה ניקנה דירה?"

„אנחנו פה אנשים שאין להם מה להפסיד," אומר דויד יגיל, מראשי ה־שובתים. „המאבק שלנו צודק, ואנחנו לא נפסיק אותו עד שלא יסכימו להגיע איתנו להסכם על תנאים מתקבלים על הדעת. ואם יהיה צורך, נעלה גם ל־ירושלים ונפגין שם."

„שלוש שנים חיכינו לדירה — ו־פיתאום מישרד השיכון חושב שהוא יכול לחטוף לנו אותה, על־ידי הצגת תנאים שהם מעבר לכוחנו?" מתמרמר חברו, רועד מקור ומרעב. „נישאר פה עד שנגיע לבית־חולים, או עד שאיזה תינוק ימות מדלקת־ריאות. אלא מה נעשה? נלך לגור ברחוב?"

(המשך מעמוד 19)

שידוך מוצלח. שיגשוגה של כלל והנהלתה המוצלחת משכו את שימת לב ראשי חברת ענק אחרת, החברה המרכזית. חברה זו הוקמה בשנות ה־40 ממיזוג סוחרי ברזל ועץ, הפכה לסמל הסקטור הפרטי. בשנות המיתון הסתבכה החברה בהפסדי ענק, שעברו את ה־50 מיליון לירות. אולם לחברה זו נכסים מצויינים ביניהם מחצית מפעל המלט נשר; מפעל אקרילן באשדוד; מפעל הפלדה אורדן ועוד קרקעות במיליוני לירות. צרתה של החברה המרכזית היתה בהזדקנות הנהלתה, כאשר המנכ"ל הנוכחי אברהם פרידמן, שהחליף את קודמו גרשון גורביץ, אשר הכניס את החברה לבוץ, עייף אף הוא מלמשוך בעול.

אך טבעי היה למזג שתי חברות אלו, להקים ענק כלכלי לסקטור הפרטי שיתחרה בחברת העובדים ובקונצרן כור. יתרונות המיזוג יהיו בעיקר הבאת סגל מנהלים מוצלח מכלל לחברה המרכזית, תוך הזרמת הרכוש הענק של המרכזית לכלל. בתחילת השבוע יכלו העושים בשידוך, אהרון דברת מכלל וויקטור קרטר (המיליונר הידוע מלוס אנגלס, המחזיק 18% מהון החברה המרכזית) עם אברהם פרידמן לברך על המוגמר. בידם היו התחייבויות של יותר ממחצית בעלי המניות של החברה המרכזית להמיר את מניותיהן במניות כלל.

העיסקה תבוצע כך: כלל תגדיל את הונה ל־120 מיליון לירות, תחליף את המניות בנות לירה האחת בסך כולל של 40 מיליון לירות, במניות החברה המרכזית. לחברה המרכזית, יש מניות ב־40 מיליון לירות, מחציתן רשומות בבורסה ומחציתן לא. כיום קיים פער של 50 נקודות בין שערי המניות של שתי החברות בבורסה כאשר שער המרכזית גבוה יותר. יש להניח כי השערים יתאזנו, שכן בעל מניה במרכזית יקבל מניה בת לירה בכלל. החברה המרכזית תהפוך לחברה בת של כלל, ומנהלה הכללי יהיה אהרון דברת כאשר יושב־ראש מועצת המנהלים יהיה אברהם פרידמן.

המחיר נקבע באמריקה. כמה שבועות אחרי העיסקה תגדיל כלל שוב את הונה, תוציא מניות לציבור בסכום של 30 מיליון לירות במחיר של 350 נקודות לערך. מחיר זה נקבע על סמך השווי של כלל לפני רכישת החברה המרכזית על נכסיה. הוא נקבע על־ידי שתי חברות אמריקניות גדולות העוסקות במכירת מניות בבורסה של ארה"ב.

חברות אלו הסכימו למכור בארה"ב את מניות כלל אותן תוציא במיוחד לשם כך. משלחות של שתי החברות, חברת וייס־וויזן וחברת רודס־לוב, ביקרו כבר לפני כשבועיים בארץ. הן הודיעו לכלל, אחרי בדיקת מאזני החברה, כי יהיו מוכנים למכור את המניות החדשות בארה"ב במחיר של 350 נקודות.

עם הרכישה יחלוש אהרון דברת על חברה שמחזורה מעל מיליארד לירות ו־היא החברה הפרטית להשקעות הגדולה ביותר בישראל.

טלוויזיה

שנה נזרקה לאשפה

מאורעות מצוינים של שנה שרמה

נעלמו מארכיון הטלוויזיה

בהתחלה ייחסו זאת לבאלאגן הרגיל השורר בטלוויזיה. במאים, עורכים ומפיקים שניגשו אל ארכיון הטלוויזיה כדי להוציא משם סרטים שצולמו בעבר על מנת להשתמש בהם שוב, פשוט לא יכלו למצוא את הסרטים המבוקשים. האחראים לארכיון ניסו להסביר זאת בתירוצים שונים: לוקחים חומר ולא מחזירים, מחזירים חומר לא למקומו ועוד כל מיני סיבות מסוג זה.

אבל לפתע התברר לעובדי הטלוויזיה כי כמעט כל החומר החסר בארכיון הוא חומר שצולם במהדורות החדשות של שנת תשל"ב. חקירה קצרה העלתה את הסיפור הבא. הראוי להיכלל בקובץ החדש של סיפורי חכמי חלם.

לקראת ראש־השנה תשל"ג הוטל על רון בן־ישי, הכתב הצבאי של הטלוויזיה לשעבר, שעמד לצאת לבון ככתב הטלוויזיה במערב גרמניה, להכין את יומן מאורעות השנה. רון נטל לעצמו לצורך זה כמה שבועות של עבודה, עבר על כל הסרטים שצולמו בתשל"ב, בחר מתוכם את הקטעים אותם רצה להכליל ביומן השנה.

לא לפגוע באיכות. התקנות בטלוויזיה מחייבות להכין העתק מכל סרט שרוצים להשתמש בו שוב. אולם כאשר עושים העתק מסרט מקורי, יש הרעה באיכות הסרט בשיעור של כעשרה אחוזים. נראה שרון לא רצה לפגוע באיכות יומן השנה, לכן במקום להכין העתקים מהסרטים שבחר, פשוט נטל את המקור והורה לחתוך ממנו קטעים.

יתכן שרון שמר בסוד עובדה זו מעובדי הטלוויזיה, כדי להסתמך עליו.

כאשר נודעה השערוריה בהנהלת הטלוויזיה היה כבר רון בן־ישי הרחק מגבולות ישראל. הוא כבר העביר לתבות מצולמות מבון. למרות זאת עלתה האשערות, נוכח חומרת המעשה שעשה בטרם עזב את הארץ, להחזירו לישראל על מנת לחקור את הפרשה ולמצוא את האשמים.

אולם נראה כי רגשות הבושה אצל המונים על הטלוויזיה, פן יתגלה קלונם ברבים, הם שמנעו את הפיכת הפרשה לשערוריה רבתי.

★ קצין־המשטרה הבכיר הסתער על אשת קצין־המשטרה הזוטר, ופיצח את ראשה באלתו

שוטר לשוטר – זאב

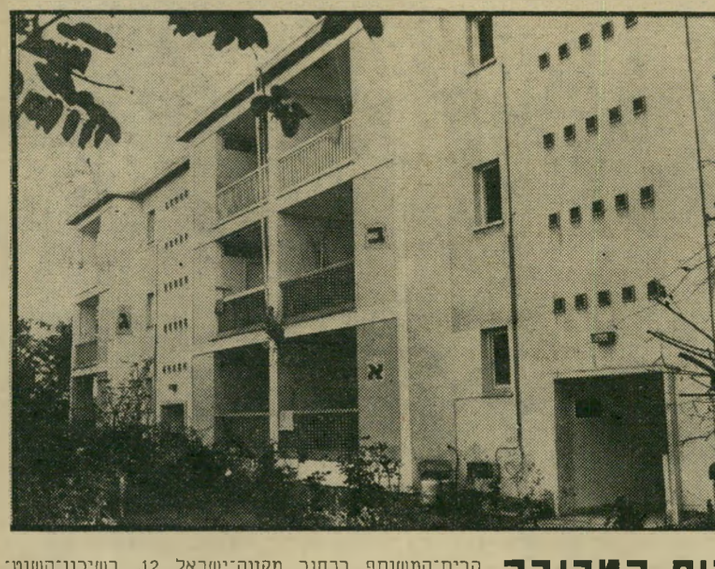

בית המריבה הבית־המשותף ברחוב מקווה־ישראל 12, בשיכון־השוטרים המסומנת "א", בתצלום היא דירתו של רב־פקד אלדג'ם. דירה "ב" היא דירת המסיבה. דירה "ג" בכניסה השניה בתצלום היא דירת משפחת גונן המוכה.

ב־פקד ז'ק אלדג'ם הסתער על הילדה בת ה־15, החל להכות אותה במגב־השמשות שהחזיק בידו אותו רגע. הילדה נפלה על המדרכה, החלה זועקת לעזרה. חבורת הילדים נפוצה בבהלה לכל עבר, צפתה מטווח־ביטחון בהסתערות המזעזעת.

הילדה, ברוריה גונן, לא השתתפה בהפגנה בלתי־חוקית, לא ניסתה להצית בית־עסק, או לחדור לגן־ביתה של ראש־הממשלה. בסך־הכל, איחרע מזלה להיות מעורבת בסיכסוך שכנים עם קצין המשטרה הנימרץ.

הוריה של הילדה, שצפו אותו רגע בטלוויזיה, יצאו, למישמע זעקות בתם, אל המירפסת. למראה ההתקפה, זינקו למטה אל חצר המערכה.

הם הכירו יפה את הקצין התוקף. שכן ברוריה היתה בתו של חברו לעבודה של התוקף — מפקח אייל גונן.

* * *

כ אשר ראה אלדג'ם את אביה של ברוריה מזנק לעברו, כתיגבורת לילדה, ביצע נסיגה מהירה.

אלא שהיתה זו נסיגה טקטית בלבד, לצורך מדרני־זציה של הציוד. תוך שניות, חזר וירד מדירתו שלו, באיתו

המכה התובע המישטרתי יעקב ז'ק אלדג'ם, נגדו נערכת חקירה מישטרתית בגלל התקרית בה היכה קצין מישטרה זוטר ואת אשתו ובתו.

בית־משותף, כשהוא חמוש, במקום מגבי שמשות, באלת המישטרה הרשמית שלו.

בשלב זה, כבר הגיעו כל השכנים למקום, מצפים, נרעשים ומתוחים, לי התפתחויות. שכן שלישי, פקד שימעון אלמוגי, ניסה להפריד בין הצדדים, אך לשווא.

הקרב היה קצר, כדברי השיר. מפקח גונן נחבל קשה בראשו וכתפו. אישתו זכתה בפציעה גולגלתה. יחד עם ברוריה, שנפצעה עוד קודם לכן, חוסלה משפחת גונן בשלמותה. רב־פקד אלדג'ם החזיר את אלתו לנדנה, חזר לדירתו שבעי הישגים.

הגוננים הובאו לבית־חולים, קיבלו טיפול. מפקח גונן נמצא במצב סביר, אם לא להחשיב את גאוותו הפגועה. אישתו, לעומת זאת, נאלצה לשכב שבועיים בבית, עד שהוצאו התפרים מראשה, ושבועיים נוספים, עד שנעלמו הפנסים הכחולים מסביב לעיניה. גם פנסיה של ברוריה כבו באיטיות די משוועת.

* * *

ס יכסוך השכנים המפוצץ, בשיכון השוטרים בחולון, החל שבוע לפני הקרב הגדול, כאשר אחד מבני הדיירים, חיים משה בן ה־18, הזמין חברה לי מסיבת ליל שישי.

המסיבה לא היתה אולי רועשת יותר ממסיבות אחרות — אולם לרוע־מזלם של המשתתפים שכבה אותו יום אימו של רב־פקד אלדג'ם — שדירתו נמצאה מתחת לדירת המסיבה — חולה.

כבר כשעלו החבר'ה הצוהלים — כולם ילדיהם של קציני מישטרה — במעלה־המדרגות, ברוב רעש והמולה, יצא אליהם אלדג'ם הניזעם, ביקש מהם בכמה צעקות חינוכיות להפסיק לצעוק, הזהיר במיקצועיות, כי יזמין ניידת.

הצעירים השתדלו — לדבריהם לפחות — להתחשב בבקשתו, לא להגזים במהולה. השתדלותם, מכל מקום, לא הספיקה כנראה. לפתע נשמע צילצול בדלת. בפתח עמד השכן מהדירה מלמטה.

רב־פקד אלדג'ם — עורך־דין במיקצועו, המשמש בין היתר כתובע המישטרתי במישפטים מישמעתיים של המישטרה — התפרץ לדירה, איים לנפץ את הפטיפון והתקליטים הרעשניים. כי המחשה, נטל את התקליט שהיה אותו רגע על הפטיפון, ניפץ אותו לרסיסים על הריצפה.

* * *

ב עת התקליט היתה לא אחרת מאשר ברוריה גונן. דרגתו הנכבדה של המנפץ לא הרשימה אותה. היא התייצבה מולו, הודיעה לו שתתבע ממנו את דמי התקליט.

בתשובה, החטיף לה התובע המישטרתי סטירת־לחי מהדהדת.

בכך, הצליח פחות או יותר להשיג את מטרתו. המסיבה הושבתה, והרעש פסק, בערך.

אך לא המהומה שחוללה הסטירה. למחרת אחר־הצהריים התאספו הצעירים בחצר הבית, שוחחו על תקרית ליל־אמש. מלכה, ביתו של הקצין המפוצץ, שצפתה בשקט באסיפה ממירפסת דירתה, זכתה בפי ברוריה בכינוי שאפה.

בתגובה, החזירה לברוריה מאוצרה שלה. אחיה של מלכה יצא לתת לדברי אחותו מישנה תוקף, כשסכין בידו — אולם אביו מיהר לגוררו בחזרה הביתה. גם בדברים טובים, יעני, לא צריך להגזים.

* * *

ז ה היה הרקע, מאז, במשך שישה ימים, היה שיכון־השוטרים שרוי במתח — עד שנפרץ בקרב־התגמול הגדול, בו הובסה מישפחת גונן בצורה מוחצת.

עתה, חזר השקט לשיכון. בני משפחת גונן מעדיפים לישכוח את העניין, לקבור את החרב. לפחות, הם מעדיפים שאלדג'ם יקבור את האלה. מה שבטוח בטוח. מכל מקום, הם הודו שאין בכוונתם להגיש תביעת־נזיקין נגדו.

פחות סלחני היה מטה משטרת תל־אביב. לדברי דובר המחוז, סגן־ניצב עמוס אריכא, נרשמה התקרית באופן רשמי, ונגד רב־פקד ז'ק אלדג'ם, התובע במישפטים מישמעתיים, נפתחה חקירה מישמעתית.

השאלה היא רק, אם יוחלט להעמידו לדין מישמעתי — מי יתבע את התובע.

אלה הם 30 מבין 36 ילדיו של חוסיין עבד־אל־כרים - הגבר הפורה

בית חרושת לילדים

"לפני שלושים וכמה שנים לקחתי לי את האשה הראשונה שלי, סובחייה. אלהים היה טוב אלי. תיכף הרבצתי בן. קראתי לו עלי.

"אחר כך, באו הילדים כל שנה. אחד אחרי השני. לפני עשרים שנה, לקחתי עוד אשה. את לוטפייה. נתנה לי 12 בנים ובנות.

"לפני 13 שנה לקחתי אשה שלישית — את ליילה. גם היא, ברוך אללה, הביאה לי אולי עשרה ילדים, בערך. הבן האחרון נולד לפני שנה.

"אבל אני לא רוצה לגמור כבר. אני היום רק בן 54, ויש לי עוד הרבה כוח, יבורך אללה."

יבורך, יבורך. בהחלט יבורך. עד היום, העניק אללה לחוסיין עבד־אל־כרים 36 ילדים, זיכהו בתואר הגבר הפורה ביותר בישראל. בעוד לישראלים אחרים מקימים משפחות, עוסק עבד בהקמת שבט פרטי משל עצמו.

★

הדיחה הגדולה בכל העסק הענף הזה, היא העובדה שחוסיין עצמו הינו בן יחיד בים של בנות. למעשה, זוהי הסיבה לפוריותו הגדולה.

אביו של חוסיין, עבד אל־כרים, היה חלוץ, הגיע עם הוריו ואחיו, בסוף המאה הקודמת, לגיבעה הגלילית השוממה, בה מתגוררת המשפחה עד היום:

"לא היה כאן כלום," מספר הישיש, בסיגנון ישישי מלבב וחלוצי כל העולם. "אנחנו היינו הראשונים שהתיישבנו פה."

עם שנים, מתה משפחתו של החלוץ, והוא נותר בודד בעולם. הוא החליט לייקים משפחה משל עצמו, אך אללה לא עמד לצידו. ארבע נשים נשא עבד — וכולן הביאו לו בנות. בנות, ושוב בנות. לבסוף, יצא גם בן אחד, לרפואה.

היה זה חוסיין — והוא היה תקוותו היחידה של הגזע.

"כשהיית עוד פספוס," נזכר בעל בית־החרושת לילדים, "לקח אותי אבא שלי על הידיים, הסתכל בי ככה, ואמר לי: ,אתה תעשה שבט של עבד אל־כרים, יא ג'אחש.' אתה שומע אותי?'

"וולא, לקחתי את הדברים של אבא שלי ללב, ונשבעתי להקים שבט, שיפאר את שמו.

"והנה — נשבעתי, ועשיתי. בעזרת אללה, יבורך שמו."

★

כיום, מונה השבט מניין נכבד של 54 איש: חוסיין, שלוש נשיו, ו־36 ילדיו. וכן משפחותיהם של שני ילדיו הגדולים, שנישאו כבר. וכמובן אביו — שהיה אחראי לכל התוספת — ושתיים מארבע נשותיו של אביו, שנותרו בחיים.

"עכשיו, אני רוצה להקים כפר משלי," מספר אביהם של 17 הבנים ו־19 הבנות. "אבא שלי יהיה המוכתר, כל עוד הוא חי. אחר כך, אני אהיה המוכתר. וכל התושבים יהיו הילדים והנכדים שלי."

ילדיו תומכים ברעיון בהתלהבות. בנו בכורו, עלי, הוא כיום בן 32 בלבד — וכבר אב לשישה ילדים. לבן השני, מוחמד, יש כבר שני ילדים.

משפחת אל־כרים מתגוררת בארבעה בתים ומספר צריפים על גבעה חשופה, הנקרית חירבת משרפה, והנמצאית בין בית־לחם הגלילית לבין הכפר הערבי חג'אג'ארה — במרחק חמישה ק"מ מהראשונה, וארבעה ק"מ מהשנייה. כל בוקר, יוצאים 28 מבין

זהו המיפעל המייצר ילדים בשיטת הסרט־הנע — חוסיין עבד־אל־כרים בחברת נשותיו: לידו, ליילה, הטרייה שבהן. לשמאלה לוטפיה, ואחריה סובחייה. מאחור, צריף רעוע המשמש כמעטבח לשבט. המשפחה הפורייה נאלצת להצטופף עד תריסר נפשות בחדר, בגלל איסור מצד השילטונות לבנות במקום.

ביותר בישראל

הילדים ברגל לבית־הספר בחג׳אג׳ארה, חוזרים אחרי־הצהרים אותו מרחק.

★

תלונן תעשיין הילדים: „פנינו ל־מועצה המקומית נהלל, שאליה אנחנו שייכים. ביקשנו רשות להקים פה כפר. אמרו לנו שאי־אפשר. חירבת משרפה רחוקה מהכביש, והם אומרים שאי־אפשר לסלול אלינו דרך. הם רוצים שנעבור לאדמות הקרובות לכפר חג׳אג׳ארה, ושם נקים את הכפר שלנו.

„אבל שם האדמות שייכות לממשלה, וכדי להקים בית צריכים לשלם 5,000 ל״י לכל מגרש. אנחנו 54 איש. זאת אומרת שאנחנו צריכים להקים שישה־שיבעה בתים. רק המגרשים יעלו לנו איזה 35 אלף. כאן זה אדמות שלנו. להקים בית באדמה שלנו לא יעלה לנו גרוש, חוץ מהחומרים.

„הם רוצים שנעזוב את המקום ונלך לגור במקום אחר,״ נאנח חוסיין. „אבל אנחנו השקענו כל־כך הרבה במקום זה. אני בעצמי הבאתי מהנדס לכאן והעברתי צינור מים. שילמתי לו 20 אלף ל״י. איש לא עזר לי בזה. הכל היה מהכיס „גם כשבנו את בית־הספר בחג׳אג׳ארה, הין לי כבר אז איזה 20 ילדים בגיל בית־ספר, כשבכפר עצמו אין יותר מ־150 ילדים שלומדים. אז השתתפתי בחלק מהכסף בשביל לבנות אותו.״

לחוסיין עבד־אל־כרים כעשרים דונם אדמה משלו. חוץ לזה הוא חוכר מהמדינה מאה דונם נוספים, ויש לו גם עדר של כחמישים עיזים.

בניו המבוגרים עובדים מחוץ לבית. עלי, הבכור, עובד בקיבוץ סוללים. מוחמד עובד בתחנת־דלק בקריית־ביאליק.

„לא יחסר לי כלום, אם הממשלה רק תרשה לי לבנות בתים,״ אומר חוסיין. „אבל גם אם היא לא תרשה — אני בין כה וכה אשאר. לא אבנה בתים — ואמשיך לגור כפי שאני גר כמו חורגים. זה האדמה שלי — ופה אני נשאר.״

המילה האחרונה, אכן, היתה של אבא שלו: „הייתי בעצמי ממשיך לנסות ל־הקים את השבט.״ גילה עבד אל־כרים. הנראה רענן וחסון למרות שמונים שנו־תיו, „אבל אני לא רוצה לקחת עוד אשה, בגלי — והנשים שלי כבר זקנות מדי. ומלבד זה — אני רואה שהבן שלי, חוסיין, מסתדר טוב בלעדי, ברוך אללה.״ ברוך הוא וברוך שמו.

(המשך מעמוד 17)

במאמר־ביקורת שהופיע בגליון מורשת בחודש שעבר, כתב דב לוין — ידידו ומבאי־ביתו של אבא קובנר:

„לגבי התנהגותם של שני אישים, רחו־קים זה מזה כרחוק מזרח ממערב, מש־איר זיידל את השאלה פתוחה. האחד, ראש הגיטו יעקב גנס: האם היה קדוש או בוגד, שואל הוא — ועונה: אין ב־כוחי להשיב על כך.

„השני, ייבדל לחיים ארוכים, הוא מפק־דה האחרון של המחתרת הלוחמת פ.פ.או. — אבא קובנר — שלפי טענת המחבר לא קיים הבטחתו לצרף את קבוצת עקי־בא ליציאה ליער, לאבא ולהיסטוריה פית־רונים, סתם ולא פירש המחבר.

צירוף מזעזע זה של מפקד הגיטו הח־שוד בבגידה, גנס — עם קובנר — ועוד בביטאון שאבא קובנר הינו חבר המער־כת שלו — מלמד עד כמה מרחיקים ה־חשדות לכת.

פגישה ★ היסטורית

מ דוע לא דיבר זיידל עד כה? והרי נפגש עם קובנר פעמים רבות לפני כן — ובידידות רבה.

הילל זיידל הסביר השבוע, כי שתק עד שנכנע ללחץ חברי תנועת עקיבא, ש־דרשו ממנו לספר את האמת. אולם גם אז, לא רצה לפרסם עובדות, חיכה עד שיכתוב את תולדות חייו. במס־גרת זו, תיאר גם את פרשת קובנר.

לאחר קרוב ל־30 שנה, לאחר ארבע מהדורות של האשמות — נפגשו סוף־סוף, ביום הראשון בשבוע שעבר, אבא קובנר והילל זיידל לשיחה בנושא ההאש־מות.

וכפי שניתן היה לחשוש — נסתיימה הפגישה ההיסטורית בשתי גירסאות.

לדברי זיידל, לא זכר כלל קובנר את ההחלטה בעניין קבוצת עקיבא — לא זכר כלל כי היתה קבוצת עקיבא בגיטו — לא זכר כלל את זיידל. קובנר רק התרעם מאוד על הפירסום, טען כי מקו־רו באי־הבנה מצד זיידל.

גירסת קובנר הפוכה לחלוטין. לדבריו, הסכים זיידל, בפגישה, לשנות את גירסת הספר, שגרם לקובנר עוול אישי וציבורי משווע. קובנר גם תבע פגישה עם ניצולי קבוצת עקיבא, לבדיקת הפרשה כולה.

מעט שגיאות וכשלונות. אולם שום יחי־דה, ושום אדם שהיו תחת פיקודי — לא הופקרו. בשום מצב.

רק מן הספר נודע לי כי קיים גוף כ־זה, עקיבא, כל התיאור של זיידל — הוא מהירהורי ליבו האומלל של אדם, שהיה בסיטואציה שאינני יודע מהי.

חקרתיו, בפגישתנו, היכן נפגשנו ב־גיטו, לדבריו. המקום שהוא מתאר — היה המיפקדה האחרונה שלנו, שם נלחמ־נו עד הרגע האחרון. שאלתיו היכן היה עם קבוצתו אז. הוא אמר כי היו במרתף. אין איש בין לוחמי הפ.פ.או. שאינו יודע, כי היתה פקודה שכולם יהיו רק בעמדות־קרב. איש לא היה במרתף.

נקודה נוספת: ממתי זה לתעלות־ביוב יש מפתחות?

הייתי אחרון הלוחמים שעזב דרך תע־לה זו. אלו שהיו עמי, זוכרים כמה סע־מים שינינו א תשעת היציאה, כי רצינו להילחם עד הסוף.

זיידל סיפר לי בפגישתנו, כי חזר לגי־טו מהיער החדש הזה, הלא־מוכר לי. אם כך היה — הייתי משלם כל סכום, כדי שיובילנו לשם.

כל יחידה קרבית קיבלה את ההודעה על שעת היציאה, ויצאה בזמן. לא הפקר־נו איש. ישבתי אמש עם אשתי ועם רוז־קה קורצ׳אק,* ניסינו להיזכר מתי אנו יצאנו: זה לא יכול היה להיות בחמש בבוקר, כמו שזיידל טוען שקבענו לו. היציאה היתה בערב, עם דימדומים, לפ־ני העוצר. בתעלות זחלנו עוד שעתיים. אילו יצאנו בחמש בבוקר — היינו מתג־לים מייד בבוקר.

אני גם זוכר ברור כי כשיצאנו, חיפשו אותנו בזרקורים.

אני כמעט בטוח כי היה זה בערב ש־למחרת הבוקר, אליו מתכוון זיידל.

זאת ועוד: אחרי שהגענו ליער, התברר כי חסר חלק מן הלוחמים. שלחנו סיירים — כולל את ויטקה אשתי — להביא את החסרים. כולם הובאו.

הייתכן שאגלה לאדם שלא היכרתיו מקום־יציאה סודי — אותו לא גילינו ל־איש? אינני יודע מדוע התרשם זיידל כי דיבר עמי אז, בגיטו.

עוד תמוהה בעיני יציאתו הקודמת ל־יער, לפני שחזר לגיטו. זה לא היה בפ־קודתי. מדוע לא לקח אז את חבריו — אם הוא כה נאמן להם?

לדעתי, משהו מעיק עליו. ייתכן שבא לביוב לפני שבאנו — ואחר פחד לחפש

זיידל מכחיש דברים אלה, טוען כי הסכים רק להוסיף את ההסבר כי היתה אי־הבנה טרגית מצד קובנר — אולם אינו מוכן לחזור בו מאף עובדה — ויש לו עדים לכולן.

קובנר, שהפר השבוע את שתי קתו הממושכת, דחה טענות אלו מכל וכל. בשיחה ממושכת עם כתב העולם הזה, בביתו בקיבוץ עין־החורש — בה השתתפה גם אשתו ויטקה, שהיתה קשורה ב־מחתרת בגיטו — סיפר:

עד לשיחה שלו עמי, האמנתי כי זיידל פעל בתום־לב.

הערב ימלאו 31 שנה ליום בו יסדתי את האירגון היהודי הלוחם. היו לי לא אותנו, תחת מסר הירויות.

עד כאן, סיפורו של קובנר.

מדוע לא בירר קובנר עניין זה עד עתה.

לדבריו, סנה לניסן רזניק, ביקש כי גדעון האוזנר יהיה בורר ביניהם.

אך רזניק הציע כי קודם תהיה פגישה בין שלושתם. מסיבות מקריות, לא יצאה פגישה זו לפועל.

עתה, יש לצפות לסיבוב הבא — הזמי־נה בין אבא קובנר לקבוצת עקיבא.

האם תיפתר, בפגישה זו, חידת לכידתה של הקבוצה בגיטו?

האם יטוהר שמו של גיבור המחתרת?

* מלוחמות הגיטו, מחברת הספר להבות באפר.

הקבוצה שנולכדה

אלה הם חברי קיבוץ עקיבא בווילנה, בתצלום מלפני המילחמה. עם כיבוש פולין, הוכנסו עם שאר יהודי העיר לגיטו וילנה. זיידל טוען כי הצליח למלט חלק מהקבוצה החוצה.

במדינה

משפט

חובבת החראקות

הצעירה גרמה לתאונה — והושיבה את ידידה ליד ההגה, כדי שיחמוק את העונש במקומה.

חובבי החראקות הם לרוב צעירים חר־לי־הגה, שלמרות שאין להם עדיין רש־יון־נהיגה, הרי שרמת־הביצועים שלהם, מאחורי ההגה, הינה ללא דופי. אבל ל־אסתר שרמה בת ה־18, ממושב אליכין שליד חדרה, לא היה אפילו יתרון זה: לא רק שלא היה לה רשיון — גם ידע בנושא לא היה לה.

התנדבות נמהרת. למרות זאת, הח־ליטה הצעירה לצאת לחראקה קלה — ועוד במכונית צבאית. היה זה טנדר צב־אי, שהיה ברשותו של ידידה החייל.

הידיד לא היסס לנדב לידיה את ה־הגה. היה זה בשעת לילה רומנטית, בר־חוב המיתנדב באפקה, שמצפון לתל־אביב.

ההתנדבות הנימהרת ברחוב המיתנדב הסתיימה במהירות, כאשר ניסתה אסתר לבצע סיבוב שמאלה במהירות מופרזת. היא מצאה את עצמה פנים אל פנים עם סוניה דוניץ, דיירת בית מספר 3 באותו רחוב, לאחר שסיימה את הסיבוב בהת־נגשות עזה בגדר בית.

נשברה בחקירה. השכנים יצאו ה־חוצה מבוהלים, אולם אסתר וידידה היו זריזים יותר, הספיקו להחליף את מקו־מות־הישיבה שלהם בטרם הגיע מישהו. „איבדתי את השליטה,״ טען הנהג ה־חוקי בשלוה בפני השוטרים — בעוד אס־תר מיצטנפת לה בביישנות בפינתה.

אך דווקא היא משכה את תשומת־ליבו של החוקר המישטרתי. בחקירתה, נישב־רה, הודתה כי היתה זו היא שהפגישה את המכונית הצבאית בכותל, לא הידיד.

שופט־התעבורה צבי נוסנבלאט החליט לדחות את האושר הנכסף, פסל את אסתר מלקבל רשיון־נהיגה למשך שנה. באשר לקנס, הסתפק ב־150 ל״י, לאחר ששוכ־נע השופט מדברי סניגורה, עורך־הדין דרור מקרין, אשר סיפר בבית־המישפט כי היא עובדת כאומנת. מוסרת את מלוא משכורתה לבני־מישפחתה שבמושב. כן גילה, כי חובבת הרכב הצבאי שוחררה משירות צבאי כדי לתמוך בבני־מישפח־תה.

יחסי־עבודה

סחטן או קרבן?

פועל ערבי הגיש תביעה נגד ציון לוי, בעלים של מיסעדת „ציון״ המפורסמת וזה טוען: „נסיון סחיטה!״

מסעדת ציון המפורסמת בכרם־התימנים ידועה לאלפי תל־אביבים בשל מטבחה ה־מעולה. אולם בעל המסעדה, ציון לוי, נהג תמיד להתאגות גם בעובדה אחרת: בהיותו מראשוני המעבידים שהעסיקו ער־בים אצלם.

השבוע, נפגע ציון דווקא במקור־גאוו־תו זה.

נכוויתי. עלי איברהים (25) עבד אצל ציון למעלה משנתיים, כשוטף־כלים. הוא התחיל, לדבריו, ב־550 ל״י לחודש, הגיע עד 750. יום עבודתו נמשך 11 שעות, שבעה ימים בשבוע.

מספר איברהים: „פעם ניכוויתי ממי־אש. הלכתי לרופא והוא נתן לי שבו־עיים בבית. ציון אמר לי: ,לא בא בחש־בון. או שתישאר בבית בכלל — או ש־תבוא לעבוד. אז באתי לעבוד.

„במישמרת לילה, הייתי עובד משעה שתיים בצהריים עד אחת וחצי בלילה. על העבודה שעשיתי בלילה, לא קיבלתי שום תוספת. ציון אמר לי שלא מגיע לי כלום.

„ככה זה נמשך שנים. אני מבקש תוס־פת — והוא לא נותן.

„גם חופשה לא קיבלתי. פעם רציתי לנסות: יצאתי במוצאי־שבת. אז הוא אמר שאם לא אחזור, יוריד לי 50 ל״י, מהמשכורת.

„לבסוף הוא החתים אותי על נייר, ש־

(המשך בעמוד 26)

במדינה

(המשך מעמוד 25)

אני בכלל לא יודע לקרוא אותו. אמרו לי ששם כתוב שאין לי ממנו שום דרישות. אני חתמתי. ידעתי מה כתוב שם?"

פיצויים, זכו השאר. עתה פנה עלי איברהים לבית־הדין לעבודה. סניגורו, עורך־הדין אהרן ברקאי, תובע בשם הפועל הערבי כי ציון לוי יפצה אותו בדמי־פיטורין, בתשלומים עבור חופשה שנתית, ובפיצויים עבור הלנת־שכר. בסך־הכל ב־2,650 ל"י.

לציון עצמו סיפור שונה: "אצלי מקבלים העובדים 1500—2000 לירות לחודש. גם שוטפי־כלים. אני עשיתי ביטוחים עבור העובדים שלי."

איזה ביטוחים?

"ביטוח מקיף," מסביר ציון, "נגד דרישות פיצויים עבור נזקים העלולים לקרות לעובדים ולכל אחד אחר."

ומה בדבר הביטוחים הסוציאליים למיניהם?

"יש לי כל מיני ניירות," מסביר ציון. "איברהים סתם רוצה לסחוט ממני כסף."

דיעות

תעשיית ההפלות

סיפר צרפתי, שהגיע לישראל במסגרת מחקרו הבינלאומי על תעשיית־ההפלות, מספר על גילויי המזעזעים

הן מגיעות מכל רחבי אירופה. חברות־התעופה אף מציעות להן טיסות בתערי־פים מיוחדים, והמחזה הפך כבר לשיגרתי בנמל־התעופה היתרו של לונדון: צעירות שנכנסו להריון לא־מתוכנן, מגיעות עם בוקר, נוסעות למדפאה, מבצעות את ההפלה, ולמחרת טסות בחזרה לארצן.

המיבצע נערך בשיתוף עם גינקולוגים בעלי מרפאות פרטיות בלונדון. במחיר 200 לירות שטרלינג, הם מספקים ללקוחותיהם שירות מלא — הסעה מנמל־התעופה, בדיקה פסיכולוגית לפני הטיפול, ההפלה עצמה, בית־מלון ללילה, ומונית בחזרה לנמל־התעופה, בבוקר שלמחרת.

כן, אבל... תעשיית־ההפלות, שהפכה לעסק־ענק באותן ארצות שבהן הדבר חוקי — כמו באנגליה, כיום, היא נושא מחקרו הבינלאומי של הסופר והעיתונאי הצרפתי ריימונד דארול, השוהה בימים אלה בישראל, לצורך חקירת־הנושא כאן.

איך הגיע גבר לתחום הנשיי הזה?

"בעקבות מקרה שקרה לי בשטוקהולם," מספר דארול הממושקף והקרח. "נתקלתי שם בזוג צעירים מצרפת שהגיעו כדי לעשות לבחורה הפלה, וביקשו את עזרתי. התעניינתי אצל חברים. זה היה בסוף 1968. בשוודיה היו אז קשיים בביצוע הפלות. כל החברים שלי סיפרו שנשותיהם נוסעות למטרה זו דווקא לפולין. "התפלאתי. שאלתי את הצעיר מה פתאום בא לשוודיה. ואז הוא סיפר לי שהוא הבחורה שלו נסעו לשווייץ. הם היו אצל 11 רופאים פרטיים מפורסמים, אבל הסתבר שלזרים לא עושים הפלות בשווייץ. והרופא האחרון שאצלו היו, הציע להם לנסוע לשוודיה.

"הנבל עשה זאת רק כדי להיפטר מהם. ראיתי אותם עוזבים את הארץ בחזרה לצרפת מיואשים לגמרי — כאילו כל מה שנותר להם לעשות, זה להתאבד.

"הייתי מזועזע מהצורה שבה רימה אותם הרופא השווייצרי, והחלטתי להיכנס לנושא."

קשיים. סיכום דיעותיו, עד כה: "זה נשמע אולי מוזר," אומר דארול. "אבל בפולין הסוציאליסטית יש יותר חופש בשטח זה מאשר במערב־אירופה. נשים פולניות שמצבן הכלכלי קשה, יכולות לעשות את זה בחינם. למי שרוצה רופא פרטי, המחיר הוא בערך כמו משכורת חודשית של מזכירה."

התנאים הנוחים ביותר, לדברי דארול, שוררים כיום במדינת ניו־יורק. אשה נשואה הרוצה להפיל, לא צריכה אפילו אישור של בעלה. רווקה שעברה את גיל 18 — יכולה לעשות זאת בלי ידיעת הוריה. המחירים שונים מרופא לרופא.

בעיות ביפאן. ביפאן, יותר מבכל ארץ אחרת, ניתקל דארול בקשיים במציאת בחורה שתסכים לשוחח אתו על ההפלות שלה. בדרך כלל נהג להתקשר עם נשים שהפילו באמצעות המתורגמנית שלו, שהיתה מפגישה אותו עם חברותיה. מספר הסופר: "הן השתוקקו לדבר אתי — מה שמוכיח שיש צורך לדבר על הנושא המכאיב הזה. כך בגלל האיסור החברתי הן אינן יכולות."

מלבד ביפאן, כשביקש מהמתורגמנית שלו להפגיש אותו עם אחת מחברותיה שביצעה הפלה מלאכותית — הסמיקה זו, היססה, ולבסוף פלטה: "אני אספר לך על ההפלה שאני עשיתי." "היא העדיפה לדבר על עצמה — מאשר לפנות לחברה," נאנח דארול.

הצניעות היפאנית, לדבריו, גורמת גם לאחוז הגבוה של ההפלות בארץ זו. הנשים — אפילו צעירות מודרניות — פשוט מתביישות להיכנס לבית־מרקחת לקנות גלולות נגד הריון.

בעזרת מסרגה. המצב הנורא ביותר, בתחום ההפלות, שורר בצרפת, בה נחשב הדבר לפשע פלילי עד היום.

ב־1942, בתקופת שלטונו של המרשל פטן — נחשבה ההפלה לפשע נגד המדינה, שעונשו מוות. אשה שנתפסה אחרי שהפילה — הוצאה־להורג. עוד באוקטובר 1971 נשפטה בפאריז אשה שביצעה הפלה מלאכותית. היה זה משפט דרמאטי: בפעם הראשונה בהיסטוריה, סירב השופט להטיל על הנאשמת את עונש המאסר הקבוע בחוק. "על הצעירה הלשין החבר שלה, שרצה לנקום בה על שלא רצתה להמשיך ולקיים אתו יחסים," מספר דארול (52), נשוי (בשנייה) ואב לשניים.

אולם החוק נשאר חוק. ותוצאותו, עד עצם היום הזה: בחורות צרפתיות שאין להן כסף כדי ללכת לאחת המרפאות הפרטיות המפוארות — שבהן המחירים מגיעים לסכומים השווים לשלוש משכורות חודשיות של מזכירה — הולכות תם שירות מלא — הסעה מנמל־התעופה, בדיקה פסיכולוגית לפני הטיפול, ההפלה עצמה, בית־מלון ללילה, ומונית בחזרה לנמל־התעופה, בבוקר שלמחרת.

כן, אבל... תעשיית־ההפלות, שהפכה לעסק־ענק באותן ארצות שבהן הדבר חוקי — כמו באנגליה, כיום, היא נושא מחקרו הבינלאומי של הסופר והעיתונאי הצרפתי ריימונד דארול, השוהה בימים אלה בישראל, לצורך חקירת־הנושא כאן.

איך הגיע גבר לתחום הנשיי הזה?

"בעקבות מקרה שקרה לי בשטוקהולם," מספר דארול הממושקף והקרח. "נתקלתי שם בזוג צעירים מצרפת שהגיעו כדי לעשות לבחורה הפלה, וביקשו את עזרתי. התעניינתי אצל חברים. זה היה בסוף 1968. בשוודיה היו אז קשיים בביצוע הפלות. כל החברים שלי סיפרו שנשותיהם נוסעות למטרה זו דווקא לפולין. "התפלאתי. שאלתי את הצעיר מה פתאום בא לשוודיה. ואז הוא סיפר לי שהוא הבחורה שלו נסעו לשווייץ. הם היו אצל 11 רופאים פרטיים מפורסמים, אבל הסתבר שלזרים לא עושים הפלות בשווייץ. והרופא האחרון שאצלו היו, הציע להם לנסוע לשוודיה.

"הנבל עשה זאת רק כדי להיפטר מהם. ראיתי אותם עוזבים את הארץ בחזרה לצרפת מיואשים לגמרי — כאילו כל מה שנותר להם לעשות, זה להתאבד.

"הייתי מזועזע מהצורה שבה רימה אותם הרופא השווייצרי, והחלטתי להיכנס לנושא."

קשיים. סיכום דיעותיו, עד כה: "זה נשמע אולי מוזר," אומר דארול. "אבל בפולין הסוציאליסטית יש יותר חופש בשטח זה מאשר במערב־אירופה. נשים פולניות שמצבן הכלכלי קשה, יכולות לעשות את זה בחינם. למי שרוצה רופא פרטי, המחיר הוא בערך כמו משכורת חודשית של מזכירה."

התנאים הנוחים ביותר, לדברי דארול, שוררים כיום במדינת ניו־יורק. אשה נשואה הרוצה להפיל, לא צריכה אפילו אישור של בעלה. רווקה שעברה את גיל 18 — יכולה לעשות זאת בלי ידיעת הוריה. המחירים שונים מרופא לרופא.

בעיות ביפאן. ביפאן, יותר מבכל ארץ אחרת, ניתקל דארול בקשיים במציאת בחורה שתסכים לשוחח אתו על ההפלות שלה. בדרך כלל נהג להתקשר עם נשים שהפילו באמצעות המתורגמנית שלו, שהיתה מפגישה אותו עם חברותיה. מספר הסופר: "הן השתוקקו לדבר אתי — מה שמוכיח שיש צורך לדבר על הנושא המכאיב הזה. כך בגלל האיסור החברתי הן אינן יכולות."

מלבד ביפאן, כשביקש מהמתורגמנית שלו להפגיש אותו עם אחת מחברותיה שביצעה הפלה מלאכותית — הסמיקה זו, היססה, ולבסוף פלטה: "אני אספר לך על ההפלה שאני עשיתי." "היא העדיפה לדבר על עצמה — מאשר לפנות לחברה," נאנח דארול.

הצניעות היפאנית, לדבריו, גורמת גם לאחוז הגבוה של ההפלות בארץ זו. הנשים — אפילו צעירות מודרניות — פשוט מתביישות להיכנס לבית־מרקחת

חוקר־ההפלות דארול, אשתו וילדיהם
העונש על הפלה — גזר־דין מוות

הפגנת זעם

ההפצצות האמריקניות האחרונות על וויט־נאם לא היו כדוגמתן לזוועה ולאכזריות.

נציגי עם וויט־נאם פונים בזעקה לעולם כולו להתנגד לרצח־העם שמבצע המימשל האמריקני.

התעלמות נשיא ארצות־הברית מהסכם השלום שהושג לפני הבחירות לנשיאות, הוא מעשה רמיה המעורר תדהמה ומחאה ברחבי העולם ובישראל.

הפגנת זעם תתקיים בתל־אביב ביום רביעי, 27 בדצמבר בשעה 5 אחר הצהריים, מול שגרירות ארצות־הברית, ברח' הירקון פינת רחוב שלום־עליכם.

יופסקו הפצצות ההשמדה

על וויט־נאם!

תקיים ארצות־הברית את ההסכם לסיום המלחמה!

יוצאו הצבאות האמריקאיים מוויט־נאם!

אל תחריש מול פשע רצח־עם!!

הוועד המאוחד לסולידריות עם וויט־נאם

ת.ד. 4216 תל־אביב.

למילדות, המבצעות את הניתוח באמצעות מסרגה או צינור־גומי.

צנזורה

מספרים חדים

ומוח קהה

מה כבר אפשר לדרוש מחצנזור עצמו — כאשר סופרים מצדדים גם הם בהפעלת צנזורה על חבריהם?

רבבות צופי־הטלוויזיה, המכירים את ההומור של אפריים („חד־גדיא") קישון בכתב, היו בטוחים, בשבוע שעבר, שהם רואים לנגד עיניהם הדגמה חייה. לרבים מהם לא היה ספק, כי ההומוריסטן המוכר שר מציג בפניהם סאטירה נוקבת על אותה סתירה עלובה — אינטלקטואל פא־שיסטי, המטיף לדיכוי האינטלקט והרוח באמצעי־כפייה.

הם טעו. לא היתה זו סאטירה, אלא אמת עצובה: בתוכנית לילי־שישי שדנה בבעיית־הצנזורה על סרטים ומחזות, הביע קישון במלוא הרצינות את מלוא תמיכתו בהמשך קיומה של הצנזורה. מא־חר שהיא לא קיצצה מעולם בחומר שלו, לא ראה בה קישון כל נזק. נראה שקישון באמת לא הבין, שסרטן הקיצוצים אינו נעצר בשום גבול, ומחר, יגיע גם אליו.

כניעה לדתיים. תוכנית הטלוויזיה באה בתגובה על החלטת ממשלת ישראל — שהתקבלה בקולותיהם של השרים ה־דתיים, ובהיעדרם המכוון של הלא־דתיים — שעם־ישראל זקוק להמשך הצנזורה על הסרטים והמחזות המוצגים בפניו.

ואם סופר בישראל הירשה לעצמו לה־ביע דיעה כזו — מה כבר אפשר היה לדרוש מהצנזור הראשי, לוי גרי?

גרי, עליו אומרת השמועה כי הצמיח כבר שורשים בתוך כיסאו הנצחי, הגן על

אוהב־צנזורה קישון
בדיחה עצובה

עמדתו באומץ־לב: „ללא צנזורה היתה המישטרה נכנסת ומפסיקה הצגה באמצע עד לבירור משפטי" הסביר. כלומר, צריך עוד להיות אשירי־תודה לצנזורה.

אך טענתו השנייה עולה אפילו על הראשונה: „מדוע אסור לי להיות צנ־זור — ומותר לאיזה סופר לעסוק בגסט־רונומיה?"

התשובה, לידיעתו של הצנזור: כא־שר משהו אינו מוצא־חן בעיני מר גרי — הוא מחליט עבור כל העם שזה פסול. ואילו כאשר משהו אינו מוצא־חן בעיני אותו הסופר שעוסק בגסטרונומיה — עמוס קינן, במקרה זה — הוא יכול לכל היותר לכתוב שזה אינו מוצא־חן בעיניו, אבל אינו אוסר זאת על איש.

או במילים ברורות יותר: עמוס קינן משתמש בעט. לוי גרי משתמש באקדח שהמדינה נתנה בידיו.

הבדל קטן. אבל אילו היה הצנזור הראשי מבין אותו — היה צריך ודאי להחליף מקצוע.

על טענתו הציורית של גרי, כי „הוא וחבריו מטאטאים את המדרכה לפני בי־תם" — הגיב צופה: „צריך לקוות רק שיעברו בקרוב דירה לקוטב הצפוני."

רחל מרחלת על כל העולם

אשת האלוף והרס"ריות

פעם, דרגת רס"ר בצה"ל היתה משהו. רק שם הדרגה היה מקפיץ חיילים לדום. וכשהיה בעל הדרגה עצמו מופיע ב־שטח — אפילו קצינים בכירים מיהרו להזדקף.

מאז, אירעה בצה"ל אינפלציה של רס"רים. כמו בכל דבר. במקביל לרס"רי־רס"רים מקצועיים, ואפילו רס"רי־חמש־מעת כבר חדלו לחיות אימתניים כל־כך. גזע האורגינלים פשוט חלף ואיננו עוד.

אבל למרות האינפלציה, **הרס"רית מבאר־שבע** היא משהו מיוחד. לו היי־תה טוראית, או אזרחית, אפשר היה לומר עליה שהיא הנקבה המטומטמת ביותר בשטח.

תמיד ובכל שטח. אבל כמובן שעל רס"רית, אי־אפשר להגיד דבר כזה.

מטומטמת, מטומטמת — אבל מעלות אחרות יש לה. זאת, אין איש מכחיש. ואכן, בדיוק מעלות אלה גרמו לבוס שלה — **אלוף־מישנה** הגר באשקלון ומשרת בבאר־שבע — להפוך אותה מ־סתם פקידה קטנה, גם אם מפותחת, לרס"רית בצה"ל.

וכרגיל, היתה אשתו של הקולונל ה־אחרונה שגילתה מה הולך שם בין שני בעלי הדרגות הבכירות.

אבל כשכבר גילתה — השלימה **האשה** את כל החסר. את הסקנדלים שלה אפשר היה לשמוע בכל רחבי פי־קוד דרום, וגם מעבר לגבולות.

מפקדו של האלוף־מישנה פעל בזרי־זות. הוא הסביר לאשה הקוצפת שהוא לא יכול לתת לפיקודו פקודות מה לע־שות בלילות, ואפילו בימים. לעומת זאת, הוא אירגן למשפחה, במחירות־שיא, דירה וסידורים נאותים בבאר־שבע, והאשה והילדים עברו מייד לשכנו־תו הקרובה של הבעל.

מה שנקרא, בסלנג הצבאי, פיקוח צמוד.

בודהא הפגיש אותם

כל ילד בגן כבר יודע היום ש־קופנהאגן היא המכה של המין, ואין דבר שרוצים לדעת על המין שאי־אפשר למצוא בקופנהאגן. אבל כשיהושע („ג'קי") ג'קסון, הקאריקטוריסט — זה שמצייר בכל יום שישי ילדים שהולכים לאיבוד בתוך עצים **בידיעות אחרונות** — הגיע לקופנהאגן, אמרו לו בסוד שבבאנקוק, בירת תאילנד, יש דבר ש־אפילו בקופנהאגן אי אפשר למצוא.

איך שאתם רואים את ג'קי, עם רגל

ג'קי ומילי בסינגאפור

לתוך חדר גדול ומאוורר, החצוי בקיר זכוכית. מעבר אחד יושבות איזה מאה חתיכות במיני ובחולצה קצרה, ואתה בוחר במי שאתה רוצה שתעשה לך את המסג'. לכל אחת יש מספר על החזה. אחרי שבחרת אותה לפי המספר היא לוקחת מגבת גדולה, סבונים מבושמים ולוקחת אותך בעקבותיה. היא מכניסה אותך לחדר מאוורר עם מוסיקה שמימית וספת ערב ומתחילה בטיפול."

מה שחשוב לדעת, מביא ג'קי בעיקר לתשומת־לב אישתו **גליה**, שבמקומות כאלה יש כללי ברזל: אסור להתעסק עם המסג'יסטיות ואפילו לא להתנשק איתן.

בקיצור, ג'קי נכנס למקום הזה, **לה קוסטה**, ומחפש בנרות אחרי מספר 11. מחפש ומחפש ולא מוצא. בלית ברירה לוקח את מספר 89. אחרי שהיא גומרת לו את המסג' היא מתאהבת בו. ג'קי מציע לה לבוא איתו למלון. היא אומרת: „25 דולאר." ג'קי אומר: „אני לא לוקח כסף." ואז הם קובעים שהוא יבוא לקחת אותה אחרי העבודה. הוא חוזר לשם באחת־עשרה וחצי בלילה, מחכה אחת קצת יותר קצרה מהשניה בגלל תאונת דרכים שהיתה לו פעם על גשר לונדון בלונדון. הוא לא אחד שמחמיץ דברים כאלה. לקח את מטוס הצ'ארטר הראשון שיוצא לבאנקוק דרך ציילון ונסע לשם.

הדבר שאמרו לו שבשבילו היה כדאי לנסוע עד באנקוק היתה צריכה להיות הגברת מספר 11 בבית־העיסוי הנקרא **לה קוסטה**. כדי שתבינו במה מדובר, אז הנה תיאור פלסטי (מצונזר) מפי ג'קי עצמו:

„זה בית בן שלוש קומות עם הסבון הכי טוב בעולם. בהתחלה אתה נכנס ומחכה ומספר 89 לא יוצאת. אבל פיתאום הוא רואה חתיכה לא נורמלית. „תסלחי לי," הוא אומר לה, „קבעתי כאן עם מספר 89, אבל היא לא באה. את דומה לה נורא, מה מספרך?" ג'קי קיבל את השוק של החיים שלו כשהיא הציגה את עצמה בתור מספר 11.

בקיצור הם הלכו לבלות, בילוי ש־נמשך יומיים. זה נגמר רק כשמספר 11 הכריחה את ג'קי ללכת לישון כדי ש־יספיק להגיע בזמן למטוס. היא אפילו באה להיפרד ממנו בשדה־התעופה. לפני לפני שעלה למטוס ראה אותה בוכה. „אני בוכה מפני שאני מאושרת, ככה היא אמרה לי," מעיד ג'קי, „ואני מאו־שרת מפני שבודהא הפגיש בינינו."

תצחקו תצחקו, אבל ג'קי הוא היום הישראלי היחד השולח מכתבים למסג'יס־טית מספר 11 בבית־העיסוי **לה קוסטה** בבאנקוק. היא עוד לא עונה לו, אבל הוא מקווה שתשובות תגענה.

מה שאף אחד לא יודע שמספר 11 היא בעצם מספר 12. ג'קי לא רוצה לגלות את המיספר האמיתי שלה, מפני שהוא מפחד שישראלים אחרים, שיגיעו לבאנקוק, יזכו גם כן לבקר אותה. לכן הוא מספר לכולם שהיא מספר 11.

לעומת זאת מוכן ג'קי לספר בשיבחה של מילי **מהבוגי סטריט** בסינגפור, לשם הגיע בהמשך נדודיו. תמורת תשלום של דולאר אחד נתנה לו מילי היפה תמונה עם הקדשה אישית, כמו שאתם יכולים לראות בתמונה. ג'קי מוכן לתת גם את הכתובת שלה, כי מילי, למי שעוד לא יודע מה זה **הבוגי סטריט**, שהיא חתיכה משגעת לכל הדיעות, אינה אלא גבר — אחד מאות הקוסקינלים הממלאים רחוב זה והיכולים להתחרות ביופים הנשי בכל יפהפיה נשית אחרת.

„עם זאת הצטלמתי רק בשביל ה־היסטוריה," מעיד ג'קי על עצמו. חסר לו רק שמספר 11 מבאנקוק תשמע על כך.

מיספר 11 בבאנגקוק

פוליטיקה לחוד וחתונה לחוד

עד כמה לוקחים הפוליטיקאים ב־רצינות את הפוליטיקה שלהם, אפשר היה לראות בשבוע שעבר בטקס נישו־איהם, שנערך בירושלים, של אילן גור כתב שידורי־ישראל, וגליה נתיב, קריי־נית באותו מוסד.

בזמנו, בשיאה של פרשת הממזרים, לא זכה כבוד הרב שלמה גורן לכי־סוי אוהד במיוחד מצידו של גור. כל זה, כנראה, לא הפריע לגור להזמין עתה את גורן לנהל את הטקס. ולא הפריע לגורן לקב לאת התזמנה.

בכלל יכול היה הרב גורן לגלות ב־קהל החוגגים הרבה יריבים — כמו עו־רך־הדין מנחם ינובסקי, שחגיש את תבג"ע נגדו, או הטוען הרבני צבי ויימן — הרחוק גם הוא מלחיות חשוד כאיש־שלומו של גורן.

אבל שיא הבדיחה אירע זמן מה לאחר תחילת הטקס, כאשר הרב גורן עמד לפני השמעת הברכה השביעית. העזר כנגדו — הרב הראשי הספרדי יוסף עובדיה, שהוזמן גם הוא — הגיע באו־תו רגע, לאחר שהתעכב ולא הצליח להגיע בזמן.

הרב גורן הקביל את פניו בשימחה רבה, והזמינו לסיים את ניהול הטקס במקומו.

אז זה רציני, אני שואלת אתכם.

למעשה, אתה מתגלח כל בוקר בלי קצף.

אם אתה מאלה המסיימים את הגילוח במשיכת סכין אחת — הרי אתה בר מזל. אם לא — יש לך בעיה. כי במשיכה הראשונה הכל הולך חלק. הסכין מחליקה על פני הקצף, מסירה חלק מהזיפים... ואת כל הקצף. אם סיימת בזאת את הגילוח — כי אז כל משחה טובה עבורך. אם לא — המשך לקרוא.

כדי להיות מגולח למשעי עליך לחזור 4—5 פעמים על אזורים "בעייתיים".

באזורים כאלה אינך נפטר מכל הזיפים בגילוח הראשון. למעשה אתה מעביר את הסכין, ואחריה את קצות אצבעותיך. אם עורך עדיין לא חלק, אתה חוזר ומעביר את הסכין, ושוב... את קצות אצבעותיך... ואת הסכין... לפעמים 4—5 פעמים. וכל זה „על ריק" — כי הסכין כבר הסירה את הקצף במשיכה הראשונה.

כדי להתגלח היטב (ולא לגלח את העור) עליך להוסיף קצף 4 או 5 פעמים

כשמתגלחים בלי קצף, הסכין אינה מחליקה והעור נפגע. ישנו פתרון: הוסף קצף מספר פעמים. אבל אתה הרי אינך עושה זאת.

על כן מצאנו לך פתרון אחר: הלנולין.

הלנולין: חומר מרכך

הלנולין הוא מרכיב טבעי החודר לעור, מרכך אותו ומזין אותו. תכונות הלנולין עושות אותו למרכיב חיוני בתכשירי גילוח. הלנולין מגן על העור בפני להב הסכין החד. הוא גורם להחלקת הסכין על פני העור והשפעתו אינה פגה משך כל הגילוח. הוא ממשיך לפעול גם לאחר שהקצף הוסר. בהזינו את העור הוא מכין אותו לקראת הגילוח הבא.

מכיון שאינך מוסיף משחה הוסיפה "ויליאמס" לנולין

כאשר אתה משתמש במשחות גילוח "ויליאמס" אתה שם על פניך שתי שכבות: שכבה אחת המכילה מספר מרכיבים פעילים (הנמצאים בכל יתר המשחות) ושכבה שניה בלתי נראית, על בסיס לנולין, הגורמת להחלקת הסכין גם לאחר שהקצף הוסר.

בתכשירי "ויליאמס" פועל הלנולין (LANOLINE) גם לאחר שהקצף הוסר.

מיוצר בישראל ע"י בלמון בע"מ, המפיצים: חב' נורית בע"מ.

במדינה

בורסה

הקשר הרסקואי

מה הקשר בין המאבק על מכירת „רסקו" — לבין העלייה המוזרה בשערי חברת־הבת שלה?

בימים האחרונים, עלו שערי מניות ישרס בזינוק מפתיע.

ישרס היא חברת־בת של חברת הבנייה רסקו, ועיקר עיסוקה בנכסים והפעלתם. לישרס חברת־בת בשם דירות־עם, שלה רכוש מושכר רב.

שערי ישרס הגבוהים כיום — 187 נקודות — ניתנים להסברה בכמה גורמים:

● דיבידנד־הביניים שחילקה זה עתה החברה, בשיעור של 6% — רומז על כך כי החברה תחלק השנה לבעלי המניות 12% לעומת 10% בשנה שעברה.

● העובדה כי לחברה רכוש מקרקעין רב, שערכו הריאלי גבוה בהרבה מן הרשום בספרים. כך למשל, יש לחברה שטח של 800 דונם פרדס ליד סביון, בשותפות שווה עם חברת פריאור. שתי החברות פנו לאחרונה לבורד כדי לחלק את השטח ביניהן. הן מתכוונות לשנות את יעודו מקרקע חקלאית לעירונית ולגשת לבנות עליו. ברור כי דבר זה יעלה את שווי הנכס במאות אחוזים.

גורמים מיסתוריים. אולם הסיבה העיקרית לעליית שערי ישרס היא אחרת לגמרי.

לאחרונה מתנהל מו"מ בין הסוכנות היהודית למשקיעים שונים על מכירת חברת רסקו. ככל שערך מניות ישרס יהיה גבוה יותר — כך יגדל מחיר מכירת רסקו.

וכדי להגדיל את המחיר עוד יותר, מתכוננת ישרס בקרוב להנפיק איגרות־חוב הניתנות להמרה למניות.

איגרות־חוב אלה יוצעו לציבור בשער של 220 לפחות, מאחר שהנהלת ישרס מעריכה כי שווי המניה הוא 300.

הוצאת כמות זו של איגרות־חוב ניתנות־להמרה תגרום שוב להעלאת מחיר המכירה של רסקו.

נראה כי דבר זה נוח לגורמים בהנהלת רסקו, שאינם רוצים כי החברה תימכר. לגורמים אלה, יש עניין בשער גבוה ככל האפשר של המניות בבורסה.

בנקים

לאכול את העוגה

ולשמור אותה

האם הרווחים הגדולים של הבנקים הם אמיתיים?

בשנה האחרונה, כך פורסם לפני שבועיים, גדלו רווחי הבנקים בישראל ב־80%. האם רווחי הבנקים הם באמת כה גדולים או שהם מופיעים בסך הכול כתרגיל על הנייר?

הודות לתשקיף (פרוספקט) שהוציא לאחרונה אחד משלושת הבנקים הגדולים במדינה, התברר כי עיסקת חבילה שנערכה בין המפקח־על־הבנקים לבין שלושת הבנקים הגדולים (לאומי, דיסקונט ובנק הפועלים), מאפשרת להם הגדלת רווח מדומה והצגתו כרווח מאוני.

הבנקים מרבים לקנות ולמכור ניירות ערך (מניות ואיגרות־חוב). בנק ישראל מחייב את הבנקים לרשום במאזנם את שווי ניירות הערך שהם קונים לפי ה־מחיר הנקוב שלהם, או לפי המחיר בשוק בשעת המאזן, בתנאי אחד: חובה עליהם לרשום את המחיר הנמוך יותר.

בשנה האחרונה דורש בנק ישראל מן הבנקים הגדולים לספוג מהציבור כמויות גדולות של איגרות־חוב צמודות למדד. והנה, השווי הנקוב (היינו, המחיר הרשמי שבו נמכר נייר־הערך בעת הוצאתו) של־הם נמוך בהרבה משוויים בבורסה ל־ניירות־ערך. הבנקים קונים אותם לפי המחיר בבורסה אולם צריכים לרשמם במאזן במחירם הנמוך, היינו במחירם הנקוב. כך יהיה עליהם להפסיד את ההפרש שבין המחירים. כיוון שמדובר בכמויות גדולות, הרי יכול היה הדבר לגרום למחיקת כל רווחיות הבנקים הגדולים.

כדי למנוע זאת, התיר המפקח־על־הבנקים לשלושת הגדולים לרשום את איגרות־החוב שהם קונים לא במחיר הנמוך אלא במחיר הגבוה. אולם, אליה וקוץ בה: על־ידי רישום ניירות־הערך במחיר השוק יהיו לבנקים רווחים גדולים שעליהם יש לשלם מס הכנסה גבוה. והרי כל היתרון ברכישת איגרות־חוב מקורו ב־אפשרות לרשום את ערכם הנקוב (הנמוך) בספרים לצורך מס ולא לשלם עליהם מס הכנסה. רק כעבור מספר שנים, בעת פדיון האיגרת, משלמים מס הכנסה מוקטן, כיוון שהאיגרת לא נמכרה כל העת.

אי לכך קיבלו הבנקים היתר כפול: מצד אחד רשאים הם לרשום את האיגרות במאזן במחיר הגבוה, כדי להראות רווחים מאזניים. אולם לצרכי מס הכנסה הותר להם לרשום את ניירות־הערך במחיר הנמוך, הנקוב. כך יצאו הכול שלמים: בנק ישראל, הבנקים ושלטונות מס־ההכנסה. רק הציבור המשקיע במניות הבנקים על סמך הריווחיות שלהם, אינו יודע אם רווח זה אמיתי הוא או מדומה.

תחבורה

חורף של הכנסות

לאן הולכים כספי מיבצע „הכן רכבך לחורף"?

מדי שנה, בהתקרב חודש נובמבר המבשר את החורף, מוציא משרד־התחבורה, בשיתוף עם המועצה הלאומית למניעת תאונות, עשרות אלפי לירות לפירסום מיבצע מיוחד במינו: מיבצע הבטיחות. מודעות עגק בעיתונות ועל לוחות המודעות מבשרות לכל בעל רכב (כ־300 אלף כלי־רכב מסוגים שונים ב־ישראל, כמחציתם רכב פרטי), כי איגוד המוסכים בישראל התנדב לערוך לכולם

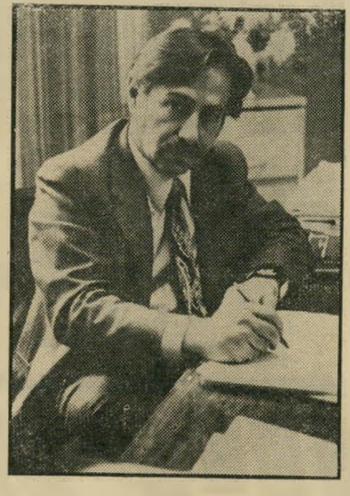

מזכיר מוסכים פיק
למוסדות — בדיקה חינם

בדיקה של מערכת הבלמים וההגה תמורת שתי לירות, ובדיקת האורות תמורת לירה. הסכום של שלוש לירות, כך מובטח במודעות, יועבר על־ידי המוסכים כתרומה לאיל"ן, איגוד ישראלי לילדים נפגעים.

נהג שטרם שוכנע כי עליו להכין את רכבו לחורף, ירוץ למוסך כאשר יקרא בהמשך המודעה את הפיסקה האומרת כי במהלך המיבצע תפעיל המשטרה פיקוח מוגבר על תקינות הרכב הנוסע בדרכים, רכב שיימצא במצב המסכן את התנועה יורד מן הכביש ובעליו עלול להיתבע לדין.

הפירסומת בתקציבי ענק אלו מביאה כל שנה רבבות נהגים למוסכים, כשהם בטוחים כי הדבקת התוית המאשרת כי עשו בדיקת חורף, תשחרר אותם מבדיקת המשטרה. חלק ניכר מציבור הנהגים הולך שולל אחרי הפירסומת המטעה של משרד־התחבורה והמועצה הלאומית למניעת תאונות, כי מי שלא עושה בדיקת חורף עובר עבירה. לאלה המכינים את רכבם לחורף אין כל בטחון כי שלוש הלירות שהם משלמים נמסרים לאיל"ן. במקרים רבים נשארים הכספים בידי בעלי המוסכים.

יו"ר ועדת ההסברה של איל"ן, לאה רפופורט, אומרת כי בשנת 1971 קיבלה

(המשך בעמוד 30)

אם אתה אדם יוצר, תצטרך לרסן השבוע את יצריך, כדי להביא לסיום מוצלח של עבודה מסויימת. אתה מגזים בטיפוח ביתך על חשבון עבודה אמנותית שהינך מצפה לה זמן רב והעשויה להביא לך מחמאות. התלבטויות יתר במצב הרומנטי שאתה שרוי בו עכשיו, עלולות להביאך לדכאון נפשי. להיענות לך אהבה שמציעים לך עכשיו. אל תחמיצי!

* * *

בן שור, נסיעה קצרה עשויה לרענן אותך מלחצים שאינם מרפים ממך, למרות שאתה חושב כי טומנים לך מלכודת. מבחינה עסקית צפויה לך הצלחה, אך היא לא תספק את מאווייך. הימנע מהתרגשויות־סרק. מצבך ילך ויתברר בהמשך ה־חודש. תפסיק כבר להיות אימפולסיבי!

* * *

זה פשוט לא מתאים לך! בן תאומים. קשה להבין כיצד הרשית לעצמך להיסדר עד כדי כך שלא תבחין בין שונא לאוהב. רצוי שתעשה חשבון־נפש מחודש — בטח תגיע למסקנה שצלילות הדעת חשובה, אך אין כמו הרגש ליופי. אז לא להתגיס בהפעלת הראש, כי הוא פועל על אצלך בלאו הכי ללא כל מאמץ.

* * *

יש לך קסם אישי אך לעיתים את משתמשת בו לרעה. רצוי שתחשבי פעמיים לפני שאת פורשת את סנפיריייך לראווה. ואתה, בן סרטן, עם כל הצלחתך בעבודה ובלימודים, קשה לומר שהפלירטים שלך הם מה שאתה באמת רוצה בחיים. אתה מנסה לשכנע את עצמך שאינך אוהב אותה. למעשה אתה מת עליה; רצוי שתכיר בעובדה חשובה זו. אל תצא מהבית ביום רביעי — זה עלול לחזק לבריאות שלך.

* * *

צפוייה לך התמוטטות מפתיעה — דווקא בשטח ממנו היית מרוצה עד כה. נהג בזהירות, פקח עיניך ואל תהיה להוט ומשוגוע. אם תישמר מוויכוחי־סרק, תוכל לזכות בהערכה מחודשת של הסובבים אותך, ואף לעלות שנית בסולם החברה. התחשב ברגשותיה של בת־זוגך, ותר לה, כי שום טובה לא תצמח לך ממריבות אלה. הדרך לאושר — פשוטה!

* * *

השבוע תזדקק לעצבים חזקים בשטח העבודה. הבוסים דורשים ממך מעל המצופה, מבלי להתחשב ומבלי לתת תמורה. עשה כפי שהם דורשים ממך. אפילו אם בת־זוגתך מתרעמת מדי־פעם, אל תראה זאת בשלילה, ואל תחשוב שהיא ממורמרת. קשה לה, והיא זקוקה לעידוד רב, כמוך.

היזהר מפיטפוט יתר; שמור בסודי־סודות את פירטי המיבצע עליו אתה עובד כרגע. כדאי שתיזהר דווקא מזה שאתה חושב ש־הוא ידידך הטוב — הוא ולא אחר אורב לכל רמז שייצא מפיך, לכל טעות מיקרית, או לכל מישגה שתעשה. אתה בודד, לכן, ויהיה עליך לעמוד באתגר הזה לבדך, ללא גיבוי של איש. אם תצליח — זרי הדפנה שיעטרו את קודקודך יהיו רק מעט מזעיר ממה שיבוא לך אחר־כך.

* * *

שמע לעצת זקנים וחכמים ממך. בדרך זו תצליח להתגבר על קשיים רבים, ולהימנע מעשיית טעויות. זכור כי הטיפש לומד משגיאותיו־הוא, ואילו חכם משגיאותיהם של אחרים. אמת־חיים זו נכונה גם לגבי חייך הרומאנטיים. וגם אם נראה לך שספגת אצלה מפלה — אל תתייאש, נסה שוב. כוכביך מורים שתצליח.

* * *

אם רק תצליח להתגבר על ביישנותך, תוכל לפעול בהתאם לשקפותיך ולהיות נמרץ בביצוע החלטותיך. עם זאת מוטב שתלך בדרך הפשרות והוויתורים בחוג משפחתך. הערצתו של אדם מסוים תחמיא לך ותגרום לשינויים מרחיקי לכת בהערכתך העצמית. נסיון חדש בשטח הרומאנטי יעודד אותך לפעילות חברתית.

בניגוד לחששותיך לא תעכב התנגשות קטנה את התפתחותה המשמחת של פרשה מסויימת. יחסיך עם אחד מבני מזל שור יהיו מתוחים במיוחד. ייתכן שבקרוב תתגשם תוכניתך להחליף את מקום מגוריך בעזרת תמיכה של קרובים שדעתם עליך תשתנה לטובה. הקפד על הגיינה ודאג שאשתך וילדיך יעשו זאת.

* * *

אם תחליט כן להשתתף במיבצע מסויים, בו הוצע לך לקחת חלק פעיל, תראה ברכה במעשיך. עקשנותך עלולה לסבך אותך בצרות, הטה אוזן לעצות טובות שישיא לך בן מזל עקרב לפני ש־תעשה דברים שליליים. צפויות לך פגישות מסמנטליות רבות בסוף השבוע. אחת מהן, שתהיה קשורה במשהו בהיר, תגרום לך אושר רב — ואולי אף יותר מזאת. אל תהסס.

* * *

אנשים דורשי רעתך ילעיזו על אדם קרוב אליך, כי הוא מידרדר. אל תקדישי להם תשומת־לב; אין זה נכון. תכנים מתנהלים מסביב לחייך, אנשים רבים מדי מתערבים בהם. השתדל להימנע מלצאת השבוע בחברה שבה אתה מרבה להתרועע. נסה לנוח ולהיות רגע מן העצבנות הקלה שנתקפת בה. עליך לת אהבים מתחילה לשעמם אותך. הפסק אותה — ומהר.

במדינה

(המשך מעמוד 29)

תרומה של 90 אלף לירות מאיגוד ה־מוסכים. אין איל״ן עושה בדיקה אם אמנם נותנים לו כל מה שגובים, וכן אין איל״ן מתעניין בכל מה שקורה לכסף בין בעל הרכב לאיל״ן. איל״ן שבע רצון מכך שתורמים לו, מוכן לתת את שמו לאיגוד המוסכים. אכן, איל״ן יודע כי חלק מן ההכנסות נתרם גם לאירגונים אחרים, למרות שכל הפירסומות הממשלתיות קובעות כי ההכנסה היא קודש רק ל־איל״ן. הגב׳ רפופורט מסכימה כי יש לתקן זאת.

מזכיר איגוד המוסכים, צבי פיק, פסקני ונמרץ, קובע כי כל ההכנסות שהתקבלו מהמיבצע בשנה שעברה הועברו לאיל״ן, מגן־דוד אדום ואקי״ם. כמה כסף נכנס? 99 אלף לירות, מ־68,400 אלף מכוניות, עליהן הצהירו בעלי המוסכים כי עברו את בדיקת החורף.

ממספר זה יש להוריד 15 אלף מכוניות של מוסדות שונים, שקיבלו תויות בדיקה ללא תשלום. לדברי פיק המוסדות הם הרכב הממשלתי, אגד, דן, רשויות מקו־מיות ומוסדות ציבור.

מה קרה ל־15 אלף תויות השוות 45 אלף לירות, שסופקו למוסדות ללא תש־לום? האם לא ייתכן כי חלק מהן עבר למוסכים שיכלו למכרן לבעלי לבעלי רכב ולשלשל את התמורה לכיסם? פיק קובע כי כל מוסך חותם על מספר התויות שהוא מקבל ועליו להחזיר את התויות או את הכסף.

בכל זאת, עובדה היא כי איגוד המוס־כים הוציא חוזר לחבריו התובע מהם להחזיר את הכספים שגבו מבעלי המכו־ניות תמורת בדיקת החורף ב־1971.

משפט

התנור הפרטי

של עושה־התנורים

שלושת־רבעי מיליון ל״י תובעת אשת התעשיין העשיר, שבעלה בוגד בה עם פקידתו

„פעם נסעתי אחריו. הוא לקח אותה, והם נסעו למיגרש־החנייה. היו שם עד השעה 11. אני והבלשים הארנו על ה־מכונית, וראינו אותם שוכבים על המושב הקדמי. זחלתי על הברכיים וראיתי שהם היו לגוף אחד. הוא חי איתה כבעל ואשה, וחזר הביתה לילה לילה בשתיים, עם סי־מנים על הגוף והפנים.״

איש התנורים. זהו רק סיפור אחד מהסיפורים שסיפרה לבית־המשפט חסידה פולקה, לאחר שזה למעלה משנה סירב בעלה, חנן פולקה (42) — אחד התעשיי־נים הגדולים בארץ לייצור תנורים — לש־לם דמי־מזונות לה ולארבעת ילדיהם.

בעקבות כך, תבעה חסידה (37) כי בית־המישפט המחוזי בתל־אביב יורה לתע־שיין עתיר־הנכסים להפריש שלושת־רב־עי מיליון ל״י לטובתה ולטובת הילדים — אותם לא ראה הבעל מזה שנה.

4500 ל״י לחודש. השבוע, פסק השופט המחוזי אלישע שיינבוים כי על פולקה לשלם מידי חודש סך 1500 ל״י לכלכלת משפחתו — עד שיוסדר העניין סופית. בני־המשפחה תובעים 4,500 ל״י לחודש — סכום שלפי דעתה של רעייתו של פולקה לא יפגע בו כלל.

הרומן של עושה־התנורים עם פקידתו לשעבר — הצעירה ממנו בכעשרים שנה — נמשך כבר למעלה משנתיים. אבל חסידה פולקה חשה בכך מאוחר מדי. עקרת־בית התמימה לא ייחסה חשיבות מרובה לעובדה כי התעשיין העסוק שב לביתו בשעות המוקדמות של הבוקר. „מה שחנן אמר לי זה היה קדוש,״ סיפ־רה. „הילדים סיפרו לי פעם שהם ראו את אבא מתנשק ומתחבק עם הפקידה. עובדי המיפעל אמרו לי: ׳כולם ואים — רק את לא.׳ ובאמת, רק אני לא ראי־תי.״

חנן פולקה, לדברי התביעה, הע־דיף גם שלא לישון במחיצתה של אשתו — בסענה שהוא אימפוטנט. אבל במקום אחר, לא היה הבעל אימפוטנט כלל וכלל.

במושב הקדמי של בית־המישפט לא הכחיש חנן פולקה את מעשיו במושב הקדמי של מכונית האופל ריקורד שלו. לאחר עדותה של אשתו, אמר: „יכול לה־יות שבמיקרה לקחתי אותה הביתה, ואז

(המשך בעמוד 34)

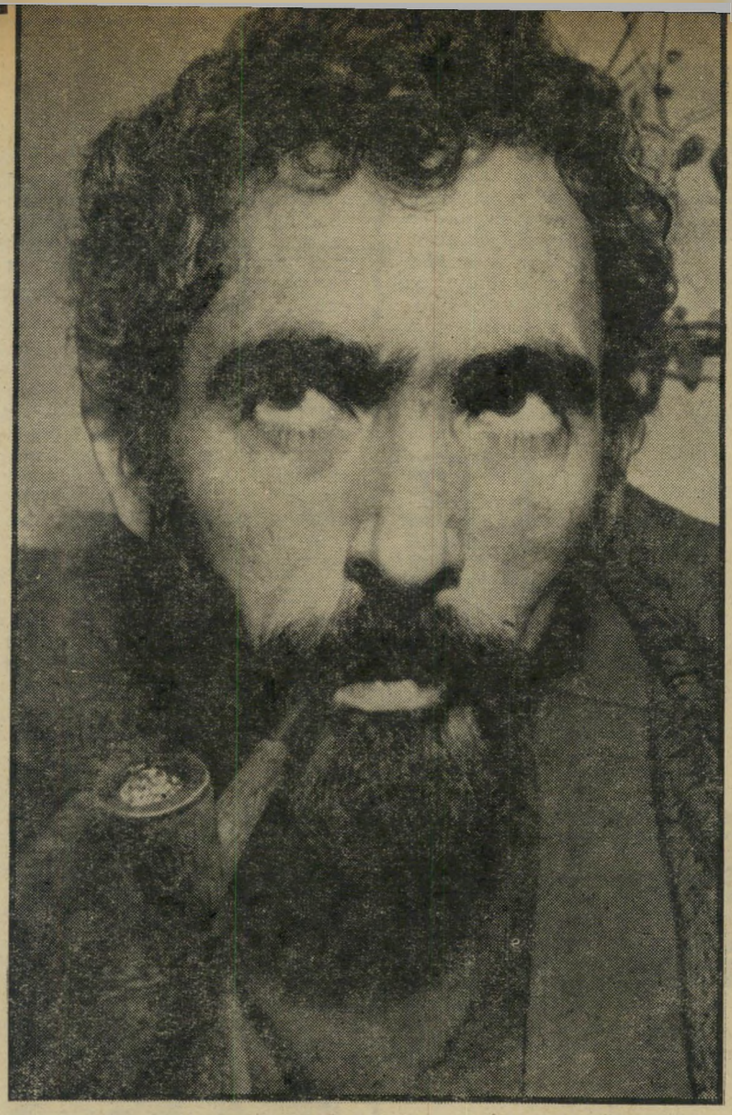

ואן־גוך מבאר־יעקוב

חדר קטן בבית־החולים לחולי־נפש ב־באר־יעקב: מיטה, שולחן, כמו בשאר החדרים. רק דבר אחד — לא כמו בשאר החדרים: החדר מלא ציורים, מיכחולים, צבעים.

גם הדייר שונה משאר הדיירים במר־סד: עמוס בנימיני, קלסתר חד, משולש. זקן שחור קצר, עיניו דוקרות, יוקדות. פיקח וחריף, מנומס כדיפלומט. לכאורה, עוד מאושפז במוסד.

אלא שחולה זה — מנסה לשקם את עצמו.

עמוס בנימיני התחיל את קאריירת הפשע שלו בגיל 12. כיום הוא בן 37. בגיל 20 התחתן, התגרש אחרי שנתיים. כיום, יש לו בת בגיל 16, אשר אינה מבקרת את אביה.

עמוס, היה התלמיד המבריק של כי־תתו. עורך העיתון הכיתתי, מנהיג טב־עי. בן למשפחה מכובדת ועשירה — משפחת בנימיני הנודעת מרמת־השרון.

בגיל 12, עבר ליד מיקשת אבטיחים. נכנס פנימה, והתחיל לחתוך משולש מ־כל אבטיח, כדי למצוא אחד מתוק. כך, גמר את כל האבטיחים.

בעל המיקשה הלך לאביו של עמוס, קיבל פיצוי מלא עבור הנזק. ילד השע־שועים עצמו לא קיבל אפילו נזיפה.

הדוקטור מנהל בית־החולים בארי־יעקב, הפסיכי־אטר ד״ר ראובן מאייר, העמיד לרשותו של בנימיני חדר נפרד, כדי שיוכל לצייר.

היחידי האמיתי שיש לכל בן־אדם — את הזמן.״

כיום, מכיר עמוס במניעיו הפסיכולו־גיים להתנהגותו: „אני שיחקתי קלפים כדי להפסיד כספים — כדי שתהיה לי סיבה לחזור לפעילות פלילית. הייתי חו־זר לזייף, לגנוב, לרמות — כדי שיהיו לי כספים להפסיד בקלפים. וחזור חלילה.״

עמוס בנימיני לא השתמש מעולם בנשק או באלימות. רק במוחו.

„אם אני גונב לירה אחת,״ מספר הפו־שע בעל הוותק של 25 שנה במקצוע, „היא עולה לי, בהוצאות, 11 ל״י. מדוע? פשוט מאוד. כדי שלא תתפוס אותי ה־משטרה. אני זקוק לאמצעים כמו שיש למישטרה: מודיעין משלי, שתיים, שלוש מכוניות, שאני מחליף. לא גנובות. אני שונא את הטיפשות הזו, לגנוב מכוניות. ולהיתפס בגלל זה. משכורת לנהג — לי אין רשיון נהיגה — שתיים, שלוש דירות.

„לא כל דבר אני יכול להשיג באופן ישיר — ואני משלם תמורתו פי כמה. אני צריך לשלם להרבה אנשים, כדי שלא יתפסו אותי, ולפנות בדרך זו מסלול לעצמי. הכסף בא קל — אבל הולך קל.

„היו לי רווחים גדולים. הייתי מרוויח כמו בעל מיסעדה גדולה. 500 ל״י ליום.

אחרי 25 שנה שלו כרמאי,

כשגילה עמוס שאבא בנימיני משלם — הבין שהכל מותר לו.

כך זה התחיל.

בגיל 14, כבר גילה עמוס את ה־טיילת של תל־אביב, את הביליארד, את רועי־הזונות וספסרי־הקולנוע. „רצי־תי להיות אחד מהם. התחלתי לשחק קל־פים, קוביות. להפסיד, לגנוב מהארנק של הדודות שלי, כדי שיהיה לי לשחק. לשחק, כדי שתהיה לי סיבה לגנוב.״

נזכר עמוס: „אספתי למעלה מאלף תי־קים פליליים. פרצתי, גנבתי, זייפתי צ׳קים, החזקתי רכוש גנוב. ישבתי בכלא רמלה כשנה. ביקשתי טיפול פסיכיאטרי. רציתי להתגבר על הדחף הפנימי שלי. אבל, נתנו לי רק כדורי הרגעה. אחרי שיצאתי מהכלא, שוב חזרתי להיות נוכל.

„בכלא לא מרפאים. הכלא גורם רק נזק. רק בחוסר־ברירה יש לשלוח אדם לבית־סוהר. רק כשאין אפשרות לשקם אותו, ולהביא אותו לעבודה פרודוקטי־בית. רק כשאין מי שיתן לעבריין את העזרה הדרושה — רק אז מגיעים לכלא.״

על קאריירת־הפשע שלו, מספר ואן־גוך מבאר־יעקב:

„לי יש נסיון רב כקלפן. למעלה מ־22 שנה הייתי קלפן מקצועי. הפסדתי מאות אלפי לירות בקלפים ובקוביות.

„לא יכולתי להשתחרר מהדחף הזה של הקלפנות. רק עכשיו גיליתי שהקלפנות היא פונקציה — תוצאה של נרקומניה.״

פוקר — לילדים

מסביר עמוס:

„היום אי־אפשר לא לשלם חובות בקלפים. יש אנשים ואירגונים שגובים את החובות. הדוגמה הקלאסית היא פרשת המיליונר האנגלי בוריס קישון. שמרו עליו, שם באנגליה, כדי שישלם את החו־בות שלו, פה בתל־אביב. והוא שילם.

„אני הפסדתי הרבה כספים בקלפים. לא רימו אותי. הפסדתי נקי. ישבתי פעם 60 יום בקלוב בלי הפסקה.

„פוקר הפסקתי לשחק מזמן. זה מישחק לילדים קטנים. המישחקים הרציניים הם קוביות, דיינה־מיינה, רולט, בקרא. אם אתה אדם חריף, אתה יכול להתפרנס בכבוד. לא בקלובים, אלא בבתים פרטיים. ממישחק פוקר, ומבלי לרמות אפילו.

„אבל בעצם כל קלפן הוא מזוכיסט. הוא סמבל, מפני שהוא מבזבז את הזמן

מנסה עמוס בנימיני לסיים את הקאריירה

פורץ, זייפן וקלפן - באמצעות המיכחול

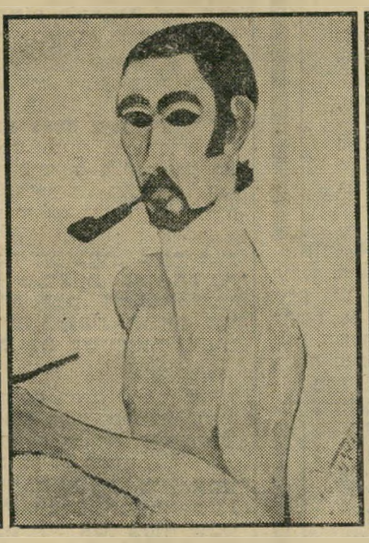

ציורים בראש

„האשה עם הציפורים בראש," כינה בנימיני את ציורו זה שצוייר בביה"ח בבאר־יעקב.

אוטופורטרט

של הצייר כן — בעיניים אטומות — רואה הפושע המאושפז בבית־החולים לחולי־נפש את עצמו.

אשת הרופא

יום אחד נכנס רופא עם אשתו למחלקה של עמוס — והאשה זכתה להיות מונצחת באחת מיצירותיו.

ריפוי עצמי

עמוס בנימיני בחדר־עבודתו בבאר־יעקב. הבד נהפך לראי לנבכי נפשו, והרופאים מנסים, גם באמצעותו, לרפא אותו. בנימיני אינו מהסס לגלות על הבד את כל צפונותיו ולבטיו. בשבוע הבא, הוא עומד לערוך תערוכה מיצירותיו. את קאריירת הפשע שלו התחיל עמוס בגיל 12, והיא נמשכה 25 שנים גדושות בעבירות על החוק.

אך, כמו שאמרתי, היו לי גם הוצאות. לבסוף, נשלח בצו בית־משפט לאישפוז נאלץ ואבחנה לבאר־יעקב. ברח — וחזר. אחרי 25 שנה, החליט לקחת את עצמו בידיים. „החודש עומד בית־המישפט העליון להחליט על עתידי־סופית," הוא אומר. „עברו כבר שלושה חודשים ו־21 יום — ללא עבירה. והאמת היא, שקיבלתי בזמן הזה כמה הצעות פליליות מאוד מעניינות."

שום כוח בעולם

איך הצליח לעמוד בפני הפיתוי? „למדתי פה, בבאר־יעקב, מהרופא המטפל שלי — עולה מרוסיה — איך להשתלט על עצמי. אני יכול להשתלט על הדחפים שלי. כעת אני משכנע את עצמי לדחות את הדחף החיובי דווקא. כגון — לא לצייר. הדחף החיובי הוא יותר חזק, ויותר קשה להשתלט עליו, בהשוואה לדחף השלילי.

„אני שוכב במיטה — ומתחיל להרדים את עצמי. בתרגילי ריכוז. אוטוסוגסטיה. אני מתרכז — ומתחיל להרגיש שהידיים והרגליים שלי נעשים כבדים, ומרגיש התחממות פיזית של אברי הגוף."

איך מתגברים על דחף חיובי?

„אני אומר, סטופ. לא לצייר!' בעבר, זה היה דבר בלתי אפשרי. הייתי מצייר 15 שעות ביממה. זה היה תופס אותי, באמצע הלילה, או ברחוב, או בכלא. שום כוח בעולם לא היה מונע אותי.

„היום, כשאני רוצה — אני פשוט מרדים את עצמי. ואז אין פעילות. לא חיובית — וודאי שלא פלילית."

אבל את הציור הוא מפסיק היום רק כתרגיל ריפוי ולימוד שליטה בדחפיו. מלבד זאת — הוא מצייר ומצייר: „ואני מרוויח יפה בציור. אני מצייר אוטופורטרטים, נופים, אני מצייר את המחשבות שלי. אני מצייר את ההתרשמות שלי. יש לי כ־100 ציורים. ובשישי בינואר, יש לי תערוכה שמארגן עו"ד שמואל קינג.

„הציור מעודד אותי. הוא נותן לי את ההרגשה שאני אדם פרודוקטיבי. אני חוזר מעולם ציור. אבל התחלתי לצייר ב־גיל 12."

כיום, בבאר־יעקב, מאפשרים הציורים לרופאיו לסייע לו:

„הציורים שלי הם קשר נפשי ביני לבין הרופאים. אני לא עושה סוד מההרגשות וההתרשמויות שלי. לא רק הרופאים — אלא גם השופטים יוכלו לקרוא בליבי."

אומר ד"ר ראובן מאייר, מנהל בית־החולים לחולי־נפש בבאר־יעקב: „עמוס הוא מוכשר מאוד. הוא מצייר יפה. אני מעודד את מאמציו לנהל חיים פרודוקטיביים. אני חושב שהציור עוזר לריפוי. הוא מרגיש אצלנו טוב. נתתי לו חדר כדי שיוכל לעבוד."

האם מסוגלים הפסיכיאטרים לרפא עבריינים מגטיותיהם?

ד"ר מאייר מחייך: „אני לא יכול לענות לך. אנו משתדלים. לכל אחד יש זכות להיכנס אצלנו. איך הוא ייצא פה — אני לא יודע."

תמרורים

עומדים להינשא. בתו של סגן שר־האוצר צבי דינשטיין, **ענת דינשטיין**, והסטודנט חבר גח"ל **דני אהרון**, שהיה היו"ר הזמני וחבר הוועד לענייני חוץ והסברה של אגודת הסטודנטים והתפטר לאחרונה מתפקידו.

נישאו. בניו־יורק, הרב המרקד **שלמה קרליבך** ו**אילנה**, שהיא בת למשפחת חזנים תושבי קנדה.

התגרשו. לאחר מאבק משפטי ממושך בו דנו על גורל רכושם הרב, השחקן ההוליבודי **דין מרטין** ואשתו **ג'ין** שהיא אם שלושת ילדיו. לדין ארבעה ילדים נוספים מנישואין קודמים.

התפטר. סגן המנהל הכללי וראש האגף למחקר ופיתוח בחברת צ"ס, מ־תפקידו כאחראי לניהול ענף המכולות בחברה בו מושקעים 160 מיליון דולר, **יורם אלמוגי**, בנו של שר־העבודה יוסף אלמוגי. ההתפטרות באה בעקבות חילוקי דיעות עם מנכ"ל צ"ס משה קשתי.

נחוג. יום־הולדתו ה־32 של העיתונאי **יצחק שתיל** שהוא העורך וה־בעלים של העיתון המקומי ידיעות בארי־שבע היוצא לאור זו השנה ה־שלישית, וכתב ה־ספורט של הטלוויזיה בבאר־שבע.

שתיל

חגגו. במשותף, את יום־הולדתם ה־39, פרשן הספורט של מעריב **משה רדר** והספורטאית הפעילה של מכבי תל־אביב **תמר שומכר** (מטל), שהיא אם לשלושה ילדים, משחקת עדיין בקבוצת הכדורסל של המועדון ושחגגה השנה 25 שנות פעילות ספורטיבית רצופה. את הראיון הספורטיבי הראשון שלו ערך משה לרר עם תמר שומכר, כאשר שניהם היו בני 14.

נפטר. בגיל 53, חבר קיבוץ אלונים אל"מ (מיל.) **שמואל אדמון** שהיה קצין התותחנים הראשי הראשון של צה"ל. שירת בהגנה וביחידות התותחנים של הצבא הבריטי, היה מפקד גדוד בחטיבת אלכסנדרוני ואחר מונה למפקד חיל התותחנים של צה"ל. אחרי שיחרורו היה מורה ומנהל מיפעל בקיבוצו.

נפטר. בגיל 63, מי שהיה מראשי חברת עמידר ושימש שנים רבות מרכז ועד העובדים של החברה, **יעקב לוינזון**, שנולד בירושלים, היה דור שלישי בארץ ועבד בשירות המדינה מאז קום המדינה.

נפטר. ממחלת הסרטן, בפלמינגטון, שבארצות־הברית, בגיל 64, הכוריאוגרף **חוזה לימון** שנחשב לאחד היוצרים החשובים בתחום המחול המודרני. יליד מכסיקו, החל את דרכו האמנותית כצייר, הצטרף ב־1928 ללהקת מחול וייסד בסוף שנות ה־40 להקת מחול מודרני.

נפטר. בברלין המערבית, בגיל 65, מי שהיה מעוזריו הבכירים של אדולף אייכמן, קצין הס.ס. לשעבר **פרידריך ביסהאמר** שנידון בהתחלת השנה למאסר־עולם על חלקו בטבח שלושת אלפים יהודים באיטליה. עד למעצרו ב־1968 עבד בוסהאמר כעורך־דין בגרמניה המערבית, ובחודש שעבר הוא שוחרר מהכלא מטעמי בריאות.

נפטר. בפאריס, בגיל 77, מי שהיה ב־1953 ראש ממשלת צרפת ושר בכמה מהממשלות שם, **רנה מאייר**.

נפטר. במוסקבה, בגיל 84, **אנדריי נ. טופולב**, שהיה אחד ממתכנני המטוסים הנודעים בעולם, שיצר מטוסים מהמטוס החד־בוכנתי העשוי עץ, עד למטוסים על־קוליים. בשנות השלושים נעצר טופולב בפקודת סטאלין בטענה שמסר סודות של מטוסים לגרמנים. הוא הציל עצמו בהכינו בעודו במעצר תוכנית לייצור מפציץ טקטי חדש. לפני חודש העניק לו נשיא ברית־המועצות, ניקולאי פודגורני, עיטור שלישי של גיבור העבודה הסוציאליסטית.

20 - 18 בדצמבר 1972

לקראת

„מרי פרלמנטרי"

נאמתי במליאה. אמנון זיכרוני הכין שאילתות. הצעת־החוק שלנו בעניין נשואין אזרחיים הונחה על שולחן הכנסת. חשרים ענו לשאילתות שלנו, והצגנו להם שאלות נוספות.

אולם עיקר הפעילות של סיעתנו השבוע היתה במקומות אחרים — בחדרי־ישיבות ובמיסדרונות. שם לקחנו חלק פעיל, ולעיתים מרכזי, בגיבוש החזית ה־מאוחדת של כל הסיעות הקטנות למילחמה בהצעת גזל המנדאטים.

בהתייעצויות אלה נולדה והתגבשה ההצעה לארגן בכנסת „מרי פרלמנטרי" — אסטרטגיה של מאבק בלתי־שיגרתי שלא היתה לה עדיין דוגמה בכנסת.

■ ■ ■

אולי כדאי לעקוב אחרי הכנת המאבק באמצעות ההודעות לעיתונות ששוגרו השבוע על־ידי סיעתנו. הנה אחדות מהן:

„המערך מתנהג כמו אפנדי, שהתעשר ורוצה לגזול את הרכוש הדל של העניים," אמר ח"כ מנחם פרוש ב־ישיבת ועדת החוקה, חוק ומישפט, שדנה בהצעת־החוק של חברי הכנסת עופר ובאדר לשינוי שיטת חישוב ה־קולות העודפים בבחירות.

לישיבה זו הוזמנו, על פי בקשתם, נציגי כל הסיעות הקטנות שאינן מיוצגות בוועדה.

ח"כ אורי אבנרי טען כי הצעת־החוק הי־תה נפסלת אוטומטית על־ידי בית־המישפט, אילו היתה קיימת בארץ חוקה.

בעזרת מיספרים הוכיח שאם תתקבל השיטה המו־צעת, יגדל הפער בין מיספר הקולות ש„ישלמו" סיעות שונות עבור מנדאט, והפער הזה יפעל תמיד לטובת הסיעה הגדולה ביותר.

ח"כ אליעזר שוסטק טען שהשיטה המוצעת תגרום לכך שהמערך יגזול כ־40 אלף קולות מן הסיעות הקט־נות. הוא הזכיר שד"ר יוחנן באדר תמך בשיטה הקיי־מת, כשחברות היתה הסיעה השלישית בכנסת, ומציע את שינוי השיטה רק אחרי שגח"ל הפך סיעה גדולה.

על כך העיר ח"כ אבנרי: „השאלה אינה אם באדר צדק, אלא מ ת י הוא צדק."

ח"כ יגאל הורביץ המשיל את המערך לאריה הטורף את השפן, ומתנצל לאחר מכן שהשפן הרגיז אותו מפני שמיצמץ בעיניו. ח"כ מנחם פרוש השתמש, לעומת זאת, במשל כיבשת הרש.

■ ■ ■

„אווירה של גאנגסטריזם וכיריונות פוגי־מית, לית דין ולית דיין, השתררה ביחסים הבין־מפלגתיים בכנסת," הצהיר ח"כ אורי אבנרי בהודעה לעיתונות, בתגובה על ההצ־בעות בוועדת החוקה, חוק ומישפט בעניין עודפי הקולות וכוועדת הכספים בעניין מי־מון הבחירות.

„שליטי המימסד המיפלגתי החליטו לפגוע ככל האפ־שר בסיעות קטנות, ואינם מסתירים שכוונתם העיקרית היא לפגוע בסיעת העולם הזה — כוח חדש. לצורך זה הם מוכנים לאחוז בכל אמצעי פסול ונלוז, כולל עידוד כלגטריזם, ומתן פרס לשחיתות פוליטית. שינאתם לסי־עתנו הלוחמת מעבירה אותם על דעתם."

ח"כ אבנרי הוסיף: „בימים אלה פושטת בקרב הנוער ההרגשה שאין עוד שום סיכוי להביא לשינוי במדינה בדרכים פרלמנטריות ודמוקרטיות. מעשי המיפלגות הגדולות מוכי־חים כי מנוי וגמור עימן לדרוס כל כוח חדש, המעז לבקר את המימסד ולפעול לטיהור ה־מדינה. מעשים אלה יתנו תנופה נוספת ל־פרישת הנוער מן חזירה הלגיטימית, ויעודדו הקמת מחתרות קיצוניות."

חוסר ההגינות המינימלית של העסקנים שהשתלטו לאחרונה על המיפלגות הגדולות, והצינית הגמורה שלי־הם לגבי עצם יסודות הדמוקרטיה, הופכים לעיני כל את הדמוקרטיה לכלי ריק מתוכן ממשי."

■ ■ ■

נציגי שמונה סיעות בכנסת החליטו היום, בישיבה משותפת, להכריז על „מרי פרלמנט־רי" נגד קבית הצעת־החוק הפרטית של חבי־רי־הכנסת אברהם עופר (מערך) ויוחנן באדר (גח"ל).

הסיעות הן: אגו"י, ל"ע, ע"מ, רק"ח, פא"י, המרכז החופשי, העולם הזה ומק"י.

דוברי הסיעות סירבו לפרט באיזה שיטות ינקטו, אך אמרו ש„כאשר הרוב משתמש בכוחו כדי להרוס את הבסיס המוסכם של חיים פרלמנטריים תקינים, אין לנו ברירה אלא להפר מצידנו הסכמה זו. נעשה את הכל כדי לסכל את המזימה ולהעמיד את הציבור על חומרת המזימה של המערך."

בהסבירו את השיטה המוצעת, אמר ח"כ אורי אבנרי: „למעשה מבוצעת כאן הפיכה בעזת השפעות מרחיקות לכת. השיטה המו־צעת לחלוקת המנדאטים בכנסת תנחיל למ־ערך רוב מוחלט בכנסת, גם כשיישאר מיעוט בקלפי."

ח"כ אליעזר שוסטק אמר שמדהים לראות שגח"ל נותן יד לביצוע מזימה זו. הוא הזכיר שתנועת החרות לחמה בכנסת השנייה נגד השיטה המוצעת על־ידה עכ־שיו, למרות שהיתה אז סיעה בת 14 חברים.

בהסבירו את השיטה המוצעת, ציין אבנ־רי שבבחירות הקרובות ישלם המערך כ־13 אלף קולות בממוצע עבור מנדאט, בעוד שסי־עה קטנה בעזת 25 אלף קולות תקבל מנדט אחד בלבד.

תוצאה זו מושגת על־ידי כך שמבטלים את עודפי הקולות של כל הסיעות, ומחלקים את המנדטים על פי שיטה מתימטית שרירותית, המנחילה אוטומטית 4—2 מנדאטים נוספים למערך.

או 242 -

או חידוש האש

באיחור של שבוע הייתי רוצה להביא כאן ויכוח־זוטא, שלא זכה בתשומת־הלב הראוייה, למרות שהוא טומן בחובו הכרעה הרת־גורל לחיי כולנו.

הנושא: החלטת מועצת־הביטחון 242, הקובעת את העקרונות להשגת „שלום צודק ובר־קיימא", תוך הכרה הדדית של מדינות המרחב, נסיגה לגבולות „בטוחים ומוכרים", ופיתרון צודק של בעיית הפליטים.

חיים לנדאו מחרות הביא הצעה־לסדר־היום, ש־

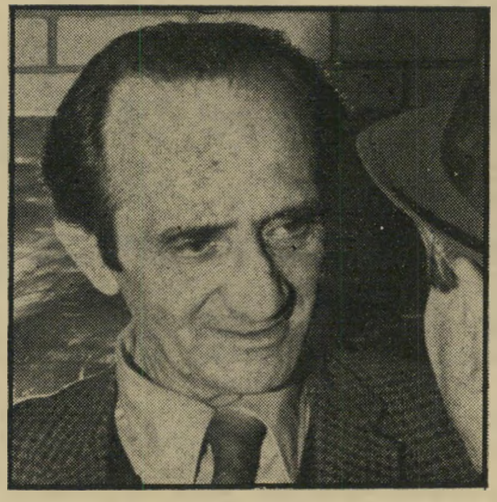

ח"כ לנדאו

דנה בהחלטות האחרונות של עצרת האו"ם. השיב על דבריו השר ישראל גלילי, שהציע להעביר את ה־הצעה לוועדה.

קמתי כדי לנמק את הצעתי להסיר את ההצעה מסדר־היום, ותוך כדי כך התפתח ויכוח משולש מאלף:

אורי אבנרי: אני מתנגד להצעה שהובאה על־ידי חבר־הכנסת לנדאו, מכיוון שברור לכל שמגמתו היא להביא לביטול תמיכת ישראל בהחלטת מועצת־הביטחון 242.

חיים לנדאו: צדקת.

אורי אבנרי: מהו המצב הפורמלי?

קודם־כל, ב־1 במאי 1968 הודיע השגריר יוסף תקוע, שישראל מוכנה לנהל משא־ומתן על בסיס החלטת מו־עצת־הביטחון 242.

חיים לנדאו: לא נכון!

מנחם בגין: השגריר תקוע מסר את ההו־דעה ואמר: ישראל מקבלת את ההחלטה 242 לשם כינון שלום צודק ובר־קיימא במיזרח־התי־כון. הוא לא התייחס כלל לסעיפים.

אורי אבנרי: בדיוק. מאחר שכינון שלום צודק...

מנחם בגין: זה היה על דעת ראש־הממ־שלה ושר־החוץ בילבד, בלי החלטת ממשלה. זה כתוב בפרוטוקול.

השר ישראל גלילי: מה זו החלטה 242 בלי הסעיפים?

מנחם בגין: השר גלילי, אתה יודע יפה כמוני — אני מוכן לקרוא יחד איתך בכנסת את פרוטוקול הישיבה — אבל, אתה מתעלם מזה. אדרבה, אני מסכים לקרוא יחד איתך את הפרו־טוקול. זו היתה הודעה.

הממשלה החליטה להתחייב כביצוע החלטה 242 — חלוקה מחדש של ארץ־ישראל ונסיגה.

אורי אבנרי: צר לי שאני צריך להתערב בוויכוח...

מנחם בגין: אני מודה לחבר־הכנסת אב־נרי, שנתן לי הזדמנות להבהיר את הסוגיה.

אורי אבנרי: אני רוצה להבהיר, שבעיקבות ה־הודעה הזאת של השגריר תקוע, ב־1 במאי 1968, נת־קיים דיון בכנסת ב־8 במאי 1968. העילה היתה ההצעה להביע אי־אמון לממשלה, בגלל הסכמתה להחלטת מו־עצת הביטחון 242. סיעת גח"ל, יחד עם סיעות־הקוא־ליציה האחרות, הצביעו אז נ ג ד אי־האמון.

בזה אישרה הכנסת את קבלת החלטת מועצת־הביטחון 242, בנוסח שהיא הובאה.

אליעזר שוסטק: מי הציע אי־אמון?

אורי אבנרי: הכנסת אישרה את ההסכ־מה, להחלטה 242, לפי הנוסח שהובא.

שמואל תמיר: מי הציע אי־אמון?

חיים לנדאו: אלה שקיבלו ב־1969 המון מנדאטים.

אליעזר שוסטק: אינני רואה שאתם מקב־לים המון מנדאטים.

חיים לנדאו: בעד רעיונות מקבלים מנ־דאטים.

שמואל תמיר: באוגוסט 1970 הלכה גח"ל בדרך הנכונה והתנגדה להחלטה 242, בעיקבות הצעת אי־האמון שלנו ב־1968. עכשיו גם אבא אבן, ב־1972, מדבר על התנגדות.

היו"ר מרדכי זר: חברי הכנסת תמיר ולנדאו, אבקש להפסיק את הוויכוח המישפחתי.

אורי אבנרי: אדוני היושב־ראש, הוויכוח הנרגש הזה היה מיותר, מכיוון שכל מי שהצביע בעד קבלת ההחלטה 242, ייחשב לו הדבר לכבוד.

ההחלטה 242 היא הכסיס היחיד הקיים היום להפסקת־האש, הכסיס היחידי לאי־חי־דוש המילחמה. מי שמבטל את תמיכת ישי־ראל בהחלטה 242, יוצר במיזרח התיכון מצב ההופך את המילחמה לבלתי־נמנעת. האש תתחדש אז בהכרח.

משום כך אני נחרד. אינני מודאג מדבריו של חבר־הכנסת לנדאו, מכיוון שכולנו יודעים שהוא וסיעתו, חרף כל ההצבעות, היו תמיד נגד ההחלטת מועצת־הבי־טחון 242, ובצדק מבחינתם, מכיוון שההחלטה 242 קו־בעת שאסור לספח שטחים בעיקבות מלחמה.

מנחם בגין: אתה לפחות יודע שזה כתב בינלאומי? במילחמת־מגן לא חלים שינויים טרי־טוריאליים בחוזה־שלום? במילחמת תוקפנות א־סור לספח!

אורי אבנרי: אינני יכול להתווכח עכשיו על התוכן האידיאולוגי של ההחלטה. זוהי ההח־לטה כמו שהיא, ועליה אנחנו מתווכחים.

אותי מדאיגים דווקא דבריו של השר גלילי בוויכוח היום, ודברי השר אבא אבן בימים האחרונים.

מי שאוזנו היתה כרוייה לניסוחיו המדוקדקים של השר גלילי היום, מוכרח היה לשים לב לפחות לשני ביטויים:

ראשית: הביטוי שעליו חזר כמה פעמים „עד כה". „הממשלה לא החליטה עד כ ה להינתק מהחלטת מו־עצת הביטחון." דהיינו: השאיפה הכללית היא להינתק, האפשרות קיימת, האיום עומד בעינו. לפי שעה — כך אני מפרש את דבריך, כבוד השר — לפי שעה ישראל עדיין לא הסיקה את המסקנה הזאת.

שנית: הביטוי „פוטרת אותנו מ־242". אם יקרה דבר כזה וכזה — זה „פוטר" אותנו. כלומר, 242 זוהי צרה צרורה, שנאלצנו להסכים לה בעל־כורחנו, ואנחנו רק מחכים להזדמנות שתפטור אותנו מן הצרה הצרורה הזאת.

אני חוזר ואומר: אם „ניפטר" מהחלטת 242, אנחנו נביא לחידוש האש.

הברירה היא: 242 או מילחמה!

שר התיירות

וצאר התיירות

אחת מהצעות־החוקים החמורות ביותר שהונחו לאחרונה על שולחן הכנסת נוגעת דווקא לנושא תמים — התיירות. משה קול הביא הצעה המעניקה לו ולפקידיו סמכויות עצומות — לסגור בתי־מלון, לחסל מורי־דרך, להטיל על כולם עונשים כבדים. העילה: להגן על התיירים בפני ניצול־לרעה.

מצדיקי ההצעה טענו שהיא טובה, מפני ש„יש לה שיניים".

אמרנו על כך, בין השאר:

אורי אבנרי: בחורה יפה צריך שיהיו לה שיניים

אפשר לחסל את השחיתות במועצות הדתיות -

על־ידי חיסול המועצות הדתיות עצמן!

בעקבות המשבר במועצה הדתית בירושלים, הביא שר־הדתות הצעת־חוק המסמיך אותו ל־מנות קציני־ניהול במצבים מיוחדים. על כך אמרנו:

אורי אבנרי: ישנה רק דרך אחת לשים קץ לריק־בון ולשחיתות במועצות הדתיות ברחבי המדינה, והיא: לשים קץ למועצות הדתיות עצמן.

טובה סנהדראי: איפה נאמר שיש שחי־תות וריקבון?

אורי אבנרי: מייד אוכיח לך. סבלנות.

כי הקומדיה המתחוללת בימים אלה במועצה הדתית בירושלים, אינה אלא תוצאת־לוואי של הטראגי־קומדיה הגדולה, שהיא כלל־ארצית.

כל מועצה דתית בארץ היא בור־שומן. השחיתות הבסיסית שהולידה את המועצות מוכרחה לחוביל לשחיתות גם בתוך המוע־צות.

אין טעם לטפל בסימפטומים, כפי שעושה מבקר־המדינה. יש צורך לטפל בשורש התופעה. על רקע המצב, הצעת־החוק הזאת היא בדיחה.

בור השומן הגדול ביותר

בארץ קיים מישטר פיאודלי, החובק את כל מיפלגות המימסד — אותן הנמצאות בקו־אליציה, ואותן הנמצאות, למראית־עין בילי־בה, באופוזיציה.

כמוסדות מיותרים אלה, שכהם משובצים אלפי עסקנים של המיפלגה — חלק נכבד של רכבות עסקני המפד"ל החיים על חשבון חציבור, באמ־צעות המיפלגה, והמספקים לה את עיקר הקו־לות בבחירות.

שחיתות של מיליונים

לפני ארבעה חודשים פירסם מבקר־המדינה דו"ח על הביקורת שנערכה במועצה הדתית בירושלים — המועצה שבגללה נסערו עתה הרוחות.

נסתבר שבמוסד זה מתרחשים דברים חמורים יותר מפרשת הקומדיה הטלפונית של טדי קולק *. לא רק קווי־הטלפונים מנותקים שם. מנותקים כל קווי המינהל התקין.

כדי להבין את החשיבות העצומה של ה־מועצות הדתיות לקיום האימפריה הכלכלית של המפד"ל, די לדעת שבמועצה הדתית האחת הזאת מועסקים על חשבון הציבור 204 עובי־דים, כמחציתם במישרות מלאות. המועצה משלמת שכר מלא או חלקי ל־39 רבני שכונות, 60 רבני בתי־כנסת, 17 עובדי מיקוואות, 2 מדריכות בתחום טהרת המישפחה, 14 מפקחי כשרות, ועוד ועוד.

יצחק רפאל: מה המשכורת של רב בבית־כנסת?

אורי אבנרי: זה כתוב בחוברת שלפני.

יצחק רפאל: 100 לירות...

אורי אבנרי: אדוני, חבר־הכנסת שחור, אינני רוצה לשלם עבור פיקוח על הכשרות ב־מיסעדות שאינני רוצה לאכול בהן. מדוע אתם מכריחים אותי לשלם בשביל דברים החשובים לכם? אלה שזה חשוב ויקר להם — ואני מכבד את רגשותיהם — יואילו במובם לשלם בעצמם עבור הדברים היקרים להם. לי יקרים דברים אח־רים, שאתה אינך משלם עבורם.

אשר לתמיכת המועצה בבתי־הכנסת, די להזכיר את הפרשה האחת שנתגלתה: שר־הדתות מימן מתקציב זה את פעולות סיעת הצעירים במיפלגתו. הם הכניסו ארון־קודש למועדונם, והפכוהו ל„בית־כנסת". רק הדמיון הפרוע ביותר יכול לתאר לעצמו איזה הון זורם בדרך זו בכל שנה למוסדות מיפלגתיים אחרים, מבלי שהדבר נתגלה עד כה ברבים!

אין צורך להזכיר כי המועצה קיבלה בסיטונות עובדים ללא מיכרז — מה טעם במיכרז, כשהכשירות היחידה הדרושה היא עסקנות במפד"ל? אין צורך להזכיר שרבים מהם הם „קרובים של חברי המועצה או של מנהלי

השר זרח ורהפטיג

מחלקות של המועצה." כל זה — והרבה יותר — נתגלה על־ידי מבקר המדינה.

המועצה האחת הזאת הוציאה בשנה האחרונה שלושה מיליון ל"י — שלושה מיליוני לירות של משלמי־המסים.

יזאג המיעוט הדתי לעצמו!

לא אכנס עכשיו לשאלה העקרונית אם ככלל צריכים אזרחים חילוניים לממן שרותים דתיים שהם אדישים להם, או מתנגדים להם. אנחנו רוצים להפריד בין הדת והמ־דינה — יקיים המיעוט הדתי את השרותים שהוא מזדקק להם.

אבל אפילו מי שמקבל את העיקרון שהציבור כולו צריך לתת שרותים אלה — על חשבונו — מוכרח לפסול את השיטה הקיימת. יש לבטל את המועצות, ולהטיל את אספקת השרות על מוסדות הציבור הנבחרים.

לאור צורך זה, הצעת־החוק המוכאת לנו כאן היא חסרת־ערך. היא נוגעת רק לטכניקה שבה משתיטת המפד"ל, באמצעות השר שהוא ראש אחת מפיעותיה, על בור־שומן זה.

אנו מציעים להחזיר את הצעת־החוק לממשלה.

בור השומן

משה ברעם: מה קרה אצלכם? גם כן בור שומן?

אורי אבנרי: אני, ברוך השם, אינני שותף לעסקים שלכם!

לפי השיטה הפיאודלית, מקבלת כל מיפלגה אחוזה פרטית על חשבון הציבור, ובה היא עושה כרצונה, מש־בצת את עסקניה במישרות ציבוריות, מעבירה לכיסיה קרנות ציבוריות, מחלקת לעצמה כיבודים והנאות.

יצחק רפאל: חשבתי שהיום תחדש משהו.

אורי אבנרי: תשנו את המצב — אשנה גם אני את ניתוח המצב.

האימפריה הכלכלית העצומה ששמה מפד"ל זכתה בחלוקה זו לכמה וכמה אחוזות שמנות. אחת המכניסות ביותר היא האחוזה של מישרד־הדתות. ובתוך אחוזה זו, החלקה הקרוייה מועצה דתית היא השמנה ביותר.

מסופקני אם בכל מערכות המישטר קיים ייצור אבסורדי יותר מזה.

מעשיה מחייבים את כל האזרחים היהודיים במדינה, החיים והמתים כאחד, הדתיים והחילוניים, ואפילו את האנטי־דתיים הקיצוניים ביותר.

אולם לכל אלה אין שום השפעה על המוע־צה. הם כפופים לשילטונה, הם משלמים את חשבונותיה המנופחים עד כדי זוועה, אך אין להם שום ייצוג בה. הכלל המקודש — „אין מיסוי ללא ייצוג" — נדרס כאן בכוח וכרגל גאווה.

אין שום סיבה סבירה לעצם קיומו של מוסד זה. המוס־דות הנבחרים של הציבור — העיריות והמועצות המקו־מיות יכולים להגיש את השרותים הדתיים לאזרחים כמו כל שרות אחר. די במנגנון מצומצם כדי לספק את כל השרותים האלה, בצורה טובה ויעילה.

אבל לפי הסכם החלוקה הפיאודלית, זוהי אחוזה המגיעה למפד"ל, ועל כן יש צורך

אורי אבנרי: אם מיפלגה יכולה לשלם לכל בוחר שלה 100 לירות לכל חודש, הרי קיומה מובטח להרבה מערכות בחירות.

איך נבחרים האנשים היקרים האלה — יקרים תרתי משמע?

אומר המבקר: „בדיקת תיקים אישיים של הרבנים שבמועצה העלתה כי למרביתם (!) אין תעודת־כשירות לכהן בתפקיד רב." אם כן, איזו כשירות יש להם?

קל לנחש — הכשירות טמונה בפינקס־חבר של המפד"ל. הם משרתים את הריבון של העו־לם המסויים הזה — שר־הדתות.

שאר גילויי המבקר מתארים בצורה ציורית את המת־רחש באחוזה זו. יש בה יו"ר וארבעה סגנים בשכר, כולם עסקני מיפלגות. הם מונו מבלי ששר־הדתות אישר מיספר זה. יתכן שאפילו הוא התבייש. הוא נתן את האישור רק לפני חצי שנה, באיחור של שנים.

מובן שאין במועצה ועדת־ביקורת. יש הנהלה, אבל בשנת 1971 היא לא קיימה אפילו ישיבה אחת.

הפיקוח על הכשרות בירושלים עלה בשנת 1970/71 169,955 לירות. ההכנסות היו 12,060 ל"י. את השאר — כ־150 אלף לירות — שילמו הקורבנות של החוק, האזרחים אשר מפקחי הכשרות יורדים לחייהם, ומונעים מהם לאכול כאוות נפשם.

בנימין שחור: אם אינך רוצה אוכל כשר, אל תקנה.

---

*) קולק ניסה להתקשר עם יו"ר המועצה, אך המל־פונאי לא העביר את השיחה, בגלל השביתה שהיתה קיימת במועצה.

יפות. אבל בחורה שכולה שיניים — ספק אם היא יפה. **חוק טוב צריך שיהיו לו שיניים. אבל חוק שכולו שיניים ותו לא — מסופקני אם הוא חוק טוב.**

מוסכם שהתיירות חשובה מאוד. מוסכם שיש תופ־עות שליליות חמורות בשטח התיירות.

איני מסכים להכתים ציבור שלם, כל ציבור העוס־קים בתיירות, כל העוסקים במלונאות, וכל מוריי־הדרך, ולומר שכולם מושחתים וכולם מתייחסים אל התייר כאל פרה חולבת.

תהיה זאת האשמה קולקטיבית מוגזמת מאוד.

משה קול: מי אמר כך? אני אמרתי זאת?

אורי אבנרי: לא אמרתי שמישהו אמר.

אני אומר שאינני מסכים להכתים ציבור שלם בכך. אם מתקבל רושם מפירסומים שונים כאי־לו זה כן כך — אינני מקבל אותם.

אבל התופעות החמורות קיימות, כולנו יודעים שהן קיימות, ודרוש חוק כדי למנוע אותן.

אבל גם המטרה הטובה של חקיקת חוק תיירות אי־נה מקדשת את כל האמצעים. הצעת־החוק המונחת לפ־ניינו, דבקו בה סממנים טוטליטריים.

כשעברתי על החוק ניסיתי לסמן בדיוי אדומה מה אינו מוצא חן בעיני, ואני מוצא שיש יותר מלים שמתחתן יש קו אדום מאשר מלים שאינן מסומנות בקו אדום.

השר קובע מהי עבירה. השר תובע לדין, שופט, מע־ניש, מוציא לפועל, הכל יחד. על מעשי השר אין עיר־עור ממשי.

...נוצרים כאן מוסדות שמסופקני אם יש הרבה דו־מים להם במדינה. יש פה מין בולשת, נ.ק.ו.ד. של תיי־רות. אפילו איש ש.ב., העוסק בריגול נגדי, היה מקנא בסמכויות המוענקות כאן ל„מבקר־התיירות".

כשכל הדברים האלה מתרכזים בחוק דר־קוני, זה מסוכן. למעשה הופך כאן שר־התיי־רות ל„צאר־התיירות".

משה קול: יש להגן גם על התיירים, ולא לרצוח את התיירות.

אורי אבנרי: אני מסכים, אדוני השר. אני באמת מסכים לזה. אבל איני מסכים לאמצעים.

הצגת בכורה:

פיאנו-שוש

ריד הפסנתר

שוש ליד הפסנתר של המועדון הסאטירי שנפתח ברחוב בן־יהודה בתל־אביב. שוש מלווה בנגינתה את ה־הצגה. היא גם הלחינה מילים של דן אל־מגור לשיר הפתיחה של ההצגה. העבודה הזאת היא רק זמנית בשביל הפר־נסה. האהבה נתונה לכתיבה ולזימור.

פ עם הן היו ארבע.

רותי עם החזה השופע והרגליים החטובות.

איילה עם השיער הקצוץ וההגיון הגברי.

ברכי, שדם צועגים נוזל בעורקיה, ושוש.

הצעת נישואין שבושה לבוא, הבריחה את רותי לזרועותיה של לונדון.

עולם העסקים הלונדוני קרץ לאיילה.

אצל ברכי, זאת היתה תמיד רק שאלה של זמן.

נשארה שוש. עם התוכניות להרחיק־לכת. כל הסיכויים, שבפברואר הן תחזורנה להיות ארבע.

בלונדון, כמובן. איפה כבר יכולים להי־פגש ישראליים, אחרי כל־כך הרבה שנים שלא ראו אחד את השני?

אז לפני שהיא הולכת בעקבות המו־סיקה לארצות־ניכר, והופכת להיות שם תגלית ישראלית, כמקובל, וחוזרת אלינו מפורסמת ומחודשת — נא להכיר:

שושנה ריזמן. 24 וחצי שנים. ראש מדובלל. עיני ילדה שהצחוק מדליק את החום שלהן. ידיים קטנות, הנראות עוד יותר קטנות על מנעני הפסנתר.

רומן עם פסנתר

ע רב ערב, אפשר לראות אותה ב־מועדון הקברט הסאטירי שנפתח ל־אחרונה בתל־אביב, חבוייה בין פסנתר מגושם ומדפי הבר, ורק ראשה המתולתל מגיח מפעם לפעם.

הרומן עם הפסנתר התחיל כמובן דרך המוסיקה הקלאסית. זה היה לפני הרבה זמן. היא כבר הספיקה לגמור את הפ־קולטה לפילוסופיה ואת האקדמיה למו־סיקה באוניברסיטת תל־אביב, כש„יום אחד, זה היה לפני חמש שנים בערך, בלי לדעת למה ואיך, התחלתי גם לכתוב מוסיקה, לא רק לנגן אותה."

האהבה החדשה דחקה את רגלי הישנה. כך שפסנתרנית, היא כבר לא תהיה. בשביל זה צריך הרבה מהחלק האחורי של הגוף — דבר, שכל אחד שעיניים בראשו, רואה מיד שאין לה.

נשארה הכתיבה. אבל גם זה עם הרבה היסוסים: „אני לא חושבת שאני יכולה להביא בשורה חדשה לעולם המוסיקה. אז אני מנסה להיות פונקציונלית. בעיקר הייתי רוצה לכתוב מוסיקה לסרטים ו־מחזות. השאיפה שלי היא להגיע למק־סימום של כנות עם עצמי ובמוסיקה."

רווקה זקנה

ב יתניים, הספיקה כבר להלחין תמלילים. בין השאר, שיר שבוצע על־ידי שולה חן, בערב שירי משוררים שאורגן על־ידי גלי־צה"ל.

לגמרי במקרה, מצאה אותה הטלוויזיה הלימודית, ביקשה ממנה לכתוב מוסיקת־רקע להצגת החייל האמיץ שווייק, תוכ־נית שתוקרן במשך השנה הקרובה ב־מסגרת יובל למחבר ההצגה, יארוסלב האשק.

לאחרונה, כתבה גם מוסיקה להצגה של משה פריוואס בסטודיו של ניסן נתיב.

וכל זה אולי לא הרבה. ומה שיש לי־שוש להגיד על ההצלחה, „זה לא מה שיש לרבקה זוהר, למשל, להגיד עליה."

אבל עם ההבטחות של נועם שריף, שלבחורה הזאת יש כישרון — והתוכ־ניות „ללמוד את המקצוע ברצינות, כי סוף־סוף לא למדתי בכלל קומפוזיציה ותיזמור" — והעובדה שהיא מוכנה אפי־לו לעזוב את תל־אביב הקטנה לטובת לונדון הזורה, כדי לקיים את הכתוב: „אין נביא בעירו" — עם כל אלה, כל הסיכויים שעוד יישמע ממנה.

רק לאמא שלה, כמו לכל האמהות ה־טובות, אין כל־כך הרבה סבלנות. לפ־עמים היא אפילו קצת מתרגזת על זה שהבת הקטנה מנגנת בשעות הקטנות של הלילה. אפילו שזה מקום מכובד כמו תיאט־רון סאטירי, ולא סתם בר אפלולי, כמו שנפל בחלקם של הרבה גדולים וטובים בראשית דרכם, וגם אם זה נעשה רק בש־ביל הפרנסה.

אבל לאמהות יש תמיד סיבות מוזרות לדאגה. כמו למשל, העובדה שהבת עברה כבר את גיל ה־24 ועדיין רווקה.

איפה הצבע?

ה חברים הקרובים אינם מודאגים. הם סתם עצובים קצת. בלונדון היא אולי תלמד הרבה מוסיקה — אבל מה עם הנהיגה הנועזת, כשיד אחת על ההגה

בשעות הקטנות

של הלילה, אחרי שהתוכנית מסתיימת, מתאספים חלק מהנוכחים סביב הפסנתר, שוש מנגנת שירים מוכרים והם שרים יחד איתה. העיקר שתהיה אווירה. הרומן של שוש עם הפסנתר התחיל דרך המוסיקה הקלאסית. לפני חמש שנים היא התחילה גם לכתוב מוסיקה, לא רק לנגן אותה. „אני רוצה לכתוב מוסיקה לסרטים ומחזות," אומרת שוש.

והשנייה על החלון? מה עם הנסיעות הפתאומיות לאילת? ואיפה היא תצליח לתפוס כזה צבע שחום ומקסים, כמו שהיא תופסת בקייץ על החוף של תל־אביב?

ובכלל, מה יש להן, לילדות הקטנות האלה, שפתאום מתחשק להן לנדוד לכל מיני מקומות רחוקים?

במדינה

(המשך מעמוד 30)

אשתי ראתה אותנו. ייתכן שהיו הרבה מקרים."

ואילו לילדיו הגדולים אמר בפירוש: „יש לי עם הצעירה שפה משותפת. היא פקחית ואפשר לדבר איתה. אני רוצה אותה ולא יעזור שום דבר."

לחץ. הוכחה נוספת ששלפה האשה בפני השופט: פתק, שגילתה באחד מביסי

נתבע פולקה —
הילדים סיפרו —

— ותובעת פולקה
— שאבא מתנשק עם הפקידה

חולצתו, ושהיה מיועד לפקידה השובבה. שם פולקה כתב בשגיאות־כתיב כבדות:

„היחסים והרגשות לא צריכים להתקל־קל, אגב לחץ של חסידה על אימך או עלייך. לא ניתן לה לנצח. זה מה שהיא רצתה. לשבור אותי על־ידי סידורים שו־נים. אתבע ואוכיח לה. במקום ללכת שכם בשכם ביחד ולא בניפרד."

כאשר שאל אותו השופט מה פשר ה־פתק, הסביר: „אני מכיר את הפתק ש־אתה מראה לי. זה כתב־ידי. זה תלוי מתי ניכתב. תמיד אני כותב שירים."

תקיפה. הקשיים שהערימה עליו רע־ייתו, עיצבנו את פולקה. באחד הימים הופיע בדירתו החולונית המפוארת וגדר־שת־ההריטים והניברשות, ובצעדי פולקה החל לנפץ, לדברי התביעה, מכל הבא ליד.

על כך, התלוננה חסידה פולקה במישט־רה, והמישפט הפלילי על תקיפה עומד להתברר בקרוב. לצורך כך, גייס פולקה את עורך־הדין חיים קאזיס, במקום פרק־ליטו לענייני מזונות, עורך־הדין יששכר טיטונוביץ.

בינתיים, ממשיכה חסידה פולקה לייחל לדמי־המזונות — אשר מאז החלטת השו־פט, טרם הגיעו לידיה.

קולנוע

במאים

יש עשן ויש אש

אנדרה קאיאט הוא הפרקליט הצרפתי אשר החליט לפני שנים רבות לנהל את משפטיו על צלולואיד, ולהראות בקולנוע את הצדדים האפלים יותר של החוק היבש. הוא עשה זאת פעמים רבות, לעיתים אפי־לו בהצלחה ניכרת — כולנו כרוצחים, מישפט צדק, אחרי המבול — ולעיתים בתוצאות מסחריות מסחררות (למות מאהבה).

מאחר והוא שואב את השראתו מן ה־מציאות, החליט קאיאט לאחרונה לעשות סרט בשם אין עשן ללא אש. זהו סיפור על רופא המחליט להתמודד בבחירות ל־עירייה נגד ראש־העיר המושחת.

מאחר ואי־אפשר לשכנע אותו בדרכים אחרות לוותר על כוונותיו, מתחילים ירי־בי הרופא לאיים עליו בסחיטה, בעזרת צילומי־התעלסות מפוברקים של אשתו עם גבר זר.

קאיאט הגיש את הסרט למרכז הקול־נוע הממשלתי, לשם קבלת אישור פור־מלי לפני תחילת ההסרטה. והנה, בפעם הראשונה בתולדות המרכז — הוחלט שהסרט של קאיאט פסול מיסודו, לא יקבל אישור הצנזורה, כאשר יהיה מוכן.

בצרפת, אין זה איסור להפיק את הסרט — אבל ברור שקשה למצוא משקיעים להרפתקאה מסחרית מעין זו. סרט שאי־סורו ברור, לא יוצג אף פעם — וממילא לא ירוויח כסף.

בשבוע האחרון כינס קאיאט עיתו־נאים, הודיע להם כי האיסור ההיסטורי הזה נגרם על־ידי לחצים פוליטיים טהו־רים, משום שעלילת הסרט דומה מאוד לסיפורו האמיתי של מישהו בעל מישקל במיפלגת השילטון. „זה עוד קורה," מד־גיש קאיאט, „כשהבחירות באופק, ושר־התרבות, דיהאמל, מבטיח לבטל את הצנ־זורה." אבל מי אמר שפוליטיקאי צריך גם לקיים הבטחות?

תדריך

תל־אביב

★★★★ **התפוז המיכני** (פאר, אנגליה) — פני העולם הבא אלינו לטובה בנוסח הבמאי סטאנלי קובריק: אלימות משתוללת בחוצות, המימשל הופך אנשים לתפוזים מיכניים, והאמנות אינה עוד תמ־ריץ ליופי. צריך לראות.

★★★½ **מיני זמוסקוביץ** (תכלת, ארצות־הברית) — ג'ון (בעלים) קאסאבטס עוקב במצלמה רגישה ובפיוט רב אחרי היחסים המוזרים שנרקמים בין פקידה בודדה ושומר בחניוני מכוניות. אמריקה כולה, בזעיר־אנפין.

★★★½ **פרנזי** (חן, אנגליה) — היצ'קוק בשיא־יכולתו: מותח, מלגלג, ו־משחק בעצבי הצופים, תוך כדי מעשיה על רוצח החונק את קורבנותיו בעניבות וחברו נחשד על לא עוול בכפו. מבריק.

★★★ **מזימות בינלאומיות** (צ־פון, ארצות־הברית) — עוד היצ'קוק ל־מופת, שמוציא את הנשמה אפילו תוך כדי טיול בשדה ריק מאדם. קארי גראנט ואיוו סיינט מרי הם בדיוק הגיבורים ההולמים את מומחה־המתח.

ירושלים

★★ **בית־חולים** (ארנון, ארצות־הברית) — סאטירה פרועה של פאדי שיי־בסקי לא רק על מערכת הבריאות האמ־ריקאית ועל מלאכת הרפואה בכלל, אלא על כל דמותה של אמריקה החולה, ועל הטיפול שהיא מקבלת מידי ביה"ח שלה. עם ג'ורג' סי. סקוט בתפקיד הראשי.

חיפה

★★★★ **שעת הזאבים** (בית־רוט־שילד, שוודיה) — אינגמר ברגמן מתלבט בתפקידו של האמן בחברה, בערכה של האמנות, ובערך החלומות המשמשים לה להשראה. חובה למי שלא ראה עדיין.

★★★ **יוליוס קיסר** (שביט, ארצות־הברית) — גירסה הוליוודית מפתיעה ב־נאמנותה למחזה של שקספיר, עם הופעה מרשימה של ג'ון גילגוד בתפקיד קאסיוס.

היסטורי

נורומא ועד עולם

פליני — רומא (סטודיו, תל־אביב, איטליה) — הרבה נכתב, והרבה עוד ייכתב, על סרט זה. אין לו סיפור, אין לו עלילה — ולמרות זאת הוא אחד היפים והמרתקים ביותר שידע הקולנוע.

כל כולו מורכב אפיזודות אישיות של פדריקו פליני ושל אהובתו האמיתית, רומא. ואם אין זו בדיוק המציאות, לאיש זה לא איכפת. זו רומא כפי שהיא נראית בדמיונו הפיוטי העשיר של אחד מגדולי הקולנוע בכל הזמנים.

למי שרוצה, יש כאן חזרה לניאו־ריאליזם. אין גיבו־רים, המצלמה אינה מפצלת את המציאות לשבריריים ועו־רכת אותה אחר־כך בסיגנון דרמטי — אלא מנציחה בנא־מנות את מה שקורה לפניה. מעל לכל, יש כאן אהבה עצומה לבני אדם. ואהבה עוד יותר גדולה לכרך.

ההבדל הגדול שבין פליני לניאו־ריאליזם, שאליו הש־תייך פעם — הוא שפליני אינו מצלם מציאות, אלא יוצר אותה. האוטוסטרדה הסתומה במכוניות, שבכניסה לרו־מא — נבנתה באולפן. תיאטרון בארקונדה והצגת הווידויל הם נחלת־עבר רחוק. מה שנראה בסרט, היא הצגה שכל פרטיה תוכננו על־ידי פליני.

בתי־הבושת הרומאיים, תצוגת־האופנה הכמורתית, חפי־רת הרכבת התחתית — כל הסצינות הללו, הנראות כאילו נקלטו במקרה על־ידי המצלמה מן המציאות — מבויימות.

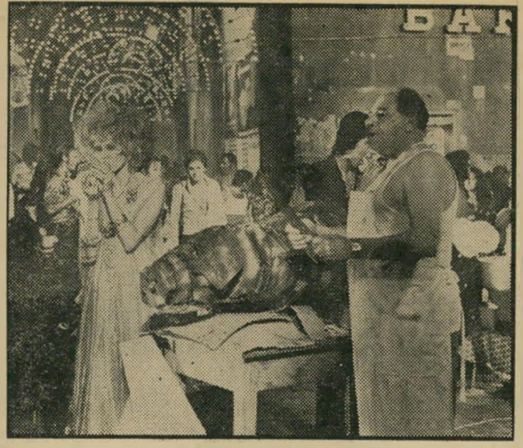

חג הנואנטרי: חזירים זוללים

רומא היא חווייה חזותית שאינה דורשת הסברים, ואינה זקוקה להם. פליני, בעזרת הצלם ג'יוזפה רוטונו, התפאורן דנילו דונאטי והעורך רוג'רו מאסטריאני, יצר חינגא מושלמת לעין. אל תניחו לה לחמוק לפני שתרואה, פעם או פעמיים.

בעייתי

לפתח רצח רובץ

כלבי הקש (אסתר, תל־אביב, אנגליה) — מדען אמריקאי צעיר חוזר יחד עם אשתו האנגליה לכפר־מולדתה הנידח, שם הוא מתכונן להכין, באווירה אידילית, עבודת מחקר במתימטיקה. מה שקורה לו, לעו־מת זאת, הוא שכל בני־הכפר עושים אותו לצחוק, אונסים את אשתו ומתגרים בו, באיש השקט שברח מאמריקה האלימה. עד אשר עולה לו הדם לראש. אז, הוא מתנפל על תוקפיו, מחסל אותם ביד רמה.

זאת דרכו של הבמאי סם פקינפה להראות שאדם אינו יכול לברוח מן המציאות, מן העימות שבינו לחברה הסו־בבת אותו, ומן היצר האלים השוכן בתוכו.

תוך כדי כך, חוזרים שוב כל הנושאים החביבים על פקינפה. הוא מציג מצד אחד אדם מתוחכם ומתוסכל, מצד שני פרימיטיביות ברברית.

הוא שוב מטיף לכך שגבר צריך באישהו מקום לעמוד על שלו, ולא להירתע מן המעשים הנוראים ביותר, אם אינו רוצה להירמס.

צריך עוד לשבח את המשחק, ואת התפאורה, את הצילום. אבל חובה כאן להתעכב על דבר מרגיז אחד — שלא פקינפה אשם בו. משתבר שגאוני הצנזורה הישראלית הזדעזעו מן הסרט. מאחר ומרביתם חיים עדיין בתקופת הקיסר פראנץ יוזף, זה לא מפליא. תחילה, אם כן, רצו בכלל לאסור אותו. כרגיל.

אחר־כך, הסכימו לשינויים. למשל — סצינת־האונס. ב־

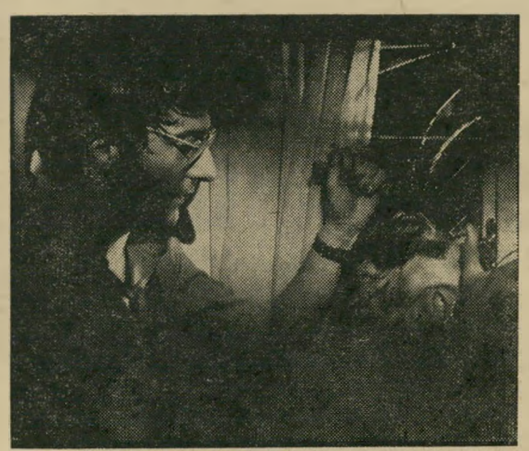

הופמן: אנשים טורפים

מקור, אונסים שני גברים את אשת המדען. הראשון, ידידה לשעבר, שהתעלסה עימו עוד לפני נישואיה, כך שקשה לקרוא לזה אונס לגמרי. אלא שהשני, הוא אונס של ממש. אלא שאותו לא יראה הקהל בארץ, משום שאינו בוגר דיינו.

ואם אחר־כך לא יבין הקהל מה סיבת התרגשותה הגדולה של האשה, זה לא חשוב. העיקר שהצנזורים יבינו.

בעייתי

אז למה הצחוק עצוב?

מציצים (אורלי, תל־אביב, יש־ראל) — זה אולי השלם בכל סר־טיו של אורי זוהר. המצלמה פס־קה ממחולותיה המטורפים (משום שאדם גרינברג, בא במקום גורפינקל!) השחקנים אינם מתעוותים עוד, הדיאלוג אינו מנסה להתפלסף ולהיות חברמני בעת ובעונה אחת.

להיפך. זהו סרט רגיש, שבו הדמויות נעות יותר מן המצלמה, סרט שמנגל היטב כל מבט וכל פליטת־פה, סרט שנותן לגיבוריו להתנהל על־פי דרכם. דווקא משום כך, יכול הצופה להתרשם מהם בצורה משכנעת הרבה יותר. הדיאלוגים טבעיים והולמים להפליא את הגיבורים של אורי זוהר. בדרך־כלל, אין איש אומר יותר ממה שחיוני על־מנת להבין את הסצינה.

אולי משום כך, זהו גם סרט עצוב ועגום כל־כך. כי גיבוריו — גוטה (אורי זוהר), מציל וקיוסקאי בחוף תל־אביב, ואלי (אריק אינשטיין), גיטריסט בדיסקוטקים מרו־פטים — נראים אנשים אומללים, שחוויותיהם מתרכזות עדיין במישור שבין הקורקבן לאבר־המין.

שניהם נערים שלא התבגרו, חיים עדיין בתקופה של הצצה לתוך בית־השימוש של הבנות, ובכל מיצר, משתמטים מן האחריות בעזרת השקר הקרוב והמאוס ביותר.

כביכול, הם ציפורי־דרור, מורדים במוסכמות ומנהלים את חייהם לפי חוקה פנימית משלהם. אלא שהם אינם נראים מרוצים מכל העניין, או נשברים מהיותם בשולי

זוהר ואיינשטיין: ילדים מציצים

החברה ולא בתוכה.

זו הצצה בדרכי־החיים של קבוצת אנשים, אשר בדרך־כלל מתעלמים ממנה בחברה מהוגנת, או לכל היותר מתי־בוננים בה כבביבר. אלא שכאן, המישחק הטבעי של כל המשתתפים (נוסף לשני הכוכבים, צריך לציין בעיקר את סימה אליהו ומונה זילברשטיין) עוזר להוכיח שמדובר באנשים בשר־ודם — מציאות עצובה וקיימת.

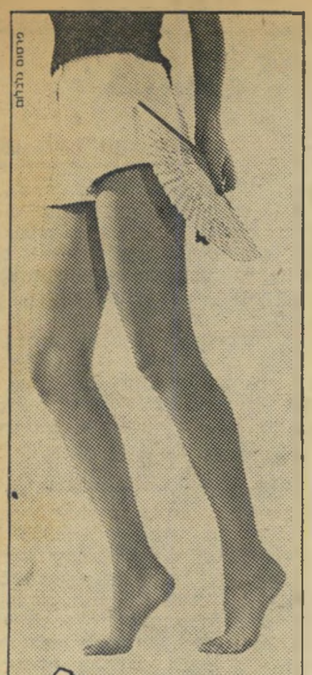

Merci

...את הרי יודעת
ש"מרסי"
מתאים לך
מתאים לך מאד!

גרבונים • גמישונים
ארכונים • אקסטרונים

חדש מפריז!

קרם הידיים הצרפתי המפורסם בעולם כולו

Mixa Suractivé

(„מיקסה" – קרם ידיים פעיל)

דחף

הקו
הבטוח
בין
שתי
נקודות

אל

המחלקה ליחסי ציבור

דוקי
מלכת המים
1972
ומיס טיפניס ת"א
נבחרה
בצרפת
למיס טיפניס
העולמית

ה שעה היתה שלוש לפנות בוקר, כאשר ישראל ניצחה במערכה.

לאחר קרב קשה, נבחרה דוקי הוניגמן, מלכת המים היפהפיה בת ה־17 למיס טיפניס העולמית.

בכך הצטרפה למועדון הבלעדי — והמצומצם ביותר — ישראליות שזכו בתארים בינלאומיים.

היה לה עם מי להתחרות: כסגנותיה נבחרו לינדה בידרס, הולנדית בלונדית בת 21 — סגנית שנייה — וברי׳ג׳יט לאוס, צרפתיה חטובה בת 20, כסגנית ראשונה.

בתחרות, שנערכה באיצטדיון מונפלייה שבצרפת התמודדו עשר יפהפיות — מספרד, גרמניה, הולנד, מרוקו, צרפת וישראל. השופטים הגיעו במטוס מיוחד מפאריס. ביניהם היו חיים דה־מורה — אחיה של המלכה פביולה. ז׳ק היר דוריאולה — אלוף צרפת ברכיבה על סוסים. דניאל רובה — בעל מדליית־זהב באיגרוף. קלארו סטפן — שדרן־הספורט הפופולרי ביותר בצרפת. גיי לזאנו, בעל עשרות מדליות במירוצי־מכוניות. ז׳ראר לאריס — בעל מדליה במירוץ־המכוניות האירופי האחרון. קליר פרמונל — אשת יחסי־הציבור של טיפניס. קופה פריטה — ראש עיריית קאנה פלאז׳, שם נערכה התחרות.

ונוס הישראלית

ה מערכה נפתחה בסעודה. המתחרות ישבו לסעוד בחברת השופטים, טובלות בים של פרחים. דוקי, לא מאופרת, לבושה במכנסיים כתומים וחולצת סאטין חומה ואפודה כתומה, נראתה רעננה, טריה, ומיוחדת, לעומת המועמדות האחרות, שהיו מאופרות בנדיבות יתירה.

מאוחר יותר הופיעו הבנות רשמית בפני הקהל והשופטים, לבושות מחלצות שניקנו באחד הבוטיקים היקרים בצרפת — לורד זם. דוקי, לעומת זאת, הופיעה באותה מערכת בגדים שבה סעדה, כמה שעות קודם לכן, עם השופטים.

בשלב הבא, בו רואיינו הבנות, הפגינו הבנות את גוון החטוב בבגדי־ים שקופים, שלא הותירו בעיני לחברה דמיון. הישר־

מבשלת גפילטע פיש

היפנית והישראלית

המתחרה היפנית, שהקסימה את הקהל והשופטים בחינניותה ועדינותה, לא זכתה, משום מה, באף אחד משלושת המקומות הראשונים. חבר השופטים היווה חתך מרתק של צמרת דור־הטילון של אירופה: ... של המלכה פביולה, ואלופי מרוצים. תצלום מקסים של דוקי הוניגמן, המסביר את סיבת בחירתה כמיס טיפניס העולמית. פניה המקסימים והרעננים, הניקיים מאיפור, היוו ניגוד בולט לפרצופיהן המקצועיים של המתחרות האחרות. בתצלום למטה: היפהפיות בתצוגת בגדי־ים, בתחרות. על כל אחת, רקומה כתובתה. ימנית: **מיס תל־אביב.**

(המשך מעמוד 37)

אלית היתה היחידה שלבשה את בגד־הים שלה מהארץ.

אבל שום דבר לא הועיל לקלקל לה. למרות גילה הצעיר, הפגינה דוקי, בעלת פני המדונה, ביטחון עצמי רב: „היה ברור לי מראש שאזכה לפחות בסגנות.“ העריכה לאחר הניצחון. זה היה ברור גם לצלמים ולעיתונאים הרבים שהציפו את מועדון טיפניס בקאנה־פלאז' שבמונפלייה. לאחר התחרות, זיכו אותה אלה בתואר ונוס היפהפיה. אולם עוד לפני ההכתרה והחלטת השופטים, מייד לאחר שעשר המועמדות הופיעו בפני הקהל והשופטים — רדפו הצלמים והעיתונאים אחרי דוקי. הזמינו אצלה ראיונות — „לפני שבכלל נבחרתי,“ תמהה הגיבורה.

מבוגרות ומשופשפות

כ חפית לאחרות, גילתה דוקי אדישות מסויימת לכל עניין התחרות, שזכתה לכיסוי נרחב בשתי רשתות טלוויזיה צרפתיות. „בתחילה לא הייתי מעוניינת לדוכות,“ גילתה. „כל המועמדות הקדישו את רוב זמנן לשיפוץ כללי — בילו כל הזמן במספרות ומכוני־יופי. גם אותי סחבו לאחד ממכוני־היופי. אך כאשר ראיתי כי מתכוננים למרוח את פני בכל מיני קרמים נוצצים, שהם מין איפור חדש לערב — ברחתי כל עוד נפשי בי. רק שעתיים לפני התחרות הלכתי וחפפתי את הראש. „ובכלל,“ המשיכה לספר, „כולן שיקשקו מרוב התרגשות. המתח ביניהן היה מורגש מאוד, וכולן היו להוטות להיבחר. אבל אני ישבתי בין הבנות בפשטות, בלי לאמץ לי את המוח באיזו תנוחה לשלב את הרגליים ובאיזה צורה לחייך.“

ודאי, טענו לאחר מכן המפסידות — כל אורחי הקאזינו, שנמצא בשטח מועדון טיפניס, הימרו על מספר המזל 7 — ה־מיספר של דוקי בתחרות.

הישראלית לא התיידדה עם שאר המתמודדות: היא לא מצאה עימן שפה משותפת: „כולן היו מבוגרות ממני, דוגמניות משופשפות ומלאכותיות, ואף אחת מהן לא סיימה אפילו בית־ספר תיכון," טיפרה השמיניסטית הבלונדית.

גם עם חלק מהגברים לא הסתדרה ה־מנצחת: „קרה לי מקרה מאוד מביך," סיפרה השבוע. „בתום הטקס עלה לבמה בחור צעיר ונחמד, והחל מנשק אותי. ב־אופן אינסטינקטיבי, דחפתי אותו מעלי, והוא מעד. לאחר מכן התברר לי, שזה היה אחד השופטים שבחר בי."

הראש לא הסתחרר

צ'רה אחרת: „כאשר ראיינו אותנו ב־טק הבחירה, נשאלתי אם הייתי בצבא.

האצילה

במקסי, מגפיים וחולצה פשוטה ומקסימה, נראית דוקי, במלוא אצילותה הנהדרת, ממתינה בשלווה בעת ההפסקה.

תחי המלכה

מחיאות־כפיים סוערות קיבלו את פניה של דוקי, בהתפרסם החלטת השופטים לבחור בה כמיס טיפניס העולמית, מתוך עשר המועמדות שנאספו לתחרות מכל רחבי אירופה. במרכז הבמה, במועדון טיפניס המפואר בעיר הצרפתית קאנה פלאז', כשעל חזה הסרט מיס תל־אביב — שימשה הגימנזיסטית הבלונדית נושא להערצתם של מאות האורחים, שרבים מהם הגיעו במיוחד לטקס העליז מכל רחבי אירופה. טקס הבחירה הפך למאורע בינלאומי.

ומפעם לפעם שמעתי, ברחבי המועדון, מילים עבריות כמו ‚שלום', ‚מה שלומך?'."

למרות שזכתה בתואר בינלאומי, הראש היפה בכלל לא הסתחרר. השבוע חזרה דוקי לישראל הקטנה, לאמא ולאבא, ול־חבר, הלומד כלכלה באוניברסיטה. התואר הוכנס למגירה, ומה שמעסיק אותה כר־גע, זה איך להדביק את הפער בלימודים, כל־כך הרבה בדוגמנות. בתחילה נמשכתי לעולם הזוהר. אבל לאחר שראיתי את ה־נעשה מאחורי הקלעים של המקצוע, אני נלהבת פחות."

כל האופציות פתוחות

ך מה אומרים ההורים? „אמא לא התלהבה מכך, שאקח חלק בתחרויות־יופי, נדרשו מאמצים רבים כדי לשכנעה. גם כיום, לאחר שזכיתי בשלושה תוארים — מיס־טיפניס, מלכת המים, ומיס טיפניס העולמית — היא מבקשת ממני לעזוב את זה ולהקדיש יותר זמן ללימודים."

לעומת האם, נשמע האב, בעל ביח"ר לנעלים, אמביציוני יותר: „הייתי רוצה לראותה מלכת־היופי של ישראל."

אבל דוקי כבר שבעה תחרויות, ואי־נה מתכוננת להתמודד יותר: „כבר נמאס לי — הישגתי את מה שרציתי יותר מכל — נסיעה לחו"ל, פירסום ותשומת־לב." התוודתה המנצחת שזכתה ב־1,500 פרנק — אותן הוציאה על חולצות ומכ־נסיים, הלבוש האהוב עליה ביותר — ב־טיול לספרד, ובחוזה עבודה לשנה באחד מבתי־האופנה הגדולים באירופה, קאשריל.

אלא שאין לה חשק לנצל את החוזה — למרות שהובטחה לה דירת־פאר על יש־בון בית־האופנה, ומשכורת שמנה של 50 דולר לשעה: „אני חושבת שלא יהנום עליו. אבל עוד לא החלטתי! כל האפ־צי־ות פתוחות בפני."

זוהר בבר

חמש יפהפיות — מהן ארבע מתחרות — ליד הבר של מועדון טיפניס בקאנה פלאז', נינוחות טרם התחרות. מימין לשמאל: יונה לחוביץ, אשת־החברה התל־אביבית הזוהרת, שסרה לחזות בתחרות. מיס־טיפניס ההולנדית. נציגת מינכן. דוקי הונגימן הנציגה שבאה לתחרות מישראל, והמתחרה הפינית.

תשואות ראשונות

מקיפות את המלכה, ברגע זכייתה. מימין, עדיין על הבמה, כשפרחים ותעודת־זכייה בידה: סגניתה של דוקי, קצת חמוצה למשמע תוצאות הדירוג בתחרות מיס טיפניס.

עניתי שעדיין לא התגייסתי. אז המראיין שאל אותי איזו דרגה יש לי. הוא בשום פנים ואופן לא השלים עם העובדה ש־הדרגה מוענקת בעת השירות הצבאי ולא לפניה."

כך, למדה את הלקח. וכאשר נשא־לה אם היא יודעת לבשל גיפעלטע פיש, כבר ענתה בחיוב — למרות שאין לה שמץ של מושג בבישול.

התוצאה: „הקהל קיבל אותי יפה מאוד, אותם הזניחה במשך ימי התחרויות.

ומה הלאה?

„קודם כל, מחכות לי בחינות בגרות, בעוד ארבעה חודשים. וזה די מעסיק או־תי," „מספרת השמיניסטית בגימנסיה גור־דון. „אחר אני מתגייסת לצבא. חוץ מזה, אני עובדת מפעם לפעם כדוגמנית. אם אצ־ליח בדוגמנות, אשתדל לדחות את ה־גיוס לחצי שנה, אם כי אינני משקיעה

מספר 1843 שנה 36

העולם הזה

חקירה נגד החובע המישטרתי:

האם הוא היכה באלה את חברו השוטר ואשתו?

דוקי הוניגמן בצרפת

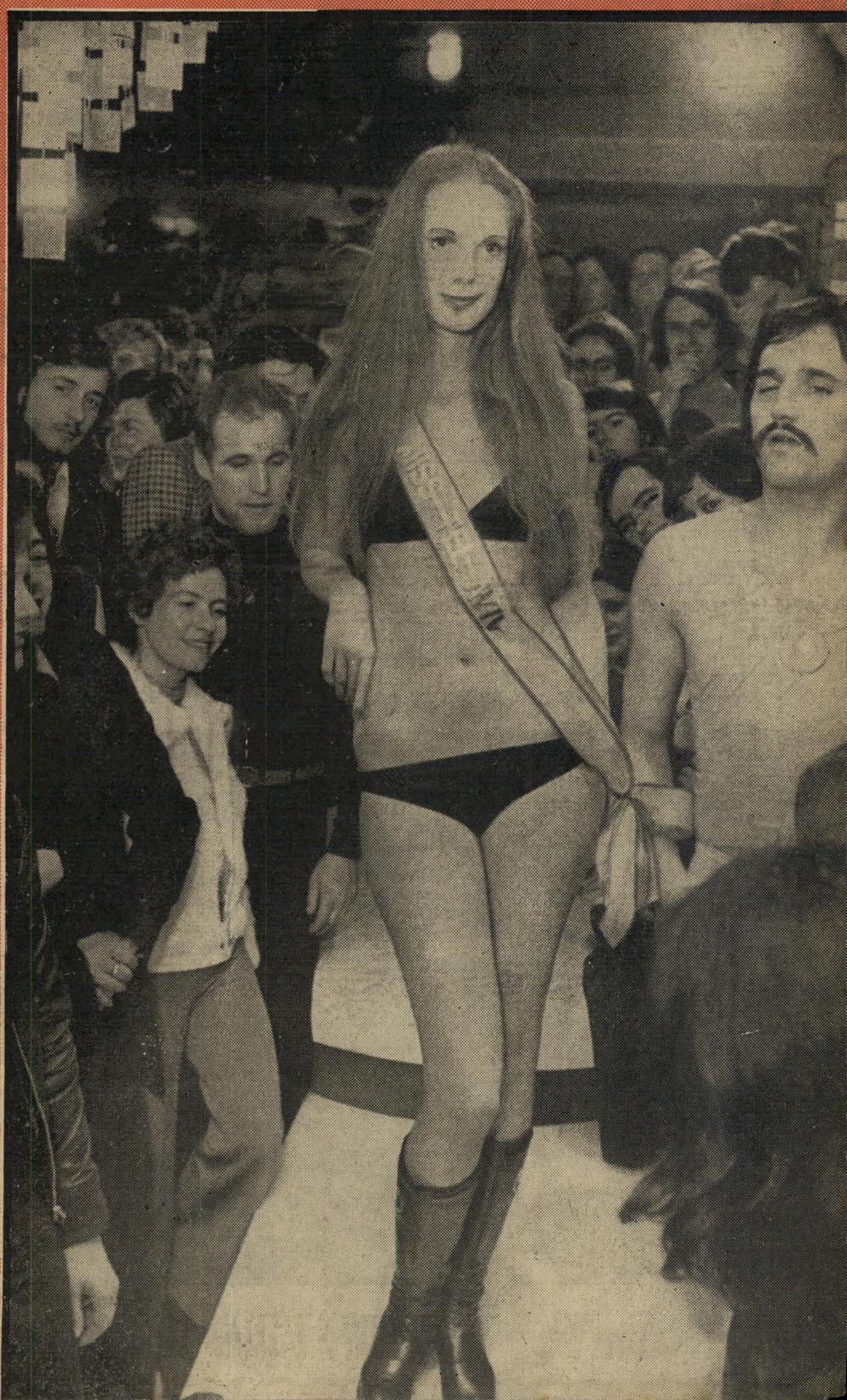

מלכת המים זכתה בתואר עולמי